

SERBĂRILE dela Breaza

Cursurile străjerilor au luat sfârşit săptămâna aceasta la Breaza. Cu acest prilej au avut loc mari serbări în pitoreasca localitate de munte. La serbări au asistat Regele, Patriarhul şi Primul ministru.

Fotografiile noastre reprezintă câteva aspecte luate în timpul festivităţilor.

(Foto Berman).

Săptămâna FRUCTELOR

ȚARA noastră e plină de bogății. Pe intinsul câmpiilor se leagănă lanuri aurii de grâu; la poalele dealurilor se așterne, ca un covor nesfârșit, podgoria cu strugurii ei de chihlimbar, brăzdată de fâșiile de porumb; mai sus, în preajma munților, prin văi și pe coaste, pomii roditori găsesc locul lor de predilecție. Pe creștetul plaiurilor codrii seculari și brazii se înaltă tot mai sus; în adâncul stâncilor zac minereuri prețioase; din pământul sfredelit, chiar și în vii și livezi, țâșnește țițeі; în bălți, în râuri, în Dunăre și în delta ei, trăesc cele mai felurite specii de pește. Totuși noi suntem săraci.

Ne-am lăsat ademeniți de belșugul pământului nostru și n'am înțeles că trebue să ne descleștăm brațele și mintea pentru a culege bine și valorifica prielnic ceiace ne dă natura.

Porunca vremurilor aspre prin care ne strecu-

In această pagină: d. subsecretar de stat Manolescu-Strunga, inițiatorul săptămânii fructelor, împreună cu... fructele domniei-sale.

răm, este ca Românul să devie tot atât de vrednic, cât de darnică este cu el glia ţării sale.
Valorificaţi fructele voastre după cerinţele vremii. Nu irosiţi acest dar mândru al lui Dumnezeu.
Cruţaţi avutul vostru care este şi al ţării, cruţaţi-vă pe voi înşi-vă, cruţaţi ţara noastră".
Acestea sunt câteva din frazele de îmbărbătare pe care d. subsecretar de stat Manolescu-Strunga le-a adresat pomicultorilor şi viticultorilor cu prilejul săptămânii fructelor.
Insfârşit s'a putut ajunge, graţie iniţiativei şi energiei d-lui Subsecretar de Stat I. Manolescu-Strunga, ca atenţia publică atrasă atât de mult de diferite alte mari probleme, să fie îndreptată cu atât entuziasm, pe tot cuprinsul ţării, spre proslăvirea fructelor binefăcătoare şi implicit, spre cinstirea bravilor producători, podgoreni şi pomicultori, neglijaţi parcă până acum, de vâltoarea diferitelor alte preocupări. Comoara ce reprezintă via şi pomicultura, surse nesecate de energie şi de binefaceri ce se resfrâng din abundenţă asupra ţării noastre iubite, nu mai putea

In această pagină: Incendierea lăzilor vechi. Oltenii defilând cu coşurile pline de fructe. D. subsecretar de stat Manolescu-Strunga supraveghind aprinderea lăzilor.

Fructele aşezate simbolic în piaţa Cercului Militar. Mulţimea pe Calea Victoriei.

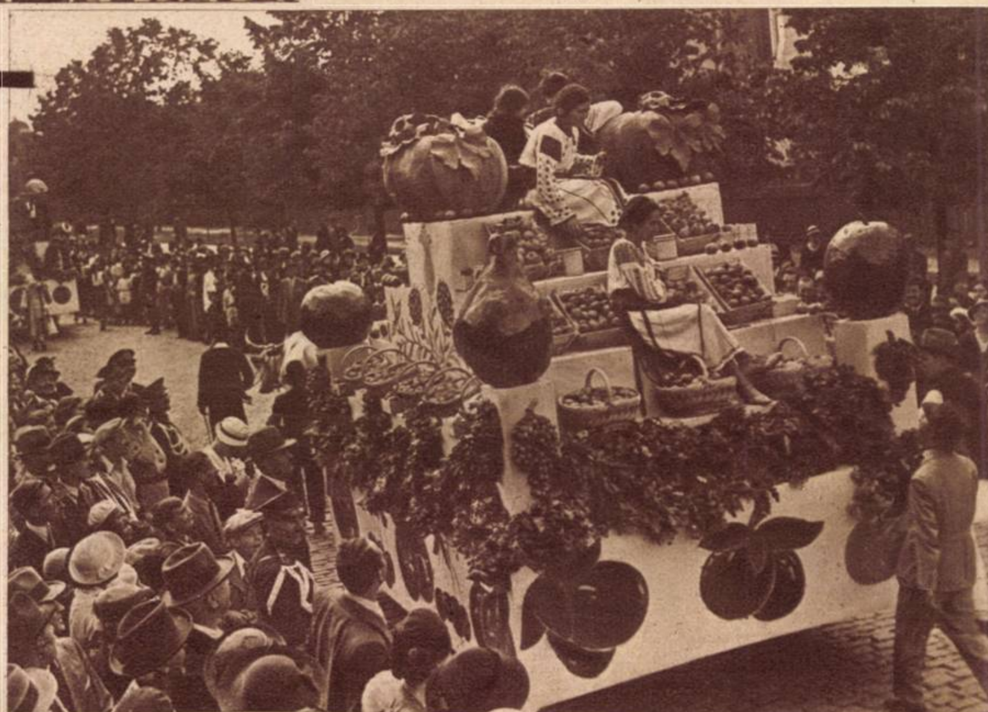

şi nu mai trebuia uitată sau scoasă din preocuparea oficială ca şi a noastră a tuturor.
Ziua în care se începe culesul viilor este sărbătorită cu un fast deosebit şi în toate ţările cari dispun de o asemenea bogăţie.
Viticultorii nu vor să treacă neobservat un eveniment de însemnătatea acestuia.
O veche tradiţie a poporului nostru a consacrat „Ziua Crucii" (14 Septembrie) ca cea mai de seamă sărbătoare a podgorenilor, denumită „Christovul Viilor".
Intreaga suflare a lumii viticole adresează cu acest prilej omagiul ei către Atotputernicul care s'a îngrijit să pregătească muritorilor cel mai frumos şi mai atrăgător dintre toate darurile: *Strugurul*".

Carele alegorice.

FRUCTELE IN ALIMENTAŢIE

Importanţa covârşitoare a fructelor în alimentaţiune constitue exemplul cel mai evident care arată că valoarea substanţelor ce introducem în alimentaţiunea noastră nu depinde numai de compoziţiunea chimică a alimentelor. Fructele fără a avea cel puţin cea mai mare parte din ele o valoare nutritivă importantă, sunt indispensabile în alimentaţiune.
Fructele acidulate conţin apă, săruri şi zaharuri, unele mai ales glucoză şi levuloză, altele mai mult zaharoză. Unele fructe conţin substanţe uleioase. Dar, introducerea în organism a acestor substanţe în doze identice, nu are aceeaş valoare nutritivă ca aceea a fructelor.

Fructele ne permit ca sub o formă agreabilă să putem varia la infinit alimentaţiunea noastră, satisfăcând în acelaş timp apetitul. Regimul fructarian absolut nu poate desigur întreţine viaţa dacă el este aplicat în mod obişnuit şi este foarte probabil că aşa numitele secte fructariene uzează şi de alte alimente.
Administrat însă în mod periodic, regimul fructarian este foarte util în terapeutică şi reprezintă un adjuvant important al tratamentului medicamentos. Fructele prin gustul lor agreabil constituesc o resursă foarte preţioasă pentru a combate carnivorismul exagerat şi aşa de periculos. Ele au o acţiune diuretică incontestabilă, alcalinizează organismul, iar prin rezidurile nedigestive pe care le furnizează în cantitate foarte importantă, şi anume prin celuloza ce conţin, favorizează peristaltismul intestinal şi asigură astfel în mod mecanic şi fără să irite, funcţiunile intestinului.

RELAŢIILE CU STRĂINĂTATEA

Unul din neajunsurile comerţului românesc de fructe

cu străinătatea, constă în faptul că cei mai mulţi comercianţi şi producători nu cunosc îndeajuns firmele cele mai serioase cărora să le trimită spre vânzare strugurii şi fructele lor.
Acest comerţ se face în genere numai prin vânzarea prin comisionari aşa că obţinerea unui bun rezultat depinde de faptul dacă au fost aleşi comisionari pricepuţi, bine apreciaţi şi cu întinse raporturi.
Pentru înlăturarea acestui neajuns d. subsecretar de Stat I. Manolescu-Strunga a cercetat la faţa locului firmele cele mai serioase cari fac comerţul de import de fructe.
Din recomandaţiunile oficiale care s'au făcut de către Camerile de Comerţ, precum şi din controlul personal făcut, s'a alcătuit o listă a Caselor de import cari sunt socotite de toţi ca cele mai recomandabile având şi capitalurile necesare pentru a avansa importatorilor spesele de transport şi vămuire până la vânzarea mărfei.

SERBĂRILE DE DUMINICĂ

Duminică s'au desfăşurat în Capitală mari serbări cu prilejul săptămânii fructelor. Ela au început la 8 dimineaţa cu o demonstraţie pitorească a oltenilor.
Se îmbrăcară de sărbătoare cu şorţuri şi pantaloni albi, unii chiar cu ghete albe. Pe umerii lor voinici se legănau coşurile grele, încărcate cu mere îmbujorate şi struguri, ca de chihlimbar, sau strălucind în culoarea rubinului.
Oltenii strigând ura, au defilat prin faţa d-lui Manolescu-Strunga, ministrul agriculturii şi a reprezentanţilor autorităţilor cari luaseră loc în faţa piramidelor de fructe construite în faţa „Cercului Militar".

SLUJBA RELIGOASAĂ LA ŞOSEA

Pe estrada de pe şoseaua Jianu, au luat loc înaintea prânzului, reprezentanţii autorităţilor precum şi numeroşi invitaţi ai ministerului de agricultură printre cari am remarcat şi pe doamna Eliza I. C. Brătianu, soţia fostului premier, o bună cunoscătoare a problemei fructelor şi care pare a da o deosebită atenţie mişcării inaugurate în România. D-sa a vizitat apoi cu deamănuntul şi cu mult interes, expoziţia de fructe din parcul Carol.
La ora 11 s'a oficiat un Tedeum pentru inaugurarea săptămânii fructelor. Cu acest prilej, publicul bucureştean a avut surpriza să audă un cor autentic ţărănesc, admirabil organizat. Mi s'a spus că frumoasele cântăreţe şi chipeşii cântăreţi, cari au făcut impresie prin graţioasele costume regionale sunt podgoreni şi podgorence din comuna Topoloveni (Muscel). Conducătorul corului era tot un podgorean, mai bătrân, gospodarul Const. Popescu.
La un moment dat învăţătorul Marin Chivu din Muscel, a oferit d-lui ministru Manolescu-Strunga—din partea unui sindicat pomicol şi viticol local — un frumos coş cu fructe „ca un omagiu pentru osteneala ce-şi dă d-sa pentru valorificarea fructelor".
S'a format apoi un cortegiu de care alegorice care a defilat pe calea Victoriei.

*

S'ar cuveni, ca această săptămână creiată din marea iniţiativă a d-lui subsecretar de stat Manolescu-Strunga şi consacrată fructelor româneşti, şi care începe cu „Inălţarea Sfintei Cruci" — 14 Septembrie — să fie socotită şi proclamată sărbătoare naţională, când toată suflarea românească să proslăvească fructele binefăcătoare şi să cinstească şi pe producătorii lor. I. G.

MANEVRELE DE TOAMNĂ FRANCEZE

La graniţa Elveţiei s'au desfăşurat manevrele de toamnă ale armatei franceze. Fotografia noastră reprezintă cavaleria în marş.

REALITATEA ILUSTRATĂ
Director: NIC. CONSTANTIN
Apare săptămânal în 32 pagini mari, cu un supliment gratuit de 48 pagini. Un exemplar 10 Lei

PREŢUL ABONAMENTULUI:

PE UN AN	400 LEI
PE ŞASE LUNI	200 „
PE TREI LUNI	100 „

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA
Bucureşti Str. CONST. MILLE 5-7-9
TELEFON 3-84-30
Imprimată la foto-rotogravură în atelierele „Adevărul" S. A

Anii cei trişti ai lui Alexandru Davila

S'AU umplut pagini întregi cu elogii la adresa aceluia care acum un pătrar de veac punea bazele unei companii teatrale, rămasă de pomină prin valoarea talentelor.
Toţi şi-au mărturisit recunoştinţa, pomenind de epoca lui de înălţare, strecurând pe ici colo întâmplări vesele, apoi caşicum un fir s'ar fi rupt, s'a aşternut tăcerea aidoma dispariţiei definitive.
Alexandru Davila, splendida făptură, dotată cu perfecţiuni care nu sunt date multora să le atingă, din ziua nenorocitului atentat a intrat într'o a doua viaţă în care chinul şi desnădejdea au atins culmi tragice.
L-am cunoscut graţie unei întâmplări naive, ivindu-mi-se prilejul să trăesc un timp alături de el.
Aveam optsprezece ani. Isprăvisem tocmai o piesă de teatru pe care aveam pretenţia să mi-o joace chiar la începutul acelei stagiuni — Teatrul Naţional. La cine oare să mă adresez, pentrucă nu mă puteam obicinui cu gândul că aş putea să aştept cât de puţin. Numele lui Davila mi-a răsărit deodată în minte şi fără o clipă de chibzuinţă am început să umblu de colo până colo căutându-i adresa.
Era o după amiază de primăvară. Căzuse o bură de ploae şi aerul devenise deodată atât de transparent şi dulce, c'am hoinărit o vreme cu dragă inimă pe străzile din preajma Cişmigiului, căutând strada indicată.

M'am oprit în faţa unei case albe, cu un etaj mic deasupra şi balcon la stradă. Uşa de la intrare era încuiată. Mi-a deschis peste puţină vreme un bărbat mărunt, cu figura surâzătoare, îmbrăcat în haine albe — artistul Romano.
I-am explicat scopul vizitei şi el luându-mă de braţ m'a condus pe scări. Sus la capăt am zărit o încăpere cu o uşă deschisă. Am aşteptat câteva clipe în faţa ei, până când Romano mi-a anunţat vizita.
— *Cucoane Alecule, o dudue...*
— Cine e?... a şoptit ca de pe alt tărâm o voce tărăgănată, stinsă.
— *O dudue cu o piesă de teatru...*
Se vede că Davila a făcut cu mâna gestul că pot fi introdusă şi peste puţin când am intrat în cameră, tot elanul cu care venisem s'a transformat într'o dureroasă strângere de inimă.
In faţa unui mic biurou, pe un fotoliu, o umbră de om îmbrăcat într'un costum verde, aşa cum poartă vânătorii. Purta ochelari şi pe lângă celelalte trăsături ale chipului, marcă încă statornică a frumuseţii de altădată, mi-au isbit stăruitor atenţia, fruntea peste măsură de înaltă şi sprâncenele ţepoase, în forma accentului circonflex.
Când vru să-mi vorbească, într'un colţ al gurii se ghemui un soi de zâmbet chinuit şi-atunci mi-am dat seama că partea jumătate a corpului îi este paralizată. Intrebarea care sosi cu oarecare efort fu blândă, plină de bunăvoinţă.
— *Ce doreşti matale micule?*
Am desfăcut sulul de hârtie.
— O piesă de teatru.
— *Aş dori mult s'o citiţi şi d-voastră.*
— Oh — făcu el dând trist din cap, eu nu pot citi. Abia dacă reuşesc să-mi arunc ochii pe câte un ziar. Obosesc... Dar într'o zi când am să fiu mai liber, ai să împlineşti matale acest serviciu. Tocmai mă plângeam lui Romano că mi-a plecat secretara şi s'a îngrămădit pe capul meu o mulţime de lucru. Pe lângă scrisorile către actorul X. mai am corectarea piesei mele Vlaicu Vodă, cu care se începe la toamnă stagiunea Teatrului Naţional.
M'am ridicat să plec, dar el mi-a făcut semn să mai rămân.
— Matale eşti ocupată mult?
Mi-am dat seama unde vrea să ajungă şi propunerea a venit dela mine, deschis, cu o dragoste plină de avânt. Din ziua aceea am fost socotită secretara lui Davila.

LA LUCRU

Ce isvor nesecat de gândire era această biată umbră, în realitate un sac încordat de nervi. Cu privirile în tavan chinuia fraza de nesfârşite ori şi până nu ajungea la perfecţie nu-mi permitea s'o aştern pe hârtie. Astfel a văzut lumina zilei acea splendidă serie de scrisori către actorul X. publicată în ziarul Rampa.
Erau însă zile când scria cu multă uşurinţă şi atunci îmi dicta din cale afară de repede, cu tot defectul de vorbire din cauza gurii puţin strâmbă şi când mă punea să citesc îmi dam cu spaimă seamă că aşternusem pe hârtie nişte hieroglife.
Se petreceau atunci scene penibile. Trăsăturile chipului i se contractau şi ca un copil începea să plângă încetişor, îngăimând printre suspine.
— Doamne, de ce nu mor odată...
Dar uitarea sosia fără întârziere şi caşicum nimic nu s'ar fi petrecut îmi povestea o sumă de întâmplări de altădată. Am aflat astfel rând pe rând poveştile vieţilor celor din tablourile agăţate pe pereţi. Când m'am dus la unul din ele ciocănindu-l cu degetul, un surâs vesel i s'a zugrăvit pe chip. Era o femee minunată, cu trupul şerpuitor întins pe o canapea.
— O actriţă?... l-am întrebat.
— Da, venise la noi — sunt treizeci de ani de-atunci, cu o mare trupă franceză. Era de-o frumuseţe remarcabilă. Cât timp au durat spectacolele toată vremea eram după ea prin culise. In ultima seară, înaintea plecării am luat masa împreună. Atunci spre surprinderea mea de-odată a început să vorbească româneşte. Era de aici din Bucureşti şi după numele adevărat o chema Mariţa Rozan.
Am scos odată din albumul tixit o mică fotografie care reprezenta un ciobănaş, călare pe un mic cal. Mi-a cerut să i-o dau şi după ce a privit-o câteva clipe, trecându-şi uşor palma peste ea ca o mângâere, a prins să-mi explice.
— Aveam aici şapte ani şi atunci tata mi-a cumpărat un căluţ şi călare pe el, condus de servitor, mergeam la şcoală. Era o halima. Se ţineau copiii după mine până în sus spre Cotroceni, unde locuiam.

AMINTIREA TRAGICĂ

Intr'o după amiază cuconul Alecu n'a vrut să lucreze.
— Astăzi ne odihnim — mi-a spus el.
— Nu vă simţiţi bine?
— Ba da, dar n'aş fi în stare să-mi adun ideile.
Un zâmbet trist îi inundă chipul. Eram singura fiinţă din jurul lui şi el simţia nevoe să se destăinuiască.
— Uite ce este micule, astăzi se împlinesc cincizeci şi două de luni decând ticălosul acela de Jean m'a isbit cu cuţitul în cap.
Apoi înălţând din umeri închee.
— *Capul face, capul trage.*
A fost o după amiază de tăcere chinuitoare. Am vrut să plec şi el ca un copil căruia îi este teamă m'a rugat să rămân.
In ziua aceea printr'o coincidenţă curioasă nori grei ameninţau cuprinsul, gata să se deslănţue. Era o atmosferă înăbuşitoare. Am aprins lumina şi mi-am înfundat capul într'o carte.
Peste puţin s'a pornit o furtună năprasnică, mâini sălbatece de vânt zguduiau cercevelele şi o ploae cu ropot bubuitor începu a cădea din înălturi, cu gând parcă să potopească pământul.
L'am întrebat ceva şi el nu m'a auzit. Doar într'un târziu mi-a făcut cu mâna semn spre raftul bibliotecii cerând să-i scot de-acolo un caet. Era piesa lui într'un act „Sutaşul troian". M'a rugat să i-o citesc.
Soneria a sunat prelung. Femeea de serviciu a alergat să deschidă. Un băiat înalt, svelt, chipul de odinioară al aceluia care stătea acum ţintuit în fotoliu, trecu pragul încăperii.
— *Bonjour papa...*
— Cita!... ce bine îmi pare că ai venit! Mie şi d-rei secretare ne-a fost puţin teamă de furtuna de afară.
Discutară la început câteva lucruri mărunte, apoi deodată începu să-i spună repede, cu privirile aprinse de mulţumire, tot ce a lucrat în timpul din urmă. Una din scrisorile către actorul X era un răspuns unui scriitor care se plângea că nu sunt subiecte de piese şi Davila, îi dădea câteva intrigi vesele de comedie uşoară. Pe acestea îmi ceru să i le citesc fiului său, care printre rânduri râdea laolaltă cu noi.

ALTE VIZITE

Vizitatorii statornici ai lui Davila erau în timpul din urmă numai doi, Enice, directorul de scenă dela Național icoana adevăratului prieten și Romano care până la capăt i-a fost ca un câine credincios.

Veniau regulat în fiecare săptămână și două doamne Rosetti Bălănescu și când se întâmpla să lipsească în câte o zi cuconul Alecu avea îngrijorări.

— Cine știe ce s'a întâmplat, altminteri ar fi venit...

Intr'o zi Davila și-a amintit că am o piesă și mi-a cerut să i-o citesc. Și astăzi îmi apasă greu pe suflet chinul celor câteva ore la care l-am supus fără milă.

A ascultat-o de la un capăt la altul și mi-a spus cu zâmbetul lui obicinuit:

— *Imi place, pentrucă nu's în ea afaceri de cearșaf.*

— Atunci poate fi reprezentată?..

Cuconu Alecu a făcut o pauză cam mare.

— Mai așteaptă. Vlaicu Vodă până să ajungă pe scenă a stat pe masa de scris douăzeci de ani. Mereu îi găsiam noui greșeli și astăzi încă mai fac la ea destule tăeturi și transformări.

Dar despărțirea noastră a venit într'o zi fără veste. Cu gândurile în altă parte i-am încâlcit niște manuscrise și de teama descoperirii și a scenelor care aveau să urmeze am preferat să dispar. Din când în când Romano venia la mine cu vești.

— Cuconu Alecu e bolnav. Dece nu te duci să-l vezi?

Sau:

— Știi că sunt speranțe să se facă bine. Are să fie supus în curând unei operații care poate să-i aducă vindecarea.

Vindecarea a venit în curând prin moarte.

Intr'o zi mohorâtă, întovărășit doar de câțiva prieteni a fost condus la locul de veci. Și din clipa aceea Davila s'a ridicat luminos ca în vremurile lui de splendoare.

MARGARETA NICOLAU

MATCHUL JUVENTUS-AMEFA

Iată o fază din timpul matchului de foot-ball Juventus-Amefa câștigat de primii cu 3-1. (Portarul Amefei primește goalul al treilea).

MATCHUL VENUS—C.F.R.

Iată o fază din matchul de foot-ball dintre C.F.R. și Venus câștigat de primii cu 3—2.

Despre îmbătrânire și îngrijirea pielei

Pielea are de îndeplinit pentru corpul nostru cele mai variate funcțiuni. In primul rând ea este un organ de pavăză, pentru a feri corpul de influențele temperaturei externe, ea ne mijlocește senzația frigului, căldurei, etc. Ea este — și aceasta este una din cele mai importante însușiri — un organism care contribue la schimbul materiilor (metabolism) din corp prin faptul că elimină sudoarea și cu ea materiile toxice.

Nu este deci numai vanitate și nici chestiune de modă dacă aproape toți oamenii în special femeile, dau o importanță capitală îngrijirei pielei. Numai o piele sănătoasă și capabilă de regenerație poate îndeplini complet menirea de organism care îndeplinește un schimb de materii. Pielea netedă și sănătoasă majorează pe de altă parte impresiunea favorabilă pe care o exercită asupra noastră figura exterioară a unui om.

Cât de intensiv se practică îngrijirea pielei, arată cel mai bine o statistică americană din care reese că americanele au întrebuințat într'un singur an peste 52.000 tone creme de curățire, peste 26.000 tone loțiune pentru față, circa 20.000 tone săpun pentru față, peste 2.300 tone fard etc. Aceleași statistici însă au stabilit în acelaș timp, că toate aceste creme, loțiuni pentru față, etc. au dăunat în parte mai mult pielei decât de a-i fi folosit și că nici o cremă nu a fost în stare — nici în parte măcar — de a înlocui umiditatea pielei pierdută prin îmbătrânire. Nu se poate bine-înțeles contesta, că pielea femeei, care tocmai a părăsit un salon de înfrumusețare, nu este mai întinsă și că nu pare mai proaspătă în urma masajului, băilor de abur, cremelor etc., dar în dimineața următoare pielea este din nou ofilită și sbârciturile au reapărut.

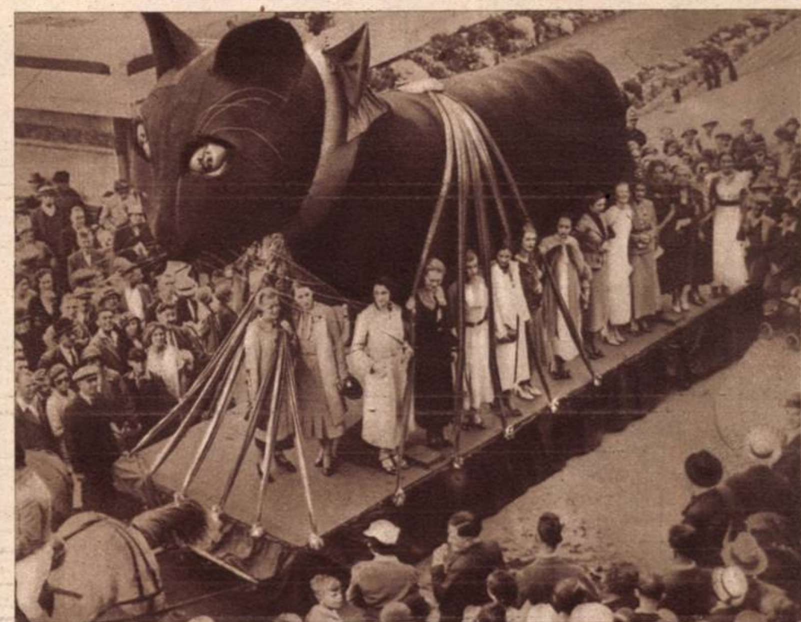
Ca și toate organele noastre, așa și pielea este supusă unei schimbări continue. După înflorire și maturitate ea cade pradă bătrâneței, care se evidențiază la piele mai mult decât la toate celelalte organe. Procesul îmbătrânirei începe împrejurul vârstei de 30 de ani, câte odată chiar și mai curând. Pielea se usucă, capătă o culoare urâtă și încep să apară cute mici, „riduri" etc. Pe când în tinerețe celulele exterioare ale pielei se reînoiesc încontinuu, ele pierd capacitatea de a se reînoi odată cu înaintarea vârstei. Fibrele elastice ale păturei inferioare a pielei devin mai puțin flexibile, se sbârcesc, grăsimea subcutanee dispare, pielea se moleșește.

Sunt deci procese interne care duc la aceste fenomene. Este prin urmare limpede, că nu poate urma o regenerare din interior spre exterior întrebuințându-se leacuri pentru uzul extern, chiar dacă acestea sunt în stare să netezească pielea pentru scurt timp. După încercări de ani de zile, un eminent om de știință, dermatologul Dr. Josef Kapp a reușit în fine să descopere un corp imun, denumit „W-5" prin a cărui influență se exercită în acest fel o excitare asupra pielei, încât nu numai că se oprește o sbârcire a fibrelor și dispariția grăsimei subcutanate, ci în cele mai multe cazuri se poate stabili o adevărată regenerare controlabilă printr'un examen microscopic.

Corpul imun care se găsește în comerț sub forma de „Dragees, W -5,, excită enorm divizarea celulelor păturei superioare a pielei, rândurile celulare sbârcite sunt înmulțite de două și de trei ori. pigmentul bătrâneței este îndepărtat, sângele circulă mai bine prin piele.

Dr. VASCO, *Dermatolog*

N. B. — Pentru a avea deslușiri mai complete asupra constituției pielei și asupra acțiunei „Drageelor W-5" se atrage atențiunea asupra broșurei interesante „W-5" care se obține gratuit în oricare farmacie, sau la Reprezentanța Generală a preparatului „W-5": Schattner & Co., Cernăuți, căsuța poștală 44.

CONCURSUL DE FRUMUSEȚE DE LA PARIS

La Paris a avut loc recent un concurs de frumusețe pentru alegerea Miss Europei. Fotografia noastră reprezintă pe concurente înainte de concurs.

Târgul de fete
dela Intorsura Buzăului

La Intorsura Buzăului lângă Braşov a avut loc Duminica trecută un târg de fete.
S'au oficiat patru căsătorii şi a avut loc şi un concurs de frumuseţe.
Fotografiile noastre reprezintă diferite aspecte ale târgului de fete, printre care cele 4 concurente mai serioase la titlul de regină a frumuseţii.
(Foto Berman).

REALITATEA ilustrată

În acest număr

U.S.A.

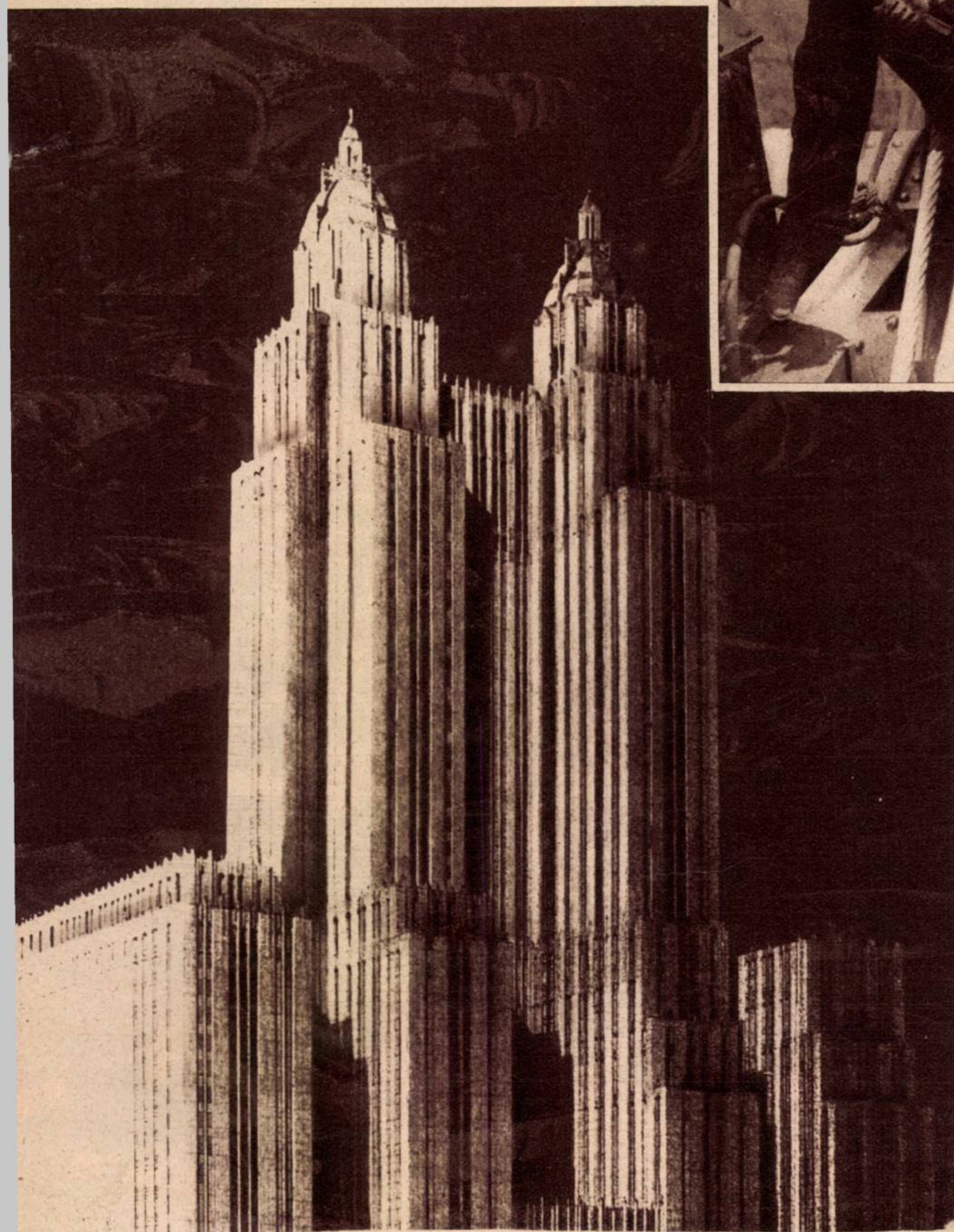

ANUL VIII No. 401
30 SEPTEMBRIE 1934

LEI 10

MUNCĂ FĂRĂ RĂGAZ

Ritmul febril al activității americane

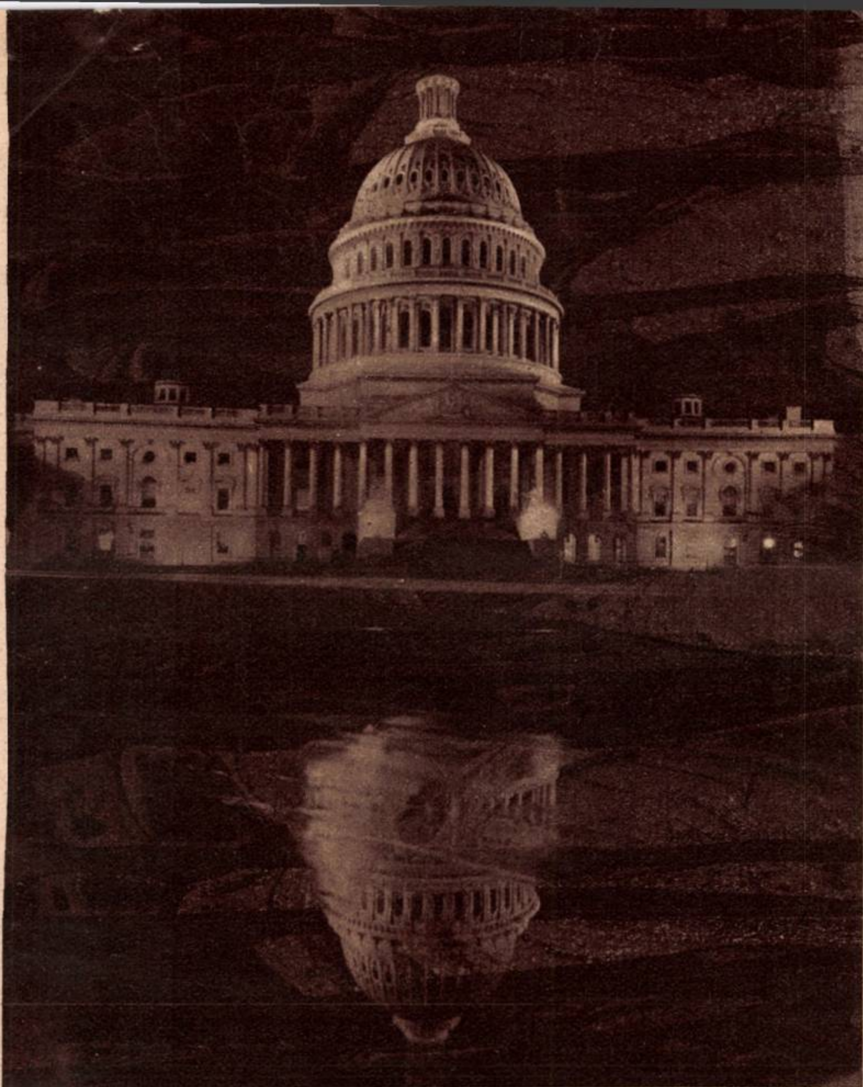

CINE vrea să observe febrilitatea nebună a vieței americane, în unul din aspectele ei cele mai caracteristice, n'are decât să oprească puțin în orele de dimineață, la stația de metropolitan *„Subway Station Times Square"* din New-York.
In fiece minut gonește aci câte un tren express subteran, care te distruge literalmente prin sgomotul lui asurzitor. Linia ferată, care se'ntinde pe mai multe sute de metri, este inundată de valul mulțimei, care se'nghesue sălbatic, strigă și vociferează, căutând cu orice preț să ajungă cu o clipă mai repede în cartierul de afaceri al metropolei.

PANICĂ, INTOCMAI CA LA UN INCENDIU

Șinele se găsesc la câțiva metri mai jos de peron, din care cauză ești mereu amenințat să fii svârlit pe linia ferată de mulțimea care te împinge cu furie. Trenul sosește, ușile vagoanelor se deschid deodată printr'o declanșare electrică și, ca printr'un baraj ridicat subit, țâșnește, din interior în afară un puhoi de oameni. Eșirile, în formă de pâlnie, împiedică ciocnirea celor două valuri ale mulțimii, circulând în direcții opuse.
După ce toți pasagerii au coborît din vagoane, lumea care așteaptă pe peron se năpustește la ușile de deschidere cu înfrigurarea unei mulțimi cuprinse de panica unui incendiu. Aproape 200 de pasageri își găsesc loc într'un singur vagon. Când vagonul este plin, până la ultima limită, cei dinăuntru abia mai pot răsufla și nu sunt în stare să-și miște măcar brațele. Conducătorii metro-ului îndeasă atunci cu toată puterea, ultimele scrumbii în acest butoi supraîncărcat și închid apoi „capacul", trăgând o ușe. Cu o iuțeală de 100 km. pe oră, trenul gonește acum spre stația următoare.
Intrucât aci mulți se coboară, presiunea enormă

Sus: Muncitorii făuritori ai operei arhitectonice și...
Jos: Sgârie-norul în impresionanta lui înfățisare.

muncă, situat la o înălţime respectabilă, în văzduh. E ora 9 fără un minut, în clipa când îşi marchează prezenţa cu fişa la înregistratorul automat. Aşa dar, nu mai are să se teamă de amenda unei întârzieri. Câteva clipe mai târziu, e instalată în faţa maşinei de scris şi priveşte sulurile dela dictafon, care — după însemnările alăturate — pe o bucată de hârtie, cuprind darea de seamă a unei şedinţe din seara precedentă.

INTERZICEREA FUMATULUI E DE PRISOS

Trebue să ştim că în marile birouri americane, camerele închise sunt cu totul izolate şi rezervate numai funcţionarilor superiori. Majoritatea personalului din birou este deobicei reunită într'o sală mare, în care mesele se înşiră la rând, una după alta.
Controlul reciproc aproape că exclude ca cineva din această sală să facă, în timpul lucrului, pauze artificiale mai lungi. Pe de altă parte, şeful de birou poate exercita, cu mai multă uşurinţă, supravegherea slujbaşilor.
Aspectul unei asemenea săli de birou, arhipline, îţi dă o imagine sugestivă a ritmului activităţi americane.
Necontenit se aude ţăcănitul maşinilor de scris, amestecate cu soneriile telefoanelor. „Office boys" (băieţii de serviciu) sar dela o masă la alta, pentru a preda notiţe scrise şi cilindre de dictafon. Corespondenţii străbat repede, cu ochii, poşta primită. Tot ce poate fi rezolvat repede, se face prin câteva cuvinte şoptite în pâlnia dictafonului. Interzicerea de a fuma în astfel de săli de birou, apare cu totul de prisos.
Intr'adevăr, în această exploatare aprigă a puterii de a massei omeneşti se micşorează, aşa încât poţi din nou să răsufli mai uşor. Uneori, parvii chiar să citeşti jurnalul. Pentru aceasta însă, trebue să stăpâneşti technica cu adevărat americană de a îndoi în aşa fel paginile enorme ale ziarelor, încât să le poţi citi ca pe o carte, într'o fâşie îngustă.
Vara, în timpul căldurilor teribile ce se abat asupra New-Yorkului, călduri care transformă vagoanele metropolitanului în adevărate băi de aburi, se'ntâmplă adesea, că femeile să leşine chiar, fără ca faptul să atragă cât de puţin atenţia celor din jurul lor. Abia în momentul când snopul de oameni se desface, persoanele leşinate se prăvălesc pe podeaua vagonului.

COREPONDENTA GRĂBITĂ

Staţia „Wall Street": majoritatea pasagerilor coboară aci. Necontenit se aude zăngănitul placardelor rotitoare, instalate la ieşirile din metro. Intr'o grabă nebună, mulţimea se revarsă pe străzi. Ai impresia că nimeni n'a sosit destul de devreme în staţie. Toţi aceşti oameni par'că au pierdut cel puţin „sfertul de ceas academic", întârziere care trebue recâştigată într'o goană neînfrânată.

Să urmărim pe una din numeroasele „office girls", care au părăsit aci trenul. In faţă, pe Broadway, la o mare societate de asigurare, îşi are biroul ei. E ora 9 fără 5, când fata a pătruns în hall-ul clădirii sgârie-nori. Cu unul din cele 12 ascensoare, se urcă în locaşul de

O excelentă şosea în California. Işi poate cineva închipui ce energie s'a depus pentru construirea ei?

Un şantier instalat într'un port.

lucru a omului, este absolut imposibil ca cineva să mai găsească timpul de a fuma o ţigare.
O notă îmbucurătoare în acest tablou de serviciu sever de cazarmă; nimeni nu are aerul obosit pe care ţi-l dă de obicei munca atât de grea, pe care o execuţi zi cu zi.
Lucrul pare mai puţin de mirare la bărbaţi — cari sunt mai bine salarizaţi — decât la fete, nevoite adesea să se mulţumească cu un salariu derizoriu. Graţie mijloacelor cosmetice şi cunoaşterii unor surse eftine pentru cumpărături, aceste „office girls" întotdeauna au o înfăţişare atât de îngrijită şi de şic, încât parc'ar fi făcut un simplu salt, dela un ceai dansant la birou.

LA MAŞINA DE SCRIS

Nimeni nu face excepţie la această regulă. Iată de pildă pe cutare dactilografă, care câştigă 16 dolari pe săptămână. Mai mult ca jumătate din salariul săptămânal îl cheltueşte pentru ondulaţii permanente. Imediat ce-şi pune casca dictafonului pe urechi, receptoarele dispar învăluite în buclele aurite. Şi acum, maşina de scris ţăcăne ore întregi, căci fiecare cilindru de dictafon cuprinde un protocol desvoltat. Ascultarea mesagiilor poate fi potrivită, după voie, în aşa fel ca să corespundă vitezei, cu care scrie dactilografa. Indemânarea în dactilografie este pur şi simplu uimitoare la majoritatea acestor „office girls".
Atâta vreme cât nu scrii cu ochii închişi, adică fără să priveşti clapele maşinei, contezi ca începătoare. Deaceea, în birouri vezi deobicei dactilografele, atingând clapele cu o viteză uimitoare, în timp ce, prin priviri şi clătinări din cap, semnificative se înţelege cu colegii vecini.
Intrebarea zilnică: „cu cine dejunezi astăzi?" se rezolvă prin asemenea priviri.
Ondulaţii permanente, rochii şic şi un fard reuşit nu reprezintă niciodată un plasament prost de capital, ci dimpotrivă, îmbunătăţesc perspectivele unui dejun bogat, pe care-l plăteşte orice cavaler, fără ca prin aceasta să-şi creeze oarecare speranţe, în privinţa unei alte favorizări.

MASA, CÂTEVA MINUTE

Zeci de pagini au fost scrise la maşină înainte ca indicatorul ceasornicului să arate ora 12.30, când funcţionarii au o pauză de jumătate de oră pentru dejun.
Fetele aleargă la garderobă, unde aduc ultimele retuşuri figurei. Apoi, împreună cu colegii şi colegele, care au aceeaş pauză la amiază se năpustesc la ascensor.
Cabina ascensorului „cade" la parter. Expresia nu este exagerată, dacă ne gândim că iuţeala de coborîre este de 200 de metri pe minut (ascensoarele clădirii „Empire State Building sunt amenajate pentru o viteză de 340 metri pe minut. Totuş, viteza maximă permisă e de 200 de metri).
La restaurant, din nou grabă, înghesuială, ciocniri. Dacă perechea noastră a reuşit însfârşit să-şi cucerească un loc la masă, ea nu trebue să se sinchisească de un serviciu rapid, căci restaurantele americane, foarte frecventate, sunt întotdeauna astfel amenajate, încât oaspeţii localului să-şi poată termina masa cât mai repede, pentru a ceda altora locul. Strigăte disperate după un chelner, care nu te aude când chemi „plata", sunt aci necunoscute. Odată cu desertul, primeşti regulat şi nota de plată şi dacă nu plăteşti imediat, chelnerul găseşte întotdeauna mijloace, ca să te facă să înţelegi, că în chipul acesta, stânjeneşti în mod grav funcţionarea restaurantului.
Perechea noastră părăseşte localul şi alergând în drumul spre birou, cade aproape în braţele unuia din numeroşii negustori ambulanţi de perle artificiale. Atunci punga tânărului cavaler e pusă la o grea încercare. După obiceiul american, însăş exprimarea dorinţei unei colege, devine pentru el o adevărată poruncă.
După amiază, începe pentru amândoi aceeaş morişcă, până la ora 5 sau 5 jumătate, pe nerăsuflate. Seara, din nou lupta teribilă din metropolitan, şi'n urmă poate vreo plăcere, care însă se desfăşoară şi ea tot în ritmul „presto".

PRESTO IN TOATE

Emigrantul european, care se stabileşte în America, simte la început o mare dificultate de a trece dela ritmul relativ comod din vechiul continent, la tempo-ul atât de febril ce stăpâneşte în lumea yankeilor.
Un slujbaş oarecare, un lucrător specialist, un liber profesionist, face deobicei în America munca pe care o îndeplineşte în mod normal în Europa trei inşi de seama lui.
Mania vitezei o găseşti în toate manifestările vieţei americane. Adesea, în folosul societăţii, deşi de multe ori acest tempo vertiginos duce la contraziceri groteşti. Vânătoarea nebună după clipa următoare, te face adesea să pierzi prezentul preţios.
E desigur un semn îmbucurător faptul că poţi străbate New-Yorkul în metropolitan, cu o viteză de 100 de kilometri pe oră şi astfel, să ajungi la timp în împrejurimile oraşului sau la stranduri. E avantajos ca să găseşti reproduse în ziare ilustraţiile unui eveniment sportiv, numai cu un ceas mai târziu, după ce-au avut loc, să poţi avea o haină de comandă în 24 de ore şi tot în aceeaş durată să-ţi poţi instala un telefon în orice loc vrei.

RECORDURI FĂRĂ SENS

Şi totuş ajungem adesea la non-sensuri cu această manie.
Să privim de ex. la construcţia unui „sgârie nori". Clădirea, care urmează să fie înlocuită, cu o alta mai nouă nu e câtuş de puţin şubredă. Ar putea să mai servească încât câteva decenii.
Aceasta nu împiedică însă ca ea să dispară, asemenea unui bulgăre de zăpadă pe o maşină, încălzită, din moment ce faimoşii „house-wrecker" au hotărît s'o dărâme, prin mijloacele unei technice avansate.
Săpăturile pentru fundaţia unui zgârie-nori, care merg adesea până la o adâncime de două sau trei etaje sub nivelul străzii se fac cu o repeziciune de parc'ar fi vorba de descoperirea unui depozit de aur.
Din moment ce începe construcţia, trebuesc atinse neapărat recorduri: cel puţin un etaj pe zi. Când acest sgârie-nori e terminat, s'a săvârşit o minune a vitezei. Tempo-ul clădirei este neapărat „presto", deşi închirierea unui asemenea sgârie nori merge deobicei în „adaggio".
E suficient să amintim în această privinţă, cazul clădirei „Chrysler Building", din care s'a închiriat numai o treime, doi ani după construcţia ei, sau „Empire State Building" (cea mai înaltă construcţie din America) care şi astăzi e încă pe trei sferturi goală.

VOLUPTATEA ALERGĂRILOR

Se afirmă necontenit că automobilul, cu uriaşa lui extensiune, îndeplineşte în America, între altele, şi nobilul scop de a apropia pe om de natură. Lucrul e adevărat numai în măsura în care ca mijloc eftin de călătorie — maşina serveşte la multiplicarea cunoştinţelor geografice. Cât priveşte însă contactul cu natura, automobilul, din cauza nebuniei vitezei care stăpâneşte în genere pe automobilişti, are un efect aproape contrar.
Pentru americani, excursiunile constau — în majoritatea cazurilor — dintr'un obiectiv anumit, care trebue atins în minimum de timp, în organizarea rapidă a unui pic-nic la locul de destinaţie şi în reîntoarcerea acasă, în acelaş tempo.
E foarte îndoielnic, dacă prin ferestrele mici ale maşinilor moderne închise, (în America 85% din maşini sunt închise) se poate admira un peisaj frumos.
După cum s'a calculat de curând, un pasager, care stă pe scaunul de dinapoi al unei maşini închise, nu are în câmpul vederii sale, decât o zecime din perspectiva normală. In schimb, ritmul vitezii, la care americanii ţin în primul rând, îl are, fireşte, oricare i-ar fi locul ce-l ocupă în maşină.

INLOCUITOR CÂND VREI SĂ-ŢI „ŞTERGI NASUL"

In vara acestui an, exista în America o supraproducţie de porci, iar stocurile de conserve de carne de porc luaseră proporţii atât de mari, încât ajunseseră să îngrijoreze piaţa.
Un reporter european, care se găsia pe atunci la Chicago, a ţinut să viziteze cu de-amănuntul abatoarele din acest oraş.
Ceeace l-a impresionat în primul rând, era aspectul, pe care-l oferea sălile abatoarelor. Porcii de curând tăiaţi, erau atârnaţi pe o bandă rulantă, care defila cu o viteză nebună, în faţa unei lungi serii de lucrători, toţi în picioare.
Fiecare din aceşti lucrători avea de executat numai o anumită tăietură, pentru a separa din corpul râmătorului, cutare sau cutare bucată de carne. Viteza de defilare a benzei cu porci era atât de mare, încât lucrătorii abia puteau prididi, încordându-şi atenţia la maximum şi făcând uz de toată dibăcia lor. Dacă unul din ei, voia de exemplu să-şi şteargă nasul, trebuia să aibe grija să cheme un alt lucrător, ca să-l înlocuiască.
Asistând la desfăşurarea acestor scene, reporterul european conchide că „cea mai întunecoasă carceră pare o pedeapsă mai blajină, decât obligaţia de a executa zilnic această activitate ucigătoare".
Iată tempo-ul american în câteva din aspectele lui, caracteristic, tempo admirabil după unii, dezolant după alţii!...

I. S.

Societatea amicilor români ai Salzburgului

In iarna aceasta va lua naştere „Societatea amicilor români ai Salzburgului" după modelul celor străine. Din comitetul de conducere va face parte şi d. R. Kamerling, care ne-a adus fotografiile publicate în pagina serbărilor festive dela Salzburg. Societatea va avea de scop strângerea relaţiilor artistice, precum şi aranjarea unor concerte de muzică românească.

O ARMATĂ A CRIMEI: GANSTERII!

Puterea gangsterilor.—Răpirile şi despăgubirile. Grupele de gangsteri.—Gangsterii în intimitate.

FAPTUL că aviatorul-colonel Lindbergh a fost constrâns să recurgă la ajutorul gangsterilor spre a-şi regăsi copilul care i-a fost răpit, face dovada capitulaţiei autorităţilor în faţa lumei interlope americane. A fost un avertisment dat părinţilor cărora autorităţile nu le mai puteau protegui copiii.

— Este timp să se voteze o lege contra *trustului crimei*, a declarat d. M. Karch, deputat al statului Missuri la congresul Statelor Unite, unde s'a discutat cu multă aprindere problema luptei contra răpitorilor de copii.

Impresia extraordinară pe care a produs-o în toată lumea răpirea fiului lui Lindbergh, nu se datoreşte decât în mică parte faptului că banditţii au îndrăznit să atace o familie cu celebritate mondială, şi un idol al americanilor. Stupoarea generală s'a datorit mai degrabă neputinţei autorităţilor în faţa criminalilor, într'o ţară care dispune de cinci sute de mii de agenţi de poliţie.

In disperare de cauză locuitorii n'au avut altceva de făcut, decât să renunţe la ajutorul autorităţilor din moment ce nu erau capabile să îmlinească datoria lor fundamentală anume aceea de a apăra familia.

Cazul Lindbergh desvălue Europei o stare de lucruri care există de multă vreme pentru America *„secretul care se ştie dar nu se spune"*.

După statisticele presei americane în cursul anilor 1930 şi 1931 s'au produs două mii de răpiri. Cifrele date de poliţie sunt fără îndoială mult mai modeste: 279 persoane răpite, dintre care 13 au fost asasinate. Din alte 266 de victime numai 28 au recunoscut că au plătit despăgubiri tâlharilor. Această nepotrivire a statisticilor este uşor de înţeles: gangsterii preferă să fure persoane care au motivele lor să se lipsească de serviciile poliţiei, anume pe antreprenorii de tripouri, organizatorii de loterii care se termină cu falimente, ec.

Pe de altă parte gangsterii ştiu din experienţă, că bogătaşii şi oamenii cu renume ireproşabil preferă să plătească la prima ameninţare suma cerută mai ales atunci când este vorba de copiii lor. S'a ajuns la o asemenea stare le lucruri, încât copiii miliardarilor americani sunt păziţi de detectivi. Cărucioarele de copii sunt prevăzute cu gratii de oţel, iar odăile micuţilor seamănă cu casele de fier ale marilor bănci,

Copiii fostului campion mondial de box Jack Sharkey, ameninţaţi şi ei cu răpirea, merg în permanenţă întovărăşiţi de un poliţist.

Generalul Dawes care a luat parte activă la urmărirea răpitorilor copilului lui Lindbergh.

Anul trecut s'a abătut asupra Holywoodului un adevărat val de teroare. Copiii lui Harold Lloyd şi ai altor artişti de cinema erau ameninţaţi cu răpirea.

Acum cinci ani senatorul Morrow socrul lui Lindbergh a fost invitat printr'o scrisoare să plătească gangsterilor 50.000 de dolari, în caz contrar fiica sa mai mică, Constance Morrow, va fi asasinată. Intervenţia aviatorului Lindbergh, care a dus-o pe tânăra fată cu avionul înapoi la casa părintească din North Haven i-a scăpat viaţa. Acum cu toate că se află la universitate la Smith-College, ea este păzită fără încetare de doi detectivi. In timpul olimpiadelor sporturilor de iarnă dela Lake Placid banditţii au avut îndemânarea să răpească din cel mai mare hotel al oraşului

Prinderea unui gangster pe străzile New-Yorkului.

pe un extrem de bogat amator de sporturi, care nu şi-a recăpătat libertatea decât plătind zece mii de dolari.
Ceeace este mai rău, este că după afirmaţia senatorului Patterson, gangsterii se pregăteau să răpească şi pe multimilionarul general Charles G. Dawes, elaboratorul celebrului plan al plăţilor despăgubirilor germane. Dacă nu ar fi fost concentrată o adevărată armată de detectivi, generalul ar fi trebuit să plătească el „despăgubiri" gangsterilor.
Ar fi o mare greşeală ca toate aceste cazuri să fie socotite excepţionale. Răpirea este o ocupaţie care a intrat în moravurile americane şi care face parte din lucrurile de toate zilele. Comisia specială pentru studiul criminalităţii in U. S. A., a stabilit că, crima a devenit o ocupaţie normală, o afacere care aduce dividende pe care nici nu le visăm noi cei din Europa. Bugetul anual al poliţiei Statelor Unite se ridică la suma de un miliard de dolari, ceeace nu împiedică pe preşedintele celebrei „Crime Commision" din Chicago, d. Chamberlin, să spue că toate eforturile care se fac pentru a întrece metodele banditilor se asemuesc cu „un car cu boi care încearcă să ajungă un automobil".
Dacă se întâmplă ca vreun bandit din Chicago să fie împuşcat de agenţi, moartea lui este răsbunată prin uciderea a cel puţin şase poliţişti. La Los Angeles din cele 5909 furturi comise în 1931 numai 145 au fost sancţionate cu pedepse.
Desigur că tehnica joacă în acest caz un rol însemnat. Fiecare inovaţie, fiecare invenţie este adoptată de către criminalii americani cu o perspicacitate şi o repeziciune necunoscută de europenii „înapoiaţi". Dar tehnica singură nu ajută la nimic. Dacă criminalii rămân liberi aceasta se datoreşte în primul rând conrupţiei care a stabilit legături strânse între conducătorii gangsterilor cu oamenii politici. Iată un exemplu :
Un anume Cusick, locotenentul celebrului gangster Torrio a reuşit să răpească pe fiica unui fermier, o fetiţă în vârstă de 16 ani. Nenorocita nu şi-a putut înştiinţa părinţii decât după cinci luni. Tatăl fetei însoţit de rudele sale, toţi fiind înarmaţi ca pentru războiu a asediat casa tâlharului şi şi-a luat fiica cu forţa. Era prea târziu, căci nenorocita copilă n'a supravieţuit ororilor îndurate.
Cusick a fost arestat, dar a fost pus imediat în libertate provizorie, apoi a fost condamnat şi după puţină vreme graţiat de către guvernatorul statului.
Se ştie că Gene Geary un alt gangster este autorul a opt asasinate, cu toate acestea n'a fost niciodată închis. Abia după al nouălea asasinat a fost internat într'un ospiciu de nebuni. Medicii legişti au demonstrat că acest ticălos îşi pierduse echilibrul mintal, ceeace n'a împiedicat pe mulţi notabili să uzeze de „serviciile sale".

*Copilul lui **Lindbergh** a cărui răpire a stârnit atâta vâlvă.*

Al Capone în drum spre temniţă.

Poliţiştii pe motociclete iau instantanee peste tot unde li se pare ceva suspect.

TIGRI

Ca pe timpurile cele mai întunecate ale renaşterei italiene în America s'a creiat profesiunea de ucigaşi numiţi *Killers* (omorîtori), nume care se dă în India şi tigrilor mâncători de oameni.

Excelenta organizare a criminalilor este menţinută cu ajutorul specializării. Fiecare categorie lucrează în domeniul ei fără să stingherească vecinul. Există astfel o bandă specială numită „Hudson Dusters", care nu lucrează decât pe fluviul Hudson şi în porturi. Metodele lor sunt obişnuite şi sigure, din moment ce realizează în fiecare an beneficii de zeci de milioane dolari. Indrăzneala acestor piraţi merge până acolo, încât nu se sfiesc să atace vasele în mers.

O altă categorie este aceea a bootleggers-ilor şi a racketeers-ilor. Nu mai trebue să insistăm asupra primilor a căror meserie de contrabandişti de alcool a fost atât de bine cunoscută în America *uscată*. Cât despre cei de ai doilea, ei practică şantajul sub diferite forme: fac comerţ cu „protecţie". Toţi comercianţii străzilor principale, le plătesc un tribut regulat pentru ca să-şi poată vedea în linişte de treburile lor. Toţi ştiu foarte bine că un refuz ar aduce după sine distrugerea magazinelor şi alte represalii.

Nişte indivizi, Clifford şi Reilly, doi *killers* în serviciul bandei de racketeers au intrat în plină zi într'un garaj care le-a refuzat acest tribut şi au executat toţi funcţionarii. Agentul de poliţie care a sărit în ajutorul victimelor a fost ucis.

A doua zi dimineaţă tot oraşul era uluit de crima „tigrilor". Lucrul acesta n'a împiedicat pe tâlhari să revină la faţa locului ca să ucidă pe singurul supravieţuitor, care ar fi putut fi un martor periculos. Acest martor era contabilul întreprinderei care cunoscând însă obiceiurile gangsterilor, n'a mai venit la serviciu. Tâlharii au fost arestaţi, judecaţi şi achitaţi... deoarece nu s'au găsit persoane care să-i identifice.

Cu toate acestea asasinii n'au rămas nepedepsiţi. După un an cadavrele lui Clifford şi Reilly au fost găsite într'o maşină de lux la marginea oraşului. Fără îndoială că era vorba de una din acele răsbunări atât de obişnuite între gangsteri. Din moment ce pedeapsa autorităţilor nu era eficace, acesta era singurul mod de a mai domoli pe ticăloşi.

MASACRE ŞI SUPLICII

Gangsterii se cunosc foarte bine între ei. Celebrul Tony Torrio, colaboratorul lui Al Capone, a părăsit America, ca să se odihnească într'o luxoasă vilă depe riviera italiană. Odihnă? Cu siguranţă; dar o odihnă forţată. Prezenţa permanentă a doi killers credincioşi, cari păzesc vila, stau mărturie pentru cele ce gândeşte Torrio.

Intr'o bună zi Torrio avu un conflict „de afaceri" cu un alt magnat de aceeaş talie, anume Weiss. S'a desfăşurat un adevărat scenariu pentru un film de aventuri. Deabia părăsia Torrio locuinţa lui şi automobilul cu care mergea era transformat într'o sită de gloanţele care plouau de pretutindeni. Numeroşi trecători şi mai mulţi şoferi cari au fost în serviciul său au fost ucişi. Spre a se pune la adăpost, gangsterul făcu astfel, ca să fie condamnat pentru o nimica toată şi avu parte de un an de linişte.

Pentru mai multă siguranţă, banda lui Torrio a înconjurat închisoarea cu un lanţ de oameni de încredere, ca nu cumva şeful lor să păţească ceva. In paznicii închisorii nu prea aveau încredere banditii. Cu trei săptămâni înainte de expirarea pedepsii Torrio părăsi închisoarea. La scară aştepta un automobil blindat şi o echipă formată din cei mai destoinici killers ai bandei. Un amănunt: în tot timpul şederii în închisoare, Torrio primea mâncarea din afară, prin oameni de încredere. Ferestrele celulii erau în permanenţă acoperite cu nişte plăci de oţel, iar în faţa închisorii staţiona un automobil blindat prevăzut cu o mitralieră.

Weiss trimise „prietenului" său un bileţel, prin care îl înştiinţa, că nu se grăbeşte să-l omoare.

Dela închisoare Torrio a plecat imediat în port, unde s'a îmbarcat pe un vapor care pleca în Europa peste câteva minute. Fuga aceasta fusese organizată de prietenul lui Torrio, celebrul Al Capone, care de atunci deveni ţinta duşmanilor gangsterului evadat. Weiss atacă locuinţa lui Capone cu trei automobile blindate, dar „omul cu obrazul incrustat" cum mai este numit celebrul gangster, a respins atacul. Ascuns într'o cameră blindată, Capone nu auzea gemetele nenorociţilor trecători cari au căzut victimă răsboiului dintre bande.

Pentru a se informa asupra obiceiurilor duşmanului, Weiss răpi pe şoferul lui Capone şi încercă să-l constrângă să facă destăinuiri. După trei luni cadavrul nefericitului era găsit într'o fântână. Pedeapsa lui Weiss n'a întârziat: o mitralieră plasată cu abilitate l-a ciuruit într'o bună zi.

Ziarele au fost pline vreme îndelungată de lupta dusă de gangsteri contra tovarăşilor lui Jack Diamond sau Vincent Coll. Pe capul acestuia din urmă s'a pus un premiu de 50.000 dolari, de către trei regi ai banditilor. Ucigaşul însărcinat cu executarea sentinţei a venit cu avionul la New-York şi deşi toată lumea cunoştea şi pe asasin şi pe cel care-l trimisese, nimeni n'a putut împiedica crima.

In jurul fiecărei crime se ţese o conspiraţie a tăcerii. Intr'un club din New-York, killers-ii au ucis cu cincisprezece focuri de armă pe gangsterul Louis. Deşi la crimă au asistat peste cincizeci de persoane, nu s'a găsi un singur om care să se ofere să identifice pe asasini.

MASACRUL DIN SAINT VALENTIN

Nu de mult publicul american a fost turburat de o nouă lovitură a gangsterilor.

Patru bărbaţi în uniforme de poliţişti au intrat într'un garaj de pe strada North Clarck din Chicago. Aci se afla sediul bandei gangsterului Buggs Moran. După cinci minute indivizii au părăsit garajul în grabă şi au fugit cu automobilul, care-i aştepta.

In garaj au fost descoperite mai târziu şase cadavre. Erau membrii bandei lui Moran, executaţi de o bandă adversă. Toţi şase erau literalmente ciuruiţi de gloanţe. Intr'un colţ al încăperii a mai fost descoperit un nenorocit care abia îşi mai trăgea sufletul. Intrebat de poliţişti cine au fost acei cari au executat sentinţa, victima a refuzat să spună. Răspunsul era acesta:

— E târziu. Mă duc.

— Cine a tras? mai întrebară poliţiştii.

— Nimeni! Adio!

Ceeace este remarcabil, este că adversarii lui Moran, ca să poată pătrunde în casa acestuia s'au travestit în... poliţişti.

Dar ucigaşii nu fac altceva decât să execute ordinele pe care le primesc dela şefii lor. Aceştia sunt creerul, iar killers-ii sunt mâna care execută.

Biografii unui gangster celebru, anume Arnold Rothstein, povestesc lucruri extraordinare despre acest individ, care şi-a terminat cariera ca un adevărat gangster, adică asasinat de o bandă duşmană. Acest om avea în afară de un spirit organizator remarcabil şi calitatea unui extraordinar psiholog. Comerciant cu reale aptitudini, Rothstein mai era dotat pe deasupra şi cu un dar extraordinar al observaţiei. El se putea orienta sigur dintr'o singură aruncătură de ochi. De cum intra într'o încăpere ştia numărul celor care se aflau acolo şi unde se afla fiecare în parte, unde se aflau mobilele, butoanele electrice, eşirile, în fine tot ce interesa „topografia militară" a locului.

Intr'o seară Rothstein lua masa într'un restaurant. La un moment dat luminile s'au stins. Când s'au reaprins Rothstein se afla la altă masă, la 20 metri depărtare. Se mişca cu iuţeala şi sprinteneala unei pantere.

GANGSTERII IN INTIMITATE

Profesiunea de gangster nu esclude viaţa de familie cea mai tandră. Banditul Spitall, care l-a ajutat pe Lindbergh să-şi caute copilul răpit, este un soţ şi un tată desăvârşit. Torrio este un cunoscut amator de obiecte de artă şi încă din cele mai alese.

Un alt gangster, Amatuno este dandy fără pereche. Garderoba lui seamănă cu aceea a unui actor de cinema. Intr'o bunăzi, gangsterul nemulţumit de felul în care i-a fost călcată o cămaşă, a ameninţat cu moartea pe funcţionarul spălătoriei care i-a adus-o acasă. Nenorocitul a căzut în genunchi implorând pe bandit să-l ierte. Atunci gangsterul furios a ucis caii înhămaţi la căruţa întreprinderii, numai ca să se răsbune. Un alt bandit, Morton, nemulţumit într'o zi de calul pe care călărea, l-a ucis cu un foc de revolver în timpul unei plimbări pe care o făcea în parcul Lincoln.

O caracteristică a acestor oameni este că deşi câştigă enorm, cheltuesc peste puterile lor. La moartea lui Vincent Coll nu s'a găsit asupra banditului nici măcar banii necesari înmormântării. Cât despre cheltuelile lui Al Capone ele sunt celebre. Grajdurile lui cu cai de curse îl costă o avere.

RĂPITORII DE COPII

Dar criza a lovit şi pe gangsteri. Văzându-se în imposibilitate să mai ducă traiul de risipă pe care-l duceau cu veniturile aduse de contrabandă şi şantaj, ei au recurs la răpirile de copii, la *kidnapping.*

Şi nimic nu poate sta în calea întreprinderii lor ticăloase. Cum oare s'ar putea aceasta, atunci când cele mai de vază personalităţi ale ţării sunt în strânse legături de afaceri cu gangsterii?

Al Capone, care are peste cincizeci de crime pe conştiinţă, a fost condamnat pentru... evaziune fiscală!! Banditul duce în închisoare o viaţă de rege. Are o celulă confortabilă, primeşte ziare, cărţi, ţigări, mâncare şi toate cele necesare, din afara închisorii şi dă ceaiuri pentru cunoştinţele lui... tot în închisoare.

Cu toate acestea un svon prinde din ce în ce mai multă consistenţă: este vorba ca Al Capone să fie eliberat, pentru ca astfel, cu ajutorul lui să se pună capăt flagelului gangsterilor din America. Cei „şase", cari conduc destinele oraşului Chicago par să fi luat această decizie.

Flagelul gangsterilor nu este datorit crizei poliţiei americane! La ce ar folosi să se înmulţească numărul agenţilor, când răul este în boala morală de care suferă întreaga Americă? Salvarea nu poate veni decât dintr'o reînviere a respectului pentru lege şi dreptate.

R.

Dacă OMUL N'AR FI INVENTAT FOCUL

(III)

OMUL se laudă că el ar fi stăpânul iar focul, servul. Dar ce fel de serv e acesta dacă cea mai mică greșală din partea stăpânului, provoacă o rebeliune din partea servului. In fiecare an insurecțiunile acestui serv fac pagube de miliarde și distrug mii de vieți.

Foarte bine. Focul e un serv nu tocmai docil iar nimicitoarele-i izbucniri se datoresc întotdeauna ignoranței sau neglijenței omenești.

Stăpânul consacră o mare parte din timpul său îngrijindu-și și alimentându-și servul, dar nici aci nu ridicăm vreo obiecțiune deoarece procedând astfel, realizează mai mult decât dacă ar fi lucrat numai cu mâinile sale, neajutat de uneltele și mașinile făcute cu ajutorul focului. Ce importă deci ce face el pentru foc, dacă culege toate foloasele?

Dar să vedem acum care sunt aceste foloase. O veche poveste arabă spune că un tânăr sărac moștenind pe neașteptate o avere mare și vrând să se impună în ochii concetățenilor săi, a angajat pe cel mai bun servitor din întreaga țară, un om care putea face pentru el orice. Servitorul nu primi însă să intre în casa tânărului decât cu condiția să-și fixeze singur salariul după o normă proprie. După ce trăi ca un prinț, timp de un an, tânărul se pomeni fără un ban și atât de îndatorat față de servul său încât la rândul său deveni servul acestuia pentru tot restul vieței, spre a-și plăti datoria.

Trei materii s'au întrebuințat până acum la alimentarea focului: lemnul, cărbunele și petrolul. Acestea se împuținează însă din ce în ce și cu o asemenea repeziciune, încât suntem siliți să prevedem o zi când vor lipsi cu desăvârșire și când omenirea va pieri dacă între timp nu se vor descoperi alte materiale cu care focul să poată fi nutrit.

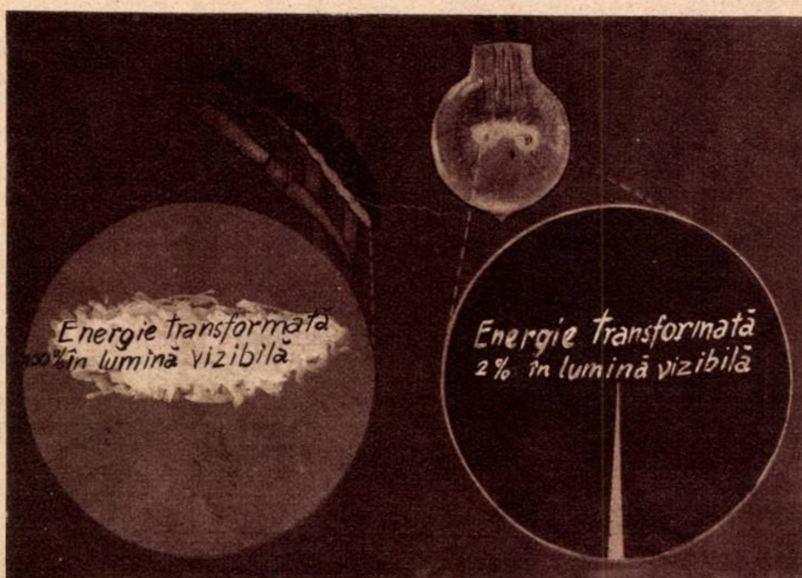
Din fericire, această funestă zi pare să fie încă departe, așa că am putea spera până atunci în descoperirea unui ce care să înlocuiască actualele materii combustibile, cu condiția însă ca obiceiul nostru de a consuma aceste materii într'o proporție crescândă, să nu ne puie în pomenitul pericol cu mult înainte de clipa calculată. Vom vedea ce s'ar putea întâmpla observând ce s'a petrecut cu lemnul cel mai vechi dintre combustibile și ținând seamă de gravele rezultate pe care le-a avut nechibzuita sa întrebuințare.

Spre a începe, ne vom uita pe o hartă a Africei. Aproape o treime din întinderea sa constitue un imens deșert de 3.500.000 mile pătrate — Deșertul Saharei — cel mai mare de pe suprafața pământului. Dar acest deșert a fost înainte vreme un ținut bogat, fertil, străbătut de râuri și acoperit de o vegetație utilă.

Exploratorii cari au studiat acest vast deșert au găsit în multe locuri urme de mare importanță și de mare interes. Printre acestea, se află blocuri de stâncă purtând desene și inscripții făcute de mâna omului, ceeace dovedește că el a trăit aci în mijlocul unei abundente vieți vegetale și animale.

Asupra cauzelor dezastruoasei transformări ce s'a produs aci, geologii și alți savanți mai discută încă. Se presupune că sfârșitul marei epoci de gheață în ținuturile dinspre Nord ar fi un factor determinant al acestei stări. Dar se pare că și omul a contribuit în bună parte distrugând pădurile și lăsând ploaia să spele pământul de pe pantele despădurite ale dealurilor, cum se întâmplă astăzi în Sudul Statelor Unite.

Această transformare a devenit din ce în ce mai rapidă pe măsură ce progresa. Când o regiune păduroasă a fost pustiită, s'a schimbat și caracterul ploilor. Râurile, ne mai fiind alimentate, s'au micșorat și datorită atât căldurei cât și caracterului solului, au devenit la un moment dat subterane. Vegetația a dispărut și ea în acelaș timp cu apa, iar omul, din gospodar deveni nomad pornind în căutarea unor locuri unde putea găsi vegetație.

Din momentul acela, ținutul acesta a fost condamnat aridităței. Arborii s'au împuținat iar cei mici n'au avut timpul să crească pentrucă erau tăiați și arși imediat ce răsăriau. Când arborii s'au epuizat, omul a ars nuelele tufișurilor. Atunci, vitele pe care le mâna peste tot cu el, nu mai găsiră iarbă destulă și începură să mănânce rădăcinile.

In cele din urmă, s'a domesticit cămila care poate trăi în deșerturile nisipoase dar cu condiția să mănânce totuș. Când nu are ceva mai bun, cămila pare să mănânce nisip, dar în realitate, ea desgroapă rădăcinile și cele câteva semințe care se află îngropate în nisip. Ea distruge nu numai vegetația actuală dar și pe cea viitoare. Deaceea există în Sahara regiuni cu desăvârșire lipsite de orice formă de viață, așa că nici măcar o cămilă n'ar putea trăi aci.

Omul a început a ataca pădurile virgine cu un topor de piatră apoi de bronz și în cele din urmă, de fer, pentru a-și alimenta focul, și această operă de distrugere a desăvârșit-o cămila, care a desrădăcinat și a mâncat ultimile fărămituri de viață.

In Asia exploratorii marelui deșert Gobi, au descoperit urme indicând că în trecut, omul a trăit aci în mijlocul unei bogate vieți vegetale și animale și numai acțiunea sa destructivă desfășurată în scopul nutrirei focurilor sale, l-au scos și din această grădină a Edenului.

Aceste ținuturi au fost în epocile preistoriei cauzele și sursele acelor succesive valuri de troglodiți care au invadat Europa, exterminându-se unii pe alții iar mai târziu, în cursul vremurilor istorice, tot de aci au venit hoardele lui Atila și alți barbari, năpădind muribunda civilizație romană. America Centrală prezintă și ea ruinele unor puternice civilizații ce par a se fi distrus în acelaș mod.

Opera de nimicire a pădurilor și a vegetației se continuă acum într'un ritm mai rapid decât oricând, deoarece lemnul nu mai e întrebuințat numai la alimentarea focului ci e transformat cu ajutorul mașinilor care n'ar putea lucra fără foc, în diferite obiecte utile.

Petrolul și cărbunele sunt supuse deasemeni unor intense exploatări. S'a calculat că Statele Unite care stau în fruntea producției petrolifere, scot anual din puțurile lor 125.000.000 tone dar consumă 140.000.000. La fel se procedează pe întreaga suprafață a pământului, așa că dacă se continuă cu exploatările în măsura actuală, într'o sută de ani, pământul va fi cu desăvârșire lipsit de acest combustibil.

Nu încape îndoială că mai există zăcăminte care într'o zi vor fi exploatate. La fel stăm cu cărbunele, ale cărui mine au început a se epuiza, dar care s'ar putea găsi într'o zi în mari cantități în regiuni neexploatate încă, prin apropierea Polului Nord. Dar chiar admițând că perioada de o sută de ani s'ar mai prelungi, ce importanță poate avea acest fapt? Cert e că focul al cărui stăpâni ne credem, ne înghite resursele de trai și că într'o zi, acest idol nesăturat, va cere sacrificii pe care noi nu vom mai fi în stare să i le oferim.

Cu cinci sute de ani înainte de era creștină, Eraclit a prezis că întreaga lumea va pieri distrusă de flăcări. Vechiul filosof grec a vrut probabil să spună că totul va deveni deodată un rug imens. Aceasta e mai puțin probabil, dar profeția se poate îndeplini prin faptul că civilizația umană n'ar mai avea decât să piară în momentul când s'au aruncat toate sursele de trai în gurile milioanelor sale de cuptoare.

Acum cinci secole, se năștea în Statele Unite primul copil alb iar astăzi, rasa aceasta numără mai bine de 125.000.000 de reprezentanți în numita țară. Acelaș lucru se constată și la alte națiuni. La sfârșitul răsboiului de treizeci de ani, în secolul al XVII-lea, Europa Centrală n'avea decât 3.000.000 locuitori; astăzi, numai Germania are 70 de milioane.

Această vertiginoasă sporire a omenirei se datorește transportului, mașinilor și invențiunilor bazate pe foc și pe produsele sale. Ne întrebăm acum: cu ce-și va mai hrăni lumea servul care este focul, în momentul când cărbunele și petrolul se vor fi epuizat ? Odată cu dispariția focului, vor pieri și toate aceste populații în exces.

Optimiștii susțin că până atunci, omul va reuși să extragă energia din atom. Poate că va ajunge și aci dar iarăși se poate ca teoria aceasta să rămână tot un vis ca și mișcarea perpetuă. Dar cum nimeni din cei cari trăiesc astăzi nu va apuca să vadă această criză, credem că cititorul e mai de grabă curios să vadă pe ce cale s'ar afla astăzi dacă strămoșii noștri ar fi păstrat o rezervă totală față de foc sau dacă alchimiștii Evului Mediu n'ar fi făcut ca știința modernă să pornească a „clădi totul pe foc".

Drept e că toate animalele se servesc de foc dar într'un mod lent și economic. Astfel calul, printr'un proces natural de combustiune lentă, arde literalmente fânul pe care-l mănâncă, în aparatu-i digestiv, în mușchi și alte părți ale organismului său, desvoltând căldură și forță de un cal putere pentru mai multe zile. Aceeaș cantitate de fân arsă pe foc, va desvolta doar câteva ore de un cal putere. Dacă omul s'ar fi mulțumit să ardă materia doar sub formă de hrană în trupul său și al animalelor sale domestice, progresul său științific ar fi apucat cu totul alt drum. Aceasta l-ar fi silit să imite natura cu mai multă fide-

litate şi să caute a i se adapta într'o mai mare măsură. Şi nimic nu ne opreşte să presupunem că pe această cale ar fi putut merge mai bine ajungând mai departe.

Amintiţi-vă, spre exemplu, de minunile pe care le face chimistul modern cu cuptorul său electric a cărui temperatură o echivalează aproape, pe aceea a soarelui. Mai departe, se presupune că marea conţine tot felul de minerale deoarece la început, ea a acoperit întreaga suprafaţă a pământului şi toate materiile nesolidificate încă, s'au dizolvat atunci în ea. Omului de ştiinţă nu i-ar fi deci greu, ajutat cum e de instrumentele sale perfecţionate şi de aparatele sale de încălzit, să extragă din mare o parte din aceste substanţe. Să presupunem că i se cere să izoleze o mică cantitate de iodină, substanţă în care sunt bogate apele oceanului.

El începe să lucreze asupra unei

mari cantităţi de apă, făcând tot felul de operaţii, întrebuinţând căldură, electricitate şi o mulţime de metode cunoscute. După multe ore de lucru, dacă vă uitaţi pe fundul retortelor sale, le veţi găsi goale sau în cel mai bun caz, veţi afla o cantitate de iodină atât de mică încât nici nu poate fi luată în consideraţie. Dar în vreme ce savantul a muncit atâta în zadar, un alt experimentator a avut o admirabilă reuşită. Acest experimentator nu are la dispoziţia sa nici instrumente de sticlă sau metal, nici aparate electrice şi nici foc. El a reuşit însă să extragă dintr'o foarte mică cantitate de apă o considerabilă cantitate de iodină. Faptul acesta ar trebui să ne uimească deoarece experimentatorul nu e un mare savant, el nu e nici măcar om şi nici animal ci o mică iarbă una din acele specii pe care le vedem când ne plimbăm pe malul mărei.

Cum de a reuşit planta, acolo unde eforturile omului au rămas infructuoase? Mai înainte de a căuta un răspuns la această întrebare ne vom mai uita şi la celelalte creaturi marine, vegetale şi animale, spre a vedea dacă au aceeaş putere. Racii şi stridiile extrag din apa mărei cupru în special în mările Europene. Omul, dacă caută acest cupru în mare, nu-l găseşte. Tot atât de zadarnice îi sunt încercările de a găsi argintul pe care insectele coralului îl extrag făcând din ei adevărate depozite. La fel se întâmplă cu sute de alte minerale. Argintul, borul zincul şi magneziul se găsesc în plante marine; rubidiul, un metal misterios, în stridii; florul, în corali, fosforul şi arsenicul, în mai toate creeaturile marine. Dar această minune o fac şi plantele din grădinile noastre, sau orice alt fruct care ne furnizează diferite metale în zadar căutate de noi în pământ. Mai mult, planta ne oferă aceste substanţe într'o formă sub care le putem asimila, o realizare minunată de care cuptoarele şi retortele noastre nu s'au dovedit încă în stare.

Dar microbii sunt nişte chimişti şi mai capabili decât plantele, deoarece ei iau materia minerală abandonată şi o transformă în substanţă minerală pentruca plantele să bată continu ciclul vieţei. Şi, nu uitaţi, vă rugăm, că niciunul din aceşti extraordinari chimişti nu are focul la dispoziţia sa.

Obţinem lumină încălzind până la incandescenţă, anumite substanţe, şi risipim astfel o mare cantitate de energie cu rezultate relativ mici. Dar ia priviţi pe de altă parte licuriciul şi alte creeaturi din specia sa. Ele produc lumină cu ajutorul unor reacţii chimice. Nimeni n'a reuşit până acum să înţeleagă natura acestor reacţii şi nici să identifice substanţele pe care insecta le întrebuinţează în acest scop. Tot ce se ştie este că lumina sa constă aproape exclusiv în raze din partea vizibilă a spectrului, aşa că rezultatul e cu mult superior celor mai desvoltate industrii ale noastre, deoarece mai toate aparatele de iluminat investesc 98 de părţi din energia lor într'o căldură inutilă, dacă ţinem seama de energia întrebuinţată la punerea în funcţiune a dinamurilor cari produc electricitatea.

Aceasta înseamnă că dacă ardem lumină în valoare de o sută de lei, 98 lei sunt risipiţi şi doi, întrebuinţaţi. Chiar şi cu lampa de mercur care e extrem de economică şi produce lumină electrificând gaze, şaizeci la sută din energie, e pierdută. Creaturile luminoase însă, transformă întreaga energie în lumină, dar n'am putut afla încă cum o fac.

Să presupunem că unul dintre alchimiştii Evului Mediu, în loc să încerce a-i extrage secretul din foc, ar fi întrebuinţat aceeaş industrie spre a descoperi secretele Naturii. Să presupunem

că mii de generaţii înaintea lui şi-au îndreptat eforturile în aceeaş direcţie. Cu siguranţă că astăzi am cunoaşte multe din aceste secrete care, cu ajutorul raţionamentului şi al inteligenţei noastre, ar fi ajuns a ne da în univers, un loc cu mult mai ridicat decât acela pe care-l ocupăm astăzi.

Dacă am fi posedat aceste secrete ale Naturei, am şti cum fabrică viespile hârtia cuiburilor lor, fără foc şi fără apă fierbinte şi cum fac termitele de-şi ridică clădiri uriaşe prevăzute cu încălzire centrală, deşi nu cunosc focul. Omul ar putea sbura prin văzduh ca şi păsările, fără cel mai mic efort şi fără a întrebuinţa în acest scop cantităţi imense de energie din care se pierde nouăzecişiopt la sută. El ar transforma în lumină, căldură şi energie, materii pe care astăzi le aruncă, socotindu-le nefolositoare. N'ar mai avea nevoie să se îngrijească de hrană pentrucă ar asimila elementele direct fără ca acestea să mai aibă a trece înainte prin plante animale. Şi însfârşit, ar ajunge să cunoască însuş secretul vieţei sau cel puţin al menţinerei sale, studiând procesele ce se produc atunci când plantele fabrică clorofila. Acestea întrebuinţează, spre a se desvolta, direct energia solară, de care omul se împărtăşeşte într'o măsură foarte mică după o îndelungă expunere, la soare.

Ori încotro se întoarce, omul vede milioane de semne din acestea ce-l avertizează că, cu focul, a apucat un drum greşit. El e însă un fiu rebel al naturei. Zadarnice au fost toate semnalizările ei, ambiţia lui este să-i înfrângă legile şi într'o zi, să ajungă a o sfida în totul.

RENE THEVENIN

Din toată lumea

CATASTROFA LUI „MORRO-CASTLE"

Fotografiile noastre de sus reprezintă: cea din stânga, un grup de răniţi, salvaţi de pe vasul „Morro-Castle" incendiat în mijlocul Oceanului. Dreapta: al doilea radiofonist al vasului, a fost arestat, deoarece s'a găsit în sarcina lui acte de sabotaj în timpul catastrofei.

GREVA DIN STATELE UNITE

Fotografia alăturată reprezintă un grup de grevişti arestaţi de poliţie. Printre ei s'a amestecat şi un copil.

FAMILIA REGELUI ITALIEI

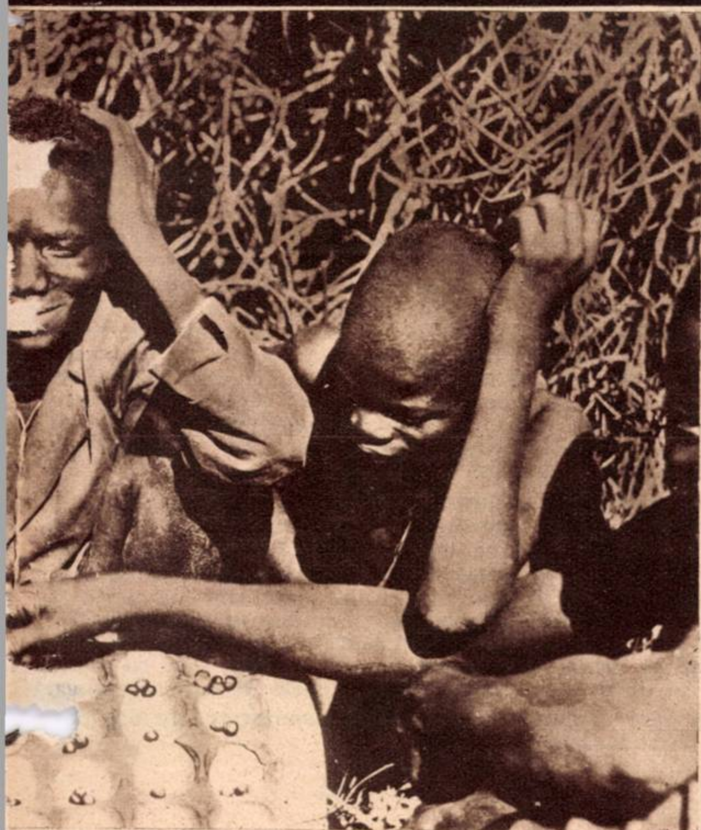
Fotografia de mai jos reprezintă pe Regele Italiei în mijlocul numeroasei sale familii. Fotografia a fost luată la castelul de la San Rossore.

...ie colibe de pescari, pe plaja aridă a unui centru perlier din golful Persic...

RLA

lor tropicale

...ul unei mări tropicale, indigenii îşi împart rodul căm... de pescuit. Poate că nici nu-şi dau seama, ce imensă bo... reprezinta pe pieţele civilizate, aceste mici mărgele din adâncimile unde moartea pândeşte la fiecare pas...

Flotila pescarilor de perle

povestire arabă unde eroul, vede într'o cavernă, pietre preţioase grămădite, de cari însă nu se poate atinge...

MII DE PERICOLE

Dificultăţile acumulate de natură nu sunt singurele ce se ridică înaintea Europeanului dornic de a încerca întreprinderea. Şi aceasta explică de ce, de secole, pescuitorii de perle posedă un adevărat monopol. Penibilă încât poate distruge în câţiva ani sănătăţile cele mai robuste, pescuirea perlei, pretinde din partea acelora ce se ocupă, o organizaţie completă. Şi foarte adesea, rezultatele obţinute nu plătesc nici osteneala pescarilor, nici cheltuelile antreprenorului. Toţi sunt susţinuţi de speranţa de-a face avere, descoperind o

perlă rară. Şi chiar dacă pescuesc această minune mult aşteptată, le este foarte greu să-i determine valoarea. Pe piaţa europeană, cunoscătorii sunt rari. La pescărie, e şi mai dificil să fie cineva expert. Soarele, oboseala, condiţiunile de existenţă anormale, micşorează simţul critic. Şi în cele din urmă, perla e vândută pe un preţ derizoriu, de pescarul ce se aseamănă în cazul acesta, cu un inventator care spre a putea trăi, îşi cedează pe lucru de nimic descoperirea, din care alţii, vor şti să tragă profituri imense, urcând chiar treptele gloriei...

O VIAŢĂ GROAZNICĂ

Puţini sunt Europenii cari au înfruntat viaţa teribilă a pescăriilor de perle. Au fost totuş câţiva destul de energici pentru a merge, bravând inevitabila boală de rinichi şi ficat, în Golful Persic, la Panama sau Venezuela, în diferitele locuri unde se pescuesc stridiile perliere, pentru a se îmbogăţi. Graţie lor se cunosc acum, condiţiunile de trai în acele regiuni şi cu ce preţ sunt captate şi aduse până la noi, aceste minunate fiice ale mărilor tropicale.

Cele mai importante pescării din lume, se găsesc la Bahrein, în Golful Persic, nu departe de coasta Arabiei. Mai mult decât pretutindeni aiurea, se pare că-i e aproape imposibil Europeanului să se aclimatizeze şi să organizeze pescuitul. Arabii consideră pescuitul perlelor ca un adevărat drept imemorial, numai al lor şi sunt decişi să şi-l păstreze. Dacă sunt amabili şi ospitalieri, pe dealtăparte sunt foarte geloşi de prerogativele lor şi nenorocirea-l pândeşte pe acel ce ar vroi să impieteze asupră-le.

Afacerile cu aceşti oameni temători în fond, faţă de acei pe cari nu-i cunosc, sunt cât se poate de delicate. Îţi trebue pentru a le înfrânge încăpăţânarea, o perseverenţă, un tact şi o dibăcie de necrezut. Un negustor care ar debarca la Bahrein, cu intenţia să cumpere perle şi care-şi închipue că Arabii îi vor arăta imediat comorile lor, riscă să aştepte multă vreme. Chiar dacă vede o cantitate mică, ele-i vor fi prezentate într'o a treia mână, de către un curtier indian. Trebue pentru a determina un Arab să se apropie de o figură nouă, un eveniment extraordinar care să-i frapeze imaginaţia. Iată un exemplu:

Un cumpărător francez, veni în Golful Persic trei ani de-arândul, fără ca vre-un Arab să-i arate o singură perlă. Nu se descurajă şi în al patrulea an avu o idee care-i aduse succesul deplin. Adusese cu el o sumă de câteva sute de mii de franci, prea mică pentru realizarea unor importante tranzacţii; dar această sumă era toată în monede de câte cincizeci de bani francezi şi a trebuit o zi întreagă, doisprezece măgari, spre a transporta fără oprire marile lăzi pline cu bani, de la vapor până la locuinţa sa. Imaginaţia foarte vie a Arabilor fu frapată de această defilare de comori, pe care le credeau aur demn de Ali-Baba şi veniră de bună voie să ofere perle spre vânzare.

Recompensă binemeritată desigur, a atâtor osteneli şi suferinţe suportate cu răbdare, timp de trei ani, de călătoul francez!

„Portul şi satul Bahrein — povesteşte el — sunt groaznice. Mici cocioabe pe nisipul ţărmului. Un European nu găseşte unde să locuiască. Soarele pe care niciun frunziş nu-l temperează, căldura toridă sunt un permanent pericol de moarte. Chiar nopţile sunt atroce. Se doarme pe acoperişul bordeielor, un somn penibil, cu corpul scăldat de sudoare şi dimineaţa te trezeşti sdrobit de oboseală. Câteva luni de şedere sunt deajuns, pentru a-ţi scurta existenţa cu câţiva ani.

„Ieşirile sunt limitate dela 3—5 dimineaţa şi 5—8 ceasuri seara. Restul timpului, trebue să stai în casă. Apa dulce lipseşte cu totul şi toaleta se face cu apă de mare. Acei cari nu şi-au adus cu ei apă minerală, sunt expuşi să contracteze cea mai groaznică dintre maladii: apa stagnantă desvoltă în corp o mulţime de viermuşori, cari ies prin toţi porii, provocând în scurtă vreme, moartea."

O Europeană şi fiică-sa, ce veniseră la Bahrein, spre a cumpăra perle, au îndurat suferinţe indescriptibile. Trei luni cât au stat acolo, fură obligate să trăiască într'o luntre de pescari, o adevărată viaţă de galerieni, fără să ajungă totuş a vedea un lot de perle original.

Singurul mijloc de a îndulci puţin aceste aspre condiţiuni de viaţă, este de a aduce, după moda orientală, plocoane pentru toată lumea şi cu deosebire pentru şeicul arab. Ceeace ar face mai mare plăcere acestuia, ar fi o puşcă sau un tun. Dar acestea sunt obiecte greu de transportat, fiind considerat contrabandă de război.

Prin aceste cadouri se poate obţine încrederea indigenilor, ceeace nu împiedică pe un cumpărător neexperimentat, de a se ruina şi el şi casa pentru care tratează.

INTERPRETAREA CORANULUI

Un alt călător francez, care a fost multă vreme în contact cu Arabii, împărtăşea următoarele observaţiuni:

„Arabul care nu este necinstit în sensul strict al cuvântului, adică nu va lua nimic din buzunarul vecinului, nu-şi va găsi vină în faţa conştiinţei sale, dacă vinde unuia prea puţin cunoscător, cu cincizeci sau chiar o sută de mii de franci o perlă, ce nu preţueşte în realitate mai mult de zece mii. Coranul nu se opune marilor beneficii comerciale. Dealtfel, un spirit viclean, poate găsi atâtea interpretări favorabile prescripţiilor coranice...

De pildă, acesta interzice împrumutul cu dobândă. Astfel, acel ce doreşte să împrumute o sumă de bani, cumpără pe credit o marfă oarecare, pe care o revinde tot împrumutătorului pe bani peşin, suferind bine'nţeles o pierdere ce reprezintă dobânda deghizată, cel mai adesea o dobândă cămătărească, ea atingând deobicei cifra de 40 sau 50%...

ATACAŢI DE PIRAŢII MĂRILOR

Deci, pericolul de a fi jefuit, nu provine decât din neexperienţa cumpărătorului european. Numai călătoria cu barca între diferite porturi expunea acum câţiva ani, întâlnirile cu piraţii, surprize cari astăzi au dispărut definitiv, graţie vigilenţei marinei engleze care face poliţia în aceste paragini.

Iată povestirea unui comerciant, care a fost în pericol:

„Fusesem chemat — spune el — pe coasta Omanului, să vizitez un şeic, care în urma unor speculaţiuni făcute înaintea crizei americane din 1906, cumpărase perle pentru suma de zece milioane. Ruinat definitiv prin scăderea bruscă a preţurilor, vroia să-mi arate rămăşiţele comorii sale de perle şi să tragă pe cât posibil, profit. Plecai într'o dimineaţă la ora două, întovărăşit doar de un samsar arab, fost pirat şi de şase mateloţi. Aveam asupra noastră o sumă importantă. Voiajul dură trei zile. Furăm primiţi admirabil şi petrecurăm la palat, o zi întreagă benchetuind şi discutând afaceri. Trebuiam să plec seara, pe la şase. La cinci şi jumătate curtierul meu vine şi mă anunţă confidenţial, că vom fi atacaţi în cursul nopţii de către piraţi. Ce să facem? Ne era imposibil să petrecem noaptea în acest ţinut, deoarece guvernământul englez interzicea şederea nocturnă a Europenilor, sub ameninţarea făcută şeicului, de a stabili acolo un consulat, cu alte cuvinte un protectorat englez. Arabul, om deştept, angajă zece oameni, cumpără pe preţ-aur cincisprezece puşti şi la ora fixată, plecarăm. Inutil să spun că nimeni n'a putut dormi pe corabie. Pe la trei dimineaţa începurăm să zărim corabia neagră a piraţilor. Când fu la distanţă bună, oamenii noştri, la comanda curtierului, începură o tragere repede, aşa ca să dea iluzia unei trupe considerabile şi piratul, care se aştepta să găsească nişte oameni adormiţi şi desarmaţi, făcu stânga'mprejur şi dispăru."

Altădată, pe pământ, un negustor scăpă numai cu frica:

„Eram la mine în casă, — povesti el — ocupat să clasez un lot de perle pe care tocmai îl cumpărasem, când boy-ul meu, înspăimântat, veni să-mi spună că locuinţa era înconjurată de 25 călăreţi înarmaţi până'n dinţi. Aveam atunci un mare stoc de perle şi mulţi bani. Mă gândii îndată la un atac banditesc şi crezui că mi-a sosit ceasul din urmă. Decis cel puţin să-mi vând scump viaţa, ieşii cu revolverul în mână să întâmpin pe şeful trupei, care cu multe plecăciuni, se oferi să-mi arate lotul de perle de care dispunea. Acea desfăşurare războinică de care se înconjurase, nu era de cât o manifestare decât să-mi facă mie onoare..."

OSPĂŢUL DE ADIO

Când, după atâtea emoţii şi dificultăţi, şederea unui mare cumpărător e pe sfârşite, este obiceiul ca el să ofere şeicului şi populaţiei un ospăţ. Câteva sute de convivi se instalează pe covoare, în uliţa principală a satului, de o parte şi de alta a unei rogojini lungă de o sută de metri. Cincizeci de berbeci fripţi întregi, sunt serviţi acestei mulţimi şi fiecare rupe cu mâna din fripturile pantagruelice partea ce-i convine. Un pilaf monstru, cu slăninuţă şi stafide, completează masa, care se isprăveşte printr'un desert compus din dulciuri de tot felul, plăcinte, bomboane, curmale, etc., totul stropit cu apă dulce ca singură băutură. Acest banchet este pentru European semnul apropiatei plecări şi sfârşitul suferinţelor îndurate.

În celelalte centre perliere, existenţa nu e deloc mai bună. Peste tot, aceeaş căldură toridă, aceeaş lipsă de apă şi pericole de boale.

La fiecare doi-trei ani, ciuma şi holera bântue cumplit la Bahrein, frigurile la Panama şi în America de Sud, dezinteria aproape peste tot. Europenii pot cu greu să se păzească, observând riguroase prescripţii de higienă. Nicăeri, viaţa nu e plăcută. Marea, nisipurile încinse de soare, fără un pic de verdeaţă, alcătuesc pretutindeni acelaş peisaj. Peste tot, hrana e constituită din conserve, care adesea sunt alterate din pricina căldurii. Cum să mai vorbim de confort, când moravurile locuitorilor sunt primitive şi sălbatice? Apoi, în toate pescăriile, stridiile deschise în aer liber putrezesc repede, degajând o putoare groaznică şi miasme morbide. Pentru a încerca să le combată, pescuitorii de perle fac exces de tutun, ceeace constitue o altă primejdie pentru organism. Şi totuş această viaţă plină de riscuri a atras totdeauna pe îndrăzneţi şi graţie lor, cunoaştem trăsătura moravurilor unor populaţiuni, cari altfel ne-ar fi fost aproape necunoscute.

RECRUTAREA PESCARILOR

La Costa-Rica, pe coasta Pacificului, antrepriza pescuirii de perle e relativ mai accesibilă Europeanului, decât la Bahrein în Golful Persic. Acolo, antreprenorul n'are de-aface cu indigeni. Pescarii se recrutează dintre fugarii mexicani, urmăriţi pentru crimă în ţara lor. Fiecare proprietar de corăbioară de pescari, se asigură de personalul necesar cu cincisprezece zile înaintea plecării, pentru campania care va dura cinci sau şase luni. La semnarea contractului, pescarul primeşte un acont destul de important, cu care-şi cumpără deobicei o cămaşe de mătase, o pălărie de panama şi pantofi de lac. Aceşti pantofi nu sunt destinaţi a fi puşi, ci sunt un ornament, un semn de nobleţe care atârnat de braţul pescarului tot impul celor cincisprezece zile care precedează îmbarcarea, mărturisesc în toate speluncile oraşului, că stăpânul lor este un gentlemen. Restul banilor e cheltuit prin cârciumi un-

se bea alcool de trestie de zahăr. Când ultimii bani sunt risipiţi, pescarul pentru a putea continua cheful, merge la traficantul chinez şi-i vinde în primul rând cămaşa. Când aceasta e „băută" vine rândul pălăriei şi în cele din urmă pantofii de lac ce n'au fost purtaţi şi de care posesorul se desparte plângând. In ajunul îmbarcării, proprietarul corăbiei trimite oameni speciali, să-i strângă pescarii beţi morţi de prin cârciumi şi-i îmbarcă întocmai unor pachete. Când se trezesc, se dă semnalul plecării. Cu asemenea oameni, şeful expediţiei, trebue să fie cât se poate de energic. Dacă lasă pe unul să meargă pe uscat, nu-l mai vede; va găsi indigeni cu cari să stea la băutură şi jocuri de noroc.

Chiar cumpărătorul european, trebue să se supună vieţii de bord şi tot timpul campaniei, va fi expus să fie atacat de pescarii, cari ştiu că are asupră-i mult aur şi perle.

CU AJUTORUL SCAFANDRILOR

La Panama, Europeanul poate mai cu uşurinţă să practice pescuitul prin el însuş, cu ajutorul scafandrilor, procedeu modern care nu poate fi împlantat în Golful Persic, fără primejdia isbucnirii unei revoluţii. Dacă perla este puţin abundentă, fildeşul dimpotrivă se găseşte în mari cantităţi şi recolta lui remunerează. Dar climatul din Panama este mortal. Dacă frigurile galbene nu mai sunt de temut astăzi, în schimb insolaţiile n'au putut fi învinse de oameni şi sunt totdeauna fatale. Chiar la adăpostul casei, poţi fi atins în timpul siestei, dacă o singură rază pătrunde printr'o crăpătură.

Pe coastele Atlanticului, sau mai exact ale mării Antilelor, importante pescării aparţin unele Colombiei, celelalte Venezuelei. In peninsula Goajira din Colombia, aproape de Rio-Hacha, există încă populaţii sălbatice. Singurul mijloc de a pătrunde la ele, fără riscuri, este de a contracta căsătorie cu o fată a tribului. Acest lucru se practică, făcând un schimb de capete de vite cu părinţii miresei. Dota este obligatorie din partea ambilor soţi. Turma astfel reunită este exploatată în comun şi beneficiile servesc la cumpărarea altor animale. Astfel Europeanul este prins într'un angrenaj din care, cu greu poate să iasă.

PESCĂRIILE VENEZUELEI. VAMPIRII

Pescăriile Venezuelei se găsesc în cea mai mare parte la insula Margarita. Acest ţinut, veşnic pradă revoluţiilor intestine, cari n'au ălt scop decât instalarea la putere a unui alt om, adaogă dificultăţilor obişnuite tuturor centrelor perliere, pericolul nocturn al liliecilor vampiri cari sug sângele victimelor pentru a-l vărsa apoi într'o imensă băltoacă alăturea de ele şi oboselilor navigaţiei pe o mare furtunoasă fără încetare, penibila sarcină de a te învârti cu dibăcie în mijlocul partizanilor şi adversarilor puterii.

Trebuie ca Europeanul să se păzească de a face politică şi pentru a-şi atrage simpatia unora şi altora, să împartă discret dar cu dărnicie, „amintiri". Populaţia insulei fiind constituită în afară de pescari, aproape exclusiv din generali şi slujbaşi, un mare tact de fiecare clipă este necesar. Poliţia este inexistentă şi cei ce o înlocuesc, sunt nişte bătăuşi în slujba facţiunilor celor mai forte. Astfel, certurile politice se lichidează mai ales prin focuri de armă şi Europeanul cel mai inocent, poate trece prin mari pericole, cum s'a întâmplat bunăoară unui cumpărător francez:

IN MIJLOCUL REVOLUŢIEI

„Faptele s'au petrecut într'o epocă agitată. Turburările durau de mai multe luni şi vapoarele europene nu mai acostau la insula Margarita. Bietul om se afla acolo, având asupra sa o bogăţie de perle, fără niciun mijloc de-a putea pleca. Nu i-ar fi servit la nimic să ajungă la coasta venezueliană: pericolele ar fi fost şi mai mari şi risca să nu poată pleca până la sfârşitul revoluţiei, pe care nimic nu-l făcea de prevăzut aşa de curând. Se hotărî deci să pornească într'o barcă cu pânze spre insula Trinidad, unde spera să găsească un vapor. Plecă, având ca singur însoţitor un băiat negru de treisprezece ani, pilot şi bucătar totodată. Luntrea era de-o calitate mediocră, iar marea înfuriată. Ajunşi pe la jumătatea drumului, călătorii începeau totuş să-şi recapete liniştea. Negustorul francez dormea, pe când negrul prepara supa în partea dinapoi a bărcii. Deodată se auziră numeroase focuri de armă şi barca, lovită în mai multe locuri, începea să ia apă. Europeanul se trezeşte. Trebuiau să fugă cu orice preţ, schimbând direcţia pânzelor. Dar cum să îndrăzneşti să scoţi capul sub ploaia de împuşcături, pentru a încerca o manevră? Atunci, micul negru avu o idee genială, care-i salvă pe amândoi. Răsturnând oala de tuciu şi-o puse pe cap şi la adăpostul acestei căşci improvizate, se putu ridica pentru a schimba direcţia pânzelor."

Terminăm cu această dramatică povestire, înşirarea dificultăţilor şi primejdiilor ce pândesc în fiecare clipă pe „conchistadorii" perlei. Pentru a zugrăvi suferinţele pescarilor, ar trebui culori şi mai negre...

COLIERUL DV., DOAMNĂ!...

Astfel, colierul pe care-l purtaţi, doamnă, acest colier ale cărui irizări vă iluminează frumuseţea, este mai mult decât oricare altă minune a pământului, plin de mistere. Poate că, printre perlele ce compun şiragul, unele sunt bătrâne de mai multe veacuri. Prin câte mâini vor fi trecut până să ajungă împrejurul gâtului marmorean? Ce-şi spun ele, în timp ce vă felicitaţi de splendidul lor acord cu tenul dv? Cumpărate, revândute, expuse la vitrina bijutierilor, plimbate în portofoliul samsarilor, furate uneori, în mijlocul emoţiei provocate de jurnale care duc vestea în toate colţurile lumii, este un fragment de istorie omenească pe care-l purtaţi, fără să bănuiţi câte sacrificii, energie şi răbdare, lupte şi necazuri reprezintă această frumuseţe care pune pe umerii femeilor frumoase, o mică povară de lumină!...

EL KEBIR

Dramatica ascensiune în viaţă a PAULEI WESSELY

Un nume care în România nu spune prea mult, dar care a figurat în loc de cinste pe multe afişe teatrale din străinătate şi care şi-a cucerit, mai ales în ultimele luni, o celebritate greu de egalat. Paula Wessely este una din Societarele de valoare ale Teatrului Reinhardt. Sau mai bine zis a fost până în ziua...

PAULA WESSELY s'a născut nu de multă vreme, să tot fie în anul 1907, într'un orăşel din apropierea Vienei. La căpătâiul mamei ei nu se găsea decât un frate care încă nu împlinise vârsta majoră de şapte ani şi o bunică bătrână care-şi târa cu greu ultimele clipe. Tatăl ei se prăpădise cu câteva luni înainte, răpus de o boală care nu iartă, iar singurul lor venit mai de doamne-ajută cu care-şi duceau traiul era o grădiniţă care le aducea mici sume pe care mama Paule le întrebuinţa cu atâta socoteală, încâ rareori se întâmpla să nu aibă strictu necesar. In asemenea împrejurări şi sub asemenea auspicii veni pe lume Paula Wessely. Din primii ani ai vieţii sale şi-a dat seama de traiul monoton şi fără vlagă pe care-l duceau rudele ei (mama, fratele şi bunica). Nu şi-a făcut debutul în lume cu strigătele obicinuite ale copiilor de vârsta ei, ci a deschis ochişorii tăcută şi înţelegătoare. Nici chiar mai târziu coliba lor, căci numai casă nu se puteau numi cele patru ziduri prost tencuite şi cu o podea care abia se menţinea, nu a răsunat vreodată de strigătele vesele care deobicei caracterizează existenţa unui copil. Paula Wessely a adus odată cu ea o melancolie specifică copiilor nu prea înstăriţi, cu un simţ desvoltat al situaţiilor critice pe care erau obligaţi să le suporte şi cu o înţelegere a nevoilor care denota chiar mai mult

Fotografiile din această pagină reprezintă: O scenă din primul film al Paulei Wesselly „Mascarada". O scenă din al doilea film al Paulei Weselly pe care-l turnează acum, împreună cu Willy Forst. O altă scenă împreună cu Adolf Wohlbrück din primul ei film.

decât precocitate. In genere, dacă ar fi să se analizeze stările sufleteşti prin care a trecut Paula Wessely, fără să se ţină seama de ultimile ei afirmări, uşor s'ar ajunge la concluzia că este o fiinţă excepţională. Tot ceea ce a realizat în viaţă au fost lucruri superioare, lucruri umane, pe care nu orice om de rând ar putea să le ducă la îndeplinire.

Revenind însă la situaţia nevoiaşei ei familii se poate spune că odată cu venirea ei pe lume situaţia materială se înrăutăţise. Fiind strâmtorate şi mama şi bunica ei, cad de acord ca frăţiorul, care tocmai împlinise şeapte ani, trebue dat la şcoală. Deasemeni existenţa micuţei Paula necesita noui cheltueli cari împovărau enorm bugetul familiei şi aşa destul de anemic.

Situaţia s'a rezolvat curând spre mulţumirea tuturor. Recte a mamei şi a bunicei, căci fratele Paulei nu putea aprecia exact lucrurile, iar Paula era încă mult prea mică pentru a-şi da seama de toate nevoile şi grijile mamei sale. Un unchiu din Viena, fratele tatălui Paulei Wessely îşi aminteşte să răspundă unei scrisori de mult adresată de cumnata sa şi îl invită pe fratele Paulei în Viena pentru a urma şcoala, luându-l sub aripa sa protectoare. Este necesar să adăugăm că unchiul cu pricina era un om foarte bogat.

Cu toată durerea de a se despărţi de odrasla care-i amintea soţul, D-na Wessely se hotărî să-şi trimită fiul la Viena.

Acolo, băiatul progresa simţitor. Unchiul ei care îndrăgise acest băiat, harnic şi priceput, le trimetea mereu scrisori prin care le chema să se stabilească la el. Scrisori la care mama Paulei răspundea regulat, refuzând, invocând diverse motive. In fond era prea mândră pentru a accepta această ofertă după ce ani dearândul acelaş cumnat a refuzat să le ofere cel mai mic sprijin.

Soarta este însă vitregă. Imprejurări neprevăzute o silesc să-şi vândă grădiniţa pentru o nimica toată, rămânând fără nici o ocupaţie şi fără vreun mijloc de a-şi câştiga existenţa. A încercat fel şi chip. Zilele treceau, banii căpătaţi se topeau văzând cu ochii, iar Paula care ajunsese la vârsta de şapte ani, conform unei tradiţii pe care nu vroia s'o calce, trebuia dată la şcoală. Mândria mamei a fost înfrântă. De dragul copilei ei, a primit ajutorul cumnatului. De aci începe pentru micuţa familie (mama, fiul şi fiica), reunită în casa îmbelşugată a unchiului, un trai mai omenesc şi fără grijă.

Paula este înscrisă la şcoală. Încă din primele luni se dovedeşte a fi un element util. Dotată cu o inteligenţă sclipitoare şi cu o memorie excepţională, Paula Wessely s'a remarcat uşor. In afara acestui fapt, în toată atitudinea ei se găsea un specific care impresiona şi atrăgea imediat atenţia. Paula Wessely povestea cu un ton simplu, totuş impresionant. Se găsea în vocea ei rezonanţe care erau străine altor copii. A trecut clasa I-a cu premiul al III-lea. In cel de-al doilea an, a fost aleasă la serbare. Aşa se începe în mică măsură cariera aceleia care este astăzi marea Paula Wessely. Serbarea a cunoscut un succes puţin obişnuit, dat fiind prezenţa micei Paula Wessely. Părinţii şi întregul auditor au rămas încremeniţi în faţa accentelor copilăreşti, neforţate (vă închipuiţi naivitatea unui copil de opt ani!) şi totuş atât de dramatice pe care le întrebuinţa Paula Wessely. In anul următor a jucat într'o scenetă, iar în ultima clasă primară, cel mai mare om de teatru al Europei, Max Reinhardt a asistat la

serbare de fine de an, care n'a mai avut loc ca deobicei în sala de gimnastică a şcolii ci în sala spaţioasă, special pusă la dispoziţie, a unui teatru. Reinhardt n'a spus nimic. A tăcut tot timpul. Imediat după spectacol a urcat treptele scenei în aplauzele unanime ale publicului, a sărutat copila pe obraji, fără să adreseze vreun cuvânt şi i-a înmânat cartea sa de vizită. A fost însă prima oară când Max Reinhardt a dat cartea sa de vizită cuiva pentru a-l vizita, dar şi singura carte de vizită care n'a fost utilizată. Paula Wessely nu putea pricepe încă nimic iar mama ei care-şi dădea perfect seama nu vroia sa fiica ei să devină artistă.

Mai târziu s'a convins totuş şi bine a făcut căci fiica ei a cunoscut din punct de vedere teatral succese foarte mari.

. . . .

Şi într'o bună zi... i s'a ivit Willy Forst. După Reinhardt acesta a fost ochiul ager care şi-a dat seama ce reprezintă Paula Wessely şi ce aport nedefinit ar aduce ecranului. Alte artiste insistă, fac eforturi, Paula Wessely a refuzat să accepte să apară în film.

In cele din urmă a făcut-o cu condiţia ca regia să o semneze Willy Forst. Debutul pe ecran n'a venit decât să confirme cariera de până atunci a Paulei Wessely. A fost subliniată de întreaga presă mondială, i s'au adresat cronici cari ar putea să fie invidiate de cele mai frumoase staruri ale ecranului, înfine a fost urcată pe un piedestal înalt, superior, greu de ajuns, de glorie. Cinematograful cu posibilităţile sale de răspândire împreună cu regia lui Willy Forst a fost ultima culme pe care Paula Wessely a trecut-o cu succes.

Cariera genialei Paula Wessely este afirmarea preţioasă şi dreaptă a unui talent revelator. Cine ar fi putut întrevede în copilul născut în împrejurimea întunecată şi părăsită a Vienei, steaua care străluceşte azi atât de puternic pe firmamentul ecranului mondial? Nici chiar marele Reinhardt care descoperise un talent excepţional în Paula Wessely nu şi-ar fi închipuit ascensiunea încă neauzită în ultimile luni, a acestei artiste.

I. T.

Sus: una din cele mai recente fotografii ale Paulei Wesselly. Jos: Paula Wesselly şi Adolf Wohlbrück.

CU „Golden-Boy" PRIN EUROPA

(III)

JUGOSLAVIA

O ţară nouă, oameni noui, străzi noi. Şoselele nu sunt asfaltate, pământul e moale şi pe ambele părţi sunt amenajate drumuri speciale de galop. Drumuri acoperite cu gazon sau cu nisip, aşa numitele „Letni-Puti" (drumuri de vară). Boy îşi dădu imediat seama de această schimbare, căci până acum alergase vreo 2000 de kilometri pe şosele pavate.

M'am oprit în faţa cazărmii de artilerie din Marburg. Timp de un ceas am parlamentat cu sentinela, fără să mă pot face înţeles. Abia comandantului, care s'a deranjat singur până la poartă, i-am explicat ce voiam. A avut gentileţea să-mi găzduiască pe Boy în grajdurile regimentului. Eram foarte nervos, din pricina oboselii şi mai ales din pricina ploii care mă udase până la piele. Când am terminat cu îngrijirea lui Boy era şapte seara. Un ofiţer din regiment a avut deosebita gentileţe să-mi ofere camera sa, şi cu ajutorul ordonanţei, care avea o înfăţişare foarte sălbatecă, dar care în fond era un băiat cu o inimă foarte bună, m'am spălat şi m'am culcat. Nici n'am apucat să pun bine capul pe pernă, c'am şi adormit.

Am aflat a doua zi, spre marele meu necaz, că de aci încolo nu voiu mai întâlni vreo garnizoană, astfel încât voiu fi nevoit să-mi adăpostesc calul pe unde o da Dumnezeu. Soarta însă îmi trimise un salvator. Am cunoscut la frizer, un oarecare domn Lockmann, un sportsman convins şi un mare iubitor de cai, care nu numai că m'a invitat pentru toată ziua cât am stat în Marburg la el acasă, dar mi-a dat şi recomandaţii călduroase pentru restul drumului.

Următoarea oprire a fost la castelul *Ormuz*. O clădire în stil antic, cu un parc feeric, un adevărat aşezământ boeresc, în ale cărui săli erau expuse tablouri celebre şi amintiri din vremuri apuse. Castelul Ormuz este proprietatea unei contese Wildbrandt, căsătorită a doua oară cu un fost ofiţer în armata austro-ungară, baronul Georgevitch. Cei doi nepoţi ai baronului se aflau şi ei în acea vreme la castel. Din discuţie am aflat că amândoi erau colegi de şcoală cu mult veneratul domn Serban Flondor, de care am vorbit la începutul acestor note de drum. Am avut o primire foarte caldă şi a doua zi am vizitat cea mai mare curiozitate din Ormuz, adică pe „Zeileis"-ul Ormuzului. Un discipol al acestui „făcător de minuni", anume dr. Meieric, şi-a însuşit metoda acestuia, şi şi-a deschis un sanatoriu în localitatea sa natală, Ormuz. In jurul căsuţii-sanatoriu aşteptau sute de oameni, tratamentul miraculos. Am asistat şi eu la aceste şedinţe: 80 până la 100 de oameni goi, se înghesuiau într'o încăpere mică, spre a fi trataţi cu curente de înaltă frecvenţă şi cu helioterapie. Miniştri, generali, negustori, ţărani, burghezi, toţi au încredere în tratamentul d-rului Meieric, a cărui glorie şi avere creşte din zi în zi. Desigur că nici eu n'am vrut să pierd această ocazie, căci încă dela începutul raidului meu sufeream de dureri de spate şi picioare. M'am supus deci acestui tratament şi pot să spun că până la Belgrad m'am simţit foarte bine.

La ora 3 după amiază am pornit dela castelul Ormuz, spre Vieliki-Bukovec, o moşie a contelui Draskovic. Din acea zi au început căldurile mari, şi cu toate c'am pornit abia la ora 4 după amiază, ca să nu trebue să merg pe căldura cea mare, cele trei ore până la ora 7 seara, au fost un adevărat iad. Am înaintat foarte încet, spre a-mi cruţa calul şi a nu mă obosi. Nu e deci de mirare că la ora 8 şi jumătate când începuse să se întunece, înaintasem foarte puţin, mai aveam vreo 35 de kilometri până la Bukovec, care nu era mai departe de 70 de kilometri de Ormuz. Am trecut prin Varasdin, cunoscut prin husarii săi şi prin cântecul din opereta „Contesa Mariţa"; şi curios, cu toate că am trecut pe acolo în timpul trandafirilor, n'am văzut nici unul măcar.

Ştiam că spre a ajunge la Vielike Bukovec, trebuia să trec peste un pod, în stânga şoselii. L-am trecut chiar, însă m'am rătăcit apoi şi ceasul meu arăta unu şi jumătate sau două noaptea, când, disperat, m'am aşezat în şanţul şoselii, decis să nu mă mişc până se va face ziuă. Dar ziua întârzia să vină şi atunci m'am decis să pornesc în noapte; când deodată apărură pe şosea doi biciclişti, cari văzând un călăreţ, săriră jos şi-şi scoaseră puştile depe umeri. Erau doi jandarmi, cari se apropiau prevăzători. Dură puţin până putui să-i lămuresc pe cei doi păzitori ai legii. Aceştia îmi atraseră atenţia că regiunea prin care tocmai treceam era foarte primejdioasă. Ei îmi şi arătară pe unde trebue să apuc spre a ajunge la Bukovec, şi apoi dispărură în noapte. L-am lăsat pe Boy să meargă cum voia, căci nu ştiam câţi kilometri mai aveam de parcurs. Eram mort de oboseală, când, în zori, am intrat pe poarta castelului Bukovec. Calul îmi fu dus în grajd, iar eu m'am culcat imediat.

Ziua următoare am parcurs cei 70 de kilometri până la Gjurjevac Rast, la 22 am fost „Suhopolje" (musafirul) unei moşii care odată aparţinuse prinţului de Schaumburg-Lippe, şi la ora 3 după amiază, în ziua de 24 Iulie călăriam spre Donji Miholjac. De aci începe tragedia mea jugoslavă. O căldură tropicală mă conduse până la Belgrad. Am încercat să merg noaptea. Dar nici noaptea nu aducea răcoarea dorită; era un astfel de zăduf, că după primii kilometri, din trupul calului începeau să iasă aburi. Dela ora 4 dimineaţa, soarele era pe cer şi trimetea razele sale de foc asupra noastră. Am stat o zi la Osijek. Era tocmai ziua de 25 Iulie, o zi tristă pentru Austria, acolo am aflat de asasinarea lui Dollfuss. La 27 Iulie am revăzut la Bukovar, Dunărea pe care am părăsit-o la Linz. La 28 am avut o zi grea, am trebuit să mă opresc

Vedere din Ormoz

D. Kuby Klein la regimentul 4 Roşiori Regina Maria împreună cu d. căpitan Fălcoianu şi alţi doi ofiţeri la înapoierea din raid.

D-rul Marck dela clubul de călărie Pardubilyer.

la Sid, la orele 9 dimineaţa, din cauză că Boy nu mai putea înainta după un drum de abia 40 kilometri. Prima şi ultima dată de altfel, în timpul raidului meu. Probabil că păşise prost şi avea dureri în genunchiul drept. Dela ora 9 dimineaţa până la două noaptea, deci 17 ore, am stat într'un grajd mizerabil, punându-i comprese la piciorul drept dinainte. M'am văzut nevoit, chiar dacă Boy nu mai şchiopăta, să înaintez foarte încet. Eu nici nu mă mai puteam gândi la odihnă, căci cum intra calul în grajd, trebuia să-i pun comprese cât mai des. La 29 am fost la Ruma, unde mi-am petrecut o noapte într'un cort ţigănesc; la 30 la Stara Pajova şi în ziua de 1 August, la orele 7 dimineaţa, stăteam cu Boy pe malul râului Sava, în dreptul unde acesta se varsă în Dunăre. Aşteptam podul plutitor care să ne treacă pe celălalt mal, la Belgrad. Cu acest pod veniră membrii clubului equestru Sf. Gheorghe din Belgrad, cari m'au condus la grajdurile Jockey-Clubului din Belgrad. Boy căpătă, după lungile zile de neodihnă, o boxă confortabilă, un culcuş moale, i s'au scos potcoavele, i s'au bandajat toate patru picioare, i s'au făcut frecţii şi a căpătat o cantitate apreciabilă de ovăz. Am primit multe complimente relative la ţinuta lui Boy iar el fu mângâiat şi ghiftuit cu zahăr.

După o vizită scurtă la legaţia României, am fost condus la un hotel unde după o bae, am adormit sdravăn. Eram foarte obosit şi în loc să-mi petrec timpul vizitând frumuseţile oraşului, am dormit sau m'am odihnit. Incepusem să simt oboseala ultimelor zile, căci drumul dela Osiek la Belgrad, a fost un adevărat martiraj.

Boy a căpătat potcoave noui şi în ziua de 7 August, am pornit din Belgrad spre graniţa românească; drumul de 200 kilometri l-am parcurs foarte repede, şi cu popasuri foarte puţine şi scurte. In ziua de 8 August, la orele 7 dimineaţa, treceam graniţa la Socolovati.

ACASĂ

Prin Socolovati trece un râuleţ mic, unul din miile care se varsă în Dunăre. Peste el duce un pod de lemn. Pe o parte păzesc jandarmi jugoslavi, de cealaltă parte fâlfâe tricolorul pe o căsuţă în faţa căreia patrulează un grănicer român. In vreme ce jandarmii jugoslavi îmi controlează paşaportul, mă întreţin cu grănicerul. Până la terminarea formalităţilor, ştiam numele grănicerului şi că era din judeţul Hotin.

Biserica Petru şi Pavel din Osijek.

In trei minute am fost prezentat comandantului pichetului, un ofiţer superior. Calul mi-a fost adăpostit în grajd, iar eu am putut iar să mă odihnesc.

In seara următoare am pornit spre Baziaş, căci acolo trebuia îndeplinite toate formalităţile raidului. Pe şosea mă apucă o ploaie torenţială. Acest marş de 7 kilometri constitue iar un punct negru al raidului meu, căci desigur că pe o asemenea ploaie mergeam prevăzător ţinând calul de căpăstru, căci era un întuneric de nu puteai vedea la trei paşi. Am ajuns ud până la piele la clădirea care serveşte în acelaş timp de gară şi de vamă. Mulţumită gentileţei unui tânăr am putut găsi, la o depărtare de doi kilometri, un grajd pentru Boy. Nutreţ n'am găsit nicăeri. In Baziaş nu se găsesc decât lucrători de port şi pescari, geambaşi nu există.

Dimineaţa următoare era înnourată. Printr'o întâmplare fericită am găsit ovăz pentru cal, iar nişte oameni de inimă mi-au dat şi mie să mănânc, căci mi se terminaseră finanţele. Traversând Moldova mă îndreptam spre Baziasca, un sătuleţ admirabil la Dunăre. Dealtfel tot drumul, de circa treisute de kilometri lungime, dela graniţă până la Turnu Severin, este minunat. Şoseaua se întinde dealungul Dunării. De multe ori vapoarele trec atât de aproape de mine, încât pot discuta cu pasagerii depe bord. Intr'un sat dintre Ogradina nouă şi Baziasca, se întâmplă ceva, care foarte uşor s'ar fi putut transforma în catastrofă. Am riscat, din cauză că nu puteam găsi altceva, să-mi hrănesc calul cu ovăz din recolta anului acesta. Câtă vreme Boy a stat în picioare n'am observat nimic, abia când s'a culcat în grajd, întinzând toate patru picioare şi plecând capul pe o parte, mi-am dat seama de nenorocire. Cu ajutorul unor ţărani l-am ridicat, l-am înhămat, şi i-am turnat pe gât un amestec de rachiu cu untdelemn, pornind chiar atunci la drum, spre Orşova. L-am băgat pe Boy în grajdul unui han, în vreme ce un plutonier foarte gentil a plecat în căutarea veterinarului, care nu putea fi găsit, din pricina unei serbări care se dădea în acea zi de Duminică. Noaptea aceea n'am s'o uit niciodată; Boy n'avea voie să se culce, dar de obosit ce era nu se putea ţine pe picioare; am reuşit să-l ţin treaz, cravaşându-l. Nici nu se făcuse încă bine ziuă când am încălecat şi am pornit în goană spre Turnu Severin.

Clădirea regimentului de artilerie din Turnu Severin, la care am ajuns pe la orele 10 dimineaţa, mi-a apărut ca unui pelerin, Mecca. Nu voiu uita niciodată purtarea maiorului Gasper din regimentul 37 artilerie, Turnu Severin, faţă de mine şi de Boy. Calul intră imediat în tratamentul unui doctor veterinar priceput, iar eu care eram extenuat după o veghe continuă de 40 de ore, am căpătat mâncare şi un pat confortabil. Am rămas două zile la Turnu Severin, până s'a mai întremat Boy puţin.

In noaptea de 15 spre 16 August am plecat din Turnu Severin. Boy nu mai era cel dinainte. La Strehaia a căzut şi noaptea din 16 spre 17 Septembrie a trebuit s'o petrec îngrijindu-l. In ziua de 17, la orele 9 şi jumătate seara eram în Craiova. La 18 August am plecat din Craiova şi am fost la 19 în Slatina, la 20 în Piteşti, la 21, seara la 9, mă îndreptam spre Titu şi'n seara de 22, am parcurs ultimii 60 de kilometri spre Bucureşti. Ultimele cinci zile au fost foarte neplăcute. Boy era foarte prost dispus, iar pe mine mă doborîse oboseala. Imi amintesc că în drumul dela Titu spre Bucureşti abia mă mai puteam ţine în şea, îmi era frică să nu cad depe cal. De mers pe jos nici nu putea fi vorba. Am rugat deci un ţăran, care tocmai trecea pe lângă mine, să-mi dea voie să-mi leg calul de căruţa sa, iar pe mine să mă lase să m'aşez puţin în ea. Lucru pe care de altfel mi l-a permis îndată. Când m'am deşteptat, căruţa mergea. Ţăranul îmi spuse că i-a fost imposibil să mă trezească din somn. O privire spre una din pietrele kilometrice, dela marginea şoselii, mi-a arătat că mai erau 30 de kilometri până'n Bucureşti. Somnul scurt mă înviorase. Şi Boy părea mai bine dispus, parcă-şi dădea seama că oboseala era pe sfârşite. Intr'un pas, pe care nu-l mai făcuse din tinereţe, am parcurs cei 30 kilometri până la Chitila.

In curtea cazărmii 4 Roşiori „Regina Maria", am fost primit d-

căpitanul Fălcoianu şi de mai mulţi ofiţeri ai regimentului. Calul meu a fost băgat într'o boxă a grajdului, iar noi am stat împreună vreo câteva ore la un dejun foarte vesel. Procesul verbal pe care-l reproduc mai jos, a fost încheiat la această masă, semn că raidul prin cele cinci ţări, se terminase cu bine.

PROCES-VERBAL

Astăzi, anul una mie nouă sute treizecei şi patru, luna August, ziua de 23.
Noi, căpitan Fălcoianu Alexandru, ajutorul Comandantului regimentului 4 Roşiori „Regina Maria", în unire cu căpitan Georgescu Aurel şi Căpitan Mihăescu Cristea, ambii din Regimentul 4 Roşiori „Regina Maria" şi Veterinar căpitan Andriasciuc Silvestru, am constatat următoarele:
Examinând armăsarul Golden-Boy, părul roib, vârsta 6 ani, semne particulare: Tinta, înciorapat la ambele posterioare. Armăsarul aparţinând domnului Kuby Klein a executat raidul „Micei Inţelegeri", Poloniei şi Austriei, terminând raidul în următoarea stare:
1. Starea sanitară: *foarte bună.*
2. Eşofajul acut la dreptul anterior.
3. Uşoară eroziune de şea în regiunea grebenului.
Drept pentru care am încheiat prezentul proces-verbal.

Regimentul 4 Roşiori „Regina Maria"
Căpitan Fălcoianu
Căpitan Georgescu (ss)
„ Mihăescu (ss)
„ Andriasciuc (ss).

MOARTEA LUI ALEXANDRU MAVRODI

Politica, teatrul şi presa, au suferit o mare pierdere prin moartea lui Alexandru Mavrodi. Fotografia noastră îl reprezintă pe mult regretatul dispărut, pe catafalc.

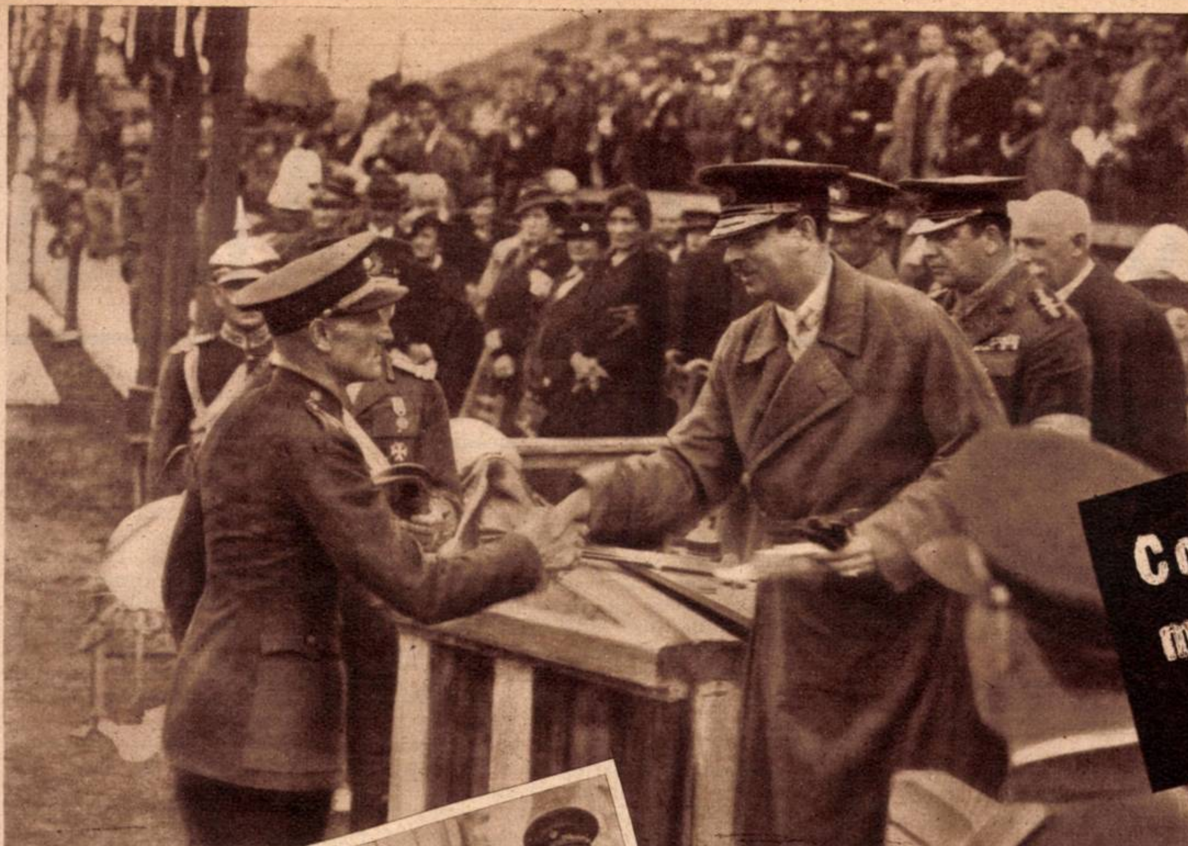
LORETTA YOUNG ŞI GEORGE ARLISS...

Sunt cei doi principali interpreţi ai marelui film „Casa R... schild". Acest film transpune pe ecran, ascensiunea — dramatică, tumultuoasă — originile şi biruinţa în lume a celebrei familii Rotschild.

ASPECTE DIN CEHOSLOVACIA

Iată o fotografie luată în regiunea muntoasă a Moraviei în Cehoslovacia. (Foto amator Maria Tritikowa).

Concursul hippic militar al Micii Antante

Pe arena Venus s'au desfăşurat cu un strălucit succes concursurile militare ale Micii Antante.
Fotografiile noastre reprezintă:
Sus: Suveranul felicitând pe câştigătorul a mai multor probe, împreună cu cupele dobândite.
Jos: O săritură excelent executată.
(Foto Berman)

GENIU ȘI EXTRAVAGANȚĂ

Celebrul poet italian Gabriele d'Annunzio, acum bătrân, gârbov şi suferind de pe urma unei căderi pe fereastră împins fiind de o iubită geloasă, se crede supraom, în stare să trăiască fără hrană, stă de vorbă cu Virgiliu şi cu Dante şi duce o viaţă bizară şi excentrică în faimoasa sa vilă.

Gardone, 9 August

GABRIEL D'ANNUNZIO, poetul care a făcut vâlvă cu operele sale, cu aventurile-i amoroase şi cu eroismul său militar — şi-a serbat de curând a şaptezeci-şi-una aniversare, la vila sa de pe malurile lacului Garda, unde duce o viaţă de „ermit excentric".

Cuibul poetului-soldat se află cocoţat pe un deal înalt deasupra lacului şi e înconjurat de măslini şi cipri. El l-a numit „El Vittoriale" adică „Victoria". In imediată apropiere, se află bisericile Gardone di Sopra şi San Michele.

Această romantică singurătate înconjurată de ziduri înalte, e păzită de vreo 20 de jandarmi sub comanda căpitanului Rizzo şi de nişte câini lupi, extrem de feroci, cari sunt ţinuţi în cuşti, nedându-li-se drumul decât noaptea.

Stăpânul „Vittorialei" care şi-a petrecut viaţa într'un bachanalic dans al simţurilor, pozează faţă de vizitatorii săi, în ascet. Bea în sănătatea lor, apă pură de isvor şi-şi limitează mesele la o linguriţă de îngheţată, pretinzând că nu există pentru el deliciu mai mare decât postul. Susţine că se abţine dela mâncare câte o săptămână întreagă, deoarece „mâncarea nu e decât o piedică în profundele mele meditaţii". In afară de aceasta, el mai pretinde că doarme pe un pat tare în formă de cosciug, într'o cameră lipsită de covoare.

Indiferenţa pe care spune că o are faţă de confort, de mâncare şi de băutură, nu e însă în fond decât o poză. Ascetul nostru este în realitate un sybarit. Imediat ce rămâne singur, el se delectează cu cele mai bune vinuri şi cu cele mai fine mâncăruri, terminându-şi mesele cu câteva păhărele de coniac. E adevărat că D'Annunzio posedă un pat în formă de cosciug, dar rareori doarme în el, preferându-i culcuşul de puf. Patru minunate covoare de Persia se întind pe podelele dormitorului, unde petrece o mare parte din timp sub efectele vinului sau ale cocainei.

Ida Rubinstein dansatoarea franceză interpretând „Supliciul Sfântului Sebastian".

Vittoriale, vila lui d'Annunzio de pe malul lacului Garda.

Imbrăcămintea scriitorului e tot atât de bizară ca şi purtarea sa. Uneori apare la masă într'un bogat costum oriental cu turban pe cap; când face plimbări pe lac în barca automobil, poartă uniforma unui ofiţer de marină şi un pumnal din secolul al 16-lea înfipt la brâu, şi în afară de aceasta, mai e văzut uneori într'o uzată uniformă de aviator — uniforma pe care o purta atunci când sbura deasupra Vienei aruncând versuri ironice în capetele populaţiei. D'Annunzio a purtat acelaş costum atunci când a aruncat din aeroplanul său un coş plin cu lauri pe mormântul lui Dante, la Ravenna.

Acum trei ani când s'a reprezentat piesa „Figlia di Jorio" sub cerul liber în grădinile sale, a încercat toate costumele piesei mai înainte de a le încredinţa actorilor. Voia probabil să se asigure că totul era în ordine, deoarece ceruse invitaţilor săi câte o mie de lire de cap, spre a le permite să vadă acest spectacol.

Ca şi Des Esseintes, desechilibratul erou din romanul lui Huysmans, D'Annunzio are pasiunea parfumurilor. El şi-a înjghebat la vilă un laborator unde prepară cele mai urât mirositoare combinaţii din ape de toaletă eftine, importate din Franţa. Unul dintre prietenii săi a spus că aceste produse ar trebui denumite după titlul piesei pe care poetul a scris-o pentru Ida Rubinştein — „Pisanella, sau Moartea Parfumată". Actualmente, poetul încearcă să imite mireasma lotusului, a zefirului de vară şi a vântului de toamnă. El se mai încearcă să fabrice o tămâie care să „cheme spiritele", deoarece, ca şi împăratul Wu, din dinastia Han, e convins că unele mirosuri au puterea de a evoca spiritele.

O altă preocupare de predilecţie a ermitului este confecţionarea basmalelor, a batistelor şi a vestmintelor din catifea de culori bătătoare la ochi şi de croieli extravagante, cărora le imprimă motto-ul său favorit: „Io ho che ho donato" (Am ceeace am dat). Când e preocupat spre a-şi primi vizitatorii, dă ordin unui servitor să le ofere un mic articol de mică manufactură, ce poartă această marcă a lui D'Annunzio.

Mai curând trece cămila prin urechile acului, decât ajunge un vizitator oarecare să fie primit la vilă. Mai uşor parvii să-l vezi pe Papa, pe Mussolini sau pe Regele Victor Emanuel decât pe „Il Comandante" cum e numit aci eroul-ermit. El nu primeşte decât pe acei pe care-i invită.

Una din principalele obiecte de interes în grădinile „Vittorialei" este „Puglia" epava unui crucişător italian bombardat de către austriaci. Alături de această relicvă a răsboiului care a fost oferită poetului de către guvernul italian, se află un tun cu ale cărui bubuituri, D'Annunzio salută venirea oaspeţilor săi. Dacă vizitatorul e ilustru, se trag opt salve; dacă e lipsit de celebritate, o singură salvă e socotită de ajuns.

Aceste salve supărau într'o vreme pe locuitorii regiunei, dar acum au ajuns să le privească ca pe o binefacere, mai cu seamă vara când explozia pulberei distruge o mare parte din ţânţari. Bubuiturile acestea sunt o mare cheltuială pentru D'Annunzio, dar ele satisfac pasiunea pe care poetul a avut-o întotdeauna pentru sgomot. Şi pe urmă, — statul îi serveşte o rentă anuală de un milion de lire, aşa că-şi poate permite orice distracţie.

Capricios ca o femee, „Comandantul" îşi pune adesea oaspeţii să aştepte vreme îndelungată mai înainte de a se decide să-i primească. Recent, a sosit un tânăr marchiz, cu o zi înaintea celei pentru care poetul îi acordase o întrevedere. El se opri pentru noaptea aceea la Hotelul Savoy-Palace din Gardone, telegrafiând lui D'Annunzio că în ziua următoare avea să-i facă o vizită (scrisorile trimise la Vittoriale rămân în majoritatea cazurilor fără răspuns şi trebue să-i telegrafiezi pentru a te putea pune în comunicaţie cu el).

Dimineaţa, marchizul primi un bilet în care prietenul său îi făcea cunoscut că nu-l putea primi, deoarece întâmplarea făcuse ca tocmai atunci să aibe loc aniversarea morţei unuia din câinii săi favoriţi. Douăzeci şi patru de ore mai târziu veni o nouă scrisoare ce amâna întâlnirea pe a doua zi, deoarece poetul fusese indispus de un vis urât. Comedia aceasta dură două săptămâni, timp în care nota marchizului la hotel se urca mereu.

In cele din urmă, D'Annunzio acordă tânărului mult aşteptata întrevedere, dăduindu-i la plecare o sticlă cu un parfum eftin, fabricat de el, ca o răsplată pentru răbdarea de care dăduse dovadă. Marchizul se înclină şi plecă. Când ajunse la hotel şi-şi ceru nota, portarul îl informă că aceasta fusese în întregime plătită de D'Annunzio!

Primul lucru pe care vizitatorul îl vede intrând la Vittoriale, este blazonul poetului gravat pe poartă. (D'Annunzio poartă titlul de „Prinţ de Montenevoso", ce i-a fost conferit de către regele Italiei. In grădini s'au îngrămădit atâtea statui încât ar putea forma un muzeu. Printre acestea se remarcă în special statuia lui Iulius Caesar, ce se ridică sub un arc de triumf.

Mai înainte de a ajunge la vilă, care a fost construită după un plan al poetului, vizitatorul trece printr'un portic ce poartă în vârf patru vulturi de piatră, apoi pe podul „Sconguiri" împodobit cu trofee de vânătoare, prin curtea „Schiavoni" plină de sfărâmături de statui şi alte relicve; printr'un portal cu coloane dorice şi încoronat de un balcon veneţian; în vârful unui stâlp de marmură se ridică unul din leii Sf-tului Marcu; mai departe se vede un sarcofag decorat cu amoraşi şi inscripţii latine; o colonadă dalmatică acoperită cu efigii; un muzeu de război şi un mausoleu conţinând mormintele de granit ale legionarilor cari au murit în cursul istoricului marş făcut de D'Annunzio spre Fiume în Septembrie 1919.

Vila, clădită în forma unei mânăstiri, e tixită cu obiecte de artă din toate colţurile lumii: baso-reliefuri clasice, pumnale medievale, scuturi de toate formele, tapiţerii din vremea Renaşterei urne funerare, fildeşuri sculptate, statuete de ale lui Budha, antichităţi persane şi egiptene, săbii, papuci brodaţi cu aur, tablour

în ulei înfăţişând fecioare înlăcrămate, sculpturi păgâne din Pompei. Totul formează un haos grotesc, o neorânduială fără gust. O operă de artă care nu e niciodată trecută cu vederea, este o copie în plastru a „Sclavului" lui Michel Angelo, al cărei original se află la Luvru. D'Annunzio a învelit statuia prizonierul despuiat într'un şal de Caşmir, lăsând însă goală partea de sus. Intrebat odată de către o contesă, ce însemna această mascaradă, poetul a răspuns:

„Michel Angelo Buonarroti mi-a apărut într'o noapte în vis, spunând că nu era mulţumit de „Sclavul" său. El mi-a explicat că blocul de marmură fusese prea mic spre a putea da picioarelor forma cuvenită — cel stâng în special nu e bine deloc. Marele sculptor florentin mi-a cerut apoi să ascund aceste picioare într'o draperie, nevrând să fie reprezentat printr'o astfel de imperfecţie în colecţia mea."

In aceeaş situaţie se mai află o Psichee greacă cărea-i lipseşte partea de sus a capului şi braţele. D'Annunzio a acoperit aceste lipsuri cu un turban în care a înfipt o egretă şi cu un văl ce atârnă în jos pe umeri. Efectul e dintre cele mai ciudate.

Până mai acum câtăva vreme patronul acestei somptuoase sihăstrii era bietul Francisc de Assisi, frate al vânturilor şi al apelor. D'Annunzio i-a ridicat o statue în parc, pe care o acoperea cu flori şi-i vorbea uneori ore dearândul ca şi cum chipul ar fi fost viu. Nemulţumindu-se numai cu asta, el a umplut vila cu statui de ale sfântului şi făcea regulat pelerinaje la Isola di Garda în golful Salo unde călugărul a debarcat în 1220. Apoi, spre a-i cinsti memoria îşi silì slugile să poarte rasa călugărească în vreme ce el umbla cu monoclu, sandale vechi şi un vestmânt larg de flanelă, de culoarea unui giulgiu ce învelise un cadavru vreme de o lună.

In ultimele luni însă, „Comandantul" a încetat a mai fi în termeni de prietenie cu călugărul din Apenini şi are adevărate accese de furie când aude pomenindu-i-se numele. El a încetat călătoriile la Isola di Garda, nu mai stă de vorbă cu statuia şi n'o mai îmbracă în flori. Imaginile sfântului au dispărut din firidele lor, şi tot astfel s'a întâmplat cu vestmintele călugăreşti. După câte se spune, cauza acestei rupturi ar fi faptul că St. Francisc nu a iniţiat pe septuagenarul său elev în limba păsărilor şi a animalelor, aşa cum făgăduise. Dar oricare ar fi adevărata cauză a acestei răceli, un lucru rămâne cert şi anume: un nou sfânt a fost instalat ca patron în vilă — Archangelul Gabriel, care a făcut lui Mahomed revelaţia coranului.

La Vittoriale a dominat întotdeauna o atmosferă mistică. Madone, martiri şi sfinţi te privesc de pe vitralii cu ochi de lumină. Camerele, douăzeci la număr, sunt scăldate într'o lumină slabă, religioasă înălbăstrită de tămâie ca un templu budist. Ca şi Schopenhauer, care ţinea în dormitorul său un Budha de aur, D'Annunzio are o mare admiraţie pentru acest zeu cu ale cărui statui aurite şi-a împodobit sufrageria.

Biblioteca lui e plină cu psaltiri şi alte opere bisericeşti în scoarţe bogate. Ea mai cuprinde şi o ediţie de lux a scrierlor poetului precum şi o copie a legilor promulgate pentru scurta regenţă de la Fiume. D'Annunzio îşi petrece aci o mare parte din timp meditând. El e convins că a avut vieţi anterioare şi că ar fi legat prietenii cu Virgiliu, Dante şi Petrarca. Angajează discuţii cu veneratele lor umbre şi are halucinaţii care nu fac decât să indice o imaginaţie bolnavă sau un desechilibru intelectual.

Dar cel mai interesant colţ din sihăstria dela Vittoriale este camera unde „Il Comandante" scrie. Este o încăpere ce seamănă a chilie cu gratii la ferestre, cu pereţii goi şi cu o intrare mică de cuşcă, prin care trebue literalmente să se târască. In această sepulcrală încăpere — luminată cu lumânări parfumate — el îşi scrie şi rescrie manuscrisele, îşi revede romanele sau îşi modifică piesele. Aci şi-a scris D'Annunzio pe pergament acea ciudată operă a sa intitulată „Nocturnele".

A refuzat editorului său multe din manuscrisele sale. Uneori, nemulţumit de o piesă sau de un poem, îl distruge. Dar ceeace trimite acum editorului, este adesea cu neputinţă de înţeles din cauza cuvintelor pe care le întrebuinţează şi se spune că s'ar încerca să formeze o italiană „sui generis". „Caut noui lauri" declară poetul „şi fruntea mea e atât de mare încât nici cele mai bogate cununi nu vor fi în stare s'o acopere".

Modestia nu se prenumără printre virtuţile sale. Se pretinde favoritul lui Apollo şi spune că Graţiile îi ţin călimara atunci când îşi scrie sonetele. Ca şi Tiresias el crede că înţelege şi cunoaşte totul. In murmurul isvoarelor şi în foşnetul frunzelor, D'Annunzio are impresia că-şi aude numele; el pretinde că stânca pe care stă cocoţat Vittoriale nu e decât un piedestal al comandantului, al cărui cap se ridică în ceruri unde stă de vorbă cu stelele.

In accesele-i de „grandoare" el se compară adesea cu soarele, pretinzând că Mussolini nu e decât un licuriciu. E convins că ar putea guverna Italia cu mult mai bine decât Ducele şi deşi are o atitudine prietenoasă faţă de Premier, care l-a vizitat acum şapte luni — îl dispreţueşte. Se spune că Mussolini, cunoscând talentul oratoric al poetului şi puterea sa de a influenţa massele, îl consideră ca pe un pericol real şi are grija ca D'Annunzio să nu-şi părăsească vila.

De altfel, am avut nu de mult ocazia să vedem dibăcia cu care Ducele îşi înlătură rivalii atunci când l-a trecut pe Balbo — eroul escadrei aeriene care a făcut sborul transatlantic — în neînsemnatul post de Guvernator al Libyei, — în colonia italiană din Nordul Africei.

D'Annunzio se laudă necontenit cu tinereţea sa şi pretinde că nu va muri niciodată. La dineurile pe care le dă, el îşi leagă adesea oaspeţii la ochi cu şervetele, le ia mâinile punându-le pe coapsa sa, şi exclamă: „Bagă de seamă. Ceeace pipăi acum nu e nici granit, nici bronz, ci ceva mai tare şi mai durabil decât ambele e coapsa Comandantului!"

Nimic însă în înfăţişarea poetului nu te poate face să crezi că substanţa sa nu e supusă tragicelor legi ale timpului. El seamănă acum cu un balon desumflat. Chel, aproape orb, fără dinţi şi cu o piele de mumie, D'Annunzio ar fi o impresionantă ilustrare a cărţei sale „Trionfo della Morte" (Triumful Morţei). Gura îi miroase atât de urât încât trebue să mestece tablete de piperment, atunci când vorbeşte cu cineva; şi paloarea feţei e atât de macabră încât se pudrează şi se vopseşte ca o cochetă bătrână.

După versiunea oficială, această cădere n'ar fi fost decât un accident, dar la Gardone circulă cu totul altfel de svonuri. Se pare că prietena poetului, Donna Louisa Baccara, l'ar fi prins făcând curte surorei sale şi, într'un acces de furie l-ar fi împins afară pe fereastră. Louisa a fost arestată, dar D'Annunzio revenindu-şi, a declarat că totul nu fusese decât un accident. Femeea a fost eliberată şi afacerea înăbuşită.

D'Annunzio a făcut senzaţie cu extravaganţele sale pe vremea când se afla în culmea activităţei sale literare. Uneori se credea un zeu grec, iar alteori, unul din acei superbi criminali de pe vremea lui Cesar Borgia. Intr'o zi, a vrut să se arunce în craterul unui vulcan, pentruca să nu fie îngropat ca ceilalţi muritori, dar i-a venit între timp o altă idee mai ispititoare.

Odată s'a apucat să explice, ce anume făcea din el un mare Don-Juan:

„Am încercat adesea să analizez exotica-mi personalitate. M'am aşezat înaintea unei oglinzi şi m'am întrebat: Ce le face pe femei să te iubească?

„Fizionomia mea, părăsită de divinitate, este aproape respingătoare. Nu am nimic care să îndreptăţească pe o femee să mă iubească, dacă prin iubire se înţelege doar admiraţia unei agreabile combinaţii de carne şi oase. Dar iubirea pe care mi-am câştigat-o, venea dela femei al căror suflet dorea o dragoste exotică, ca aceea care mă stăpânea.

„In privinţa aceasta, cred că aş putea face o comparaţie: Un rege frumos îşi cutreeră domeniile. El se opreşte la un han modest şi deodată, cârciumioara devine un punct de atracţie; săraci şi bogaţi, se îngrămădesc. Bărbaţi şi femei de toate rangurile, deabia aşteaptă să poată intra. Ei n'au venit ca să admire hanul ci *pentrucă regele s'a oprit aci.*

„Tot astfel, când divinitatea pogoară în mine, fizionomia mea, foarte departe de a fi frumoasă, radiază de dragoste şi mă transform într'un obiect de admiraţie! Mâinile mele se ridică. Fac semn femeilor şi ele vin. Sunt ca un om sub influenţa unui narcotic. Eu însumi sunt hipnotizat şi hipnotizez la rându-mi. Apoi, spiritul care m'a hipnotizat îşi ia deodată sborul şi devin iară „eu".

„Sunt atunci ca un om care se deşteaptă dintr'un vis, dintr'un vis minunat.

„Şi ca poet tot sub această misterioasă inspiraţie am lucrat. Luni după aceea, mă miram eu singur de operele mele.

„Ca soldat şi ca orator am insuflat spiritul arzător ce mă poseda, armatelor italiene prin înflăcăratele-mi sonete ce au trimis legiuni ucigătoare peste Alpi împotriva inamicului.

„Romanul meu de dragoste cu Eleonora Duse a început tot într'o astfel de perioadă, dar tragica despărţire care a urmat, mi-a atras blamul multora.

„Marea actriţă a repurtat cele mai mari victorii în timpul convieţuirei cu mine, iar eu la rându-mi făcând din dragostea ce i-o purtam un simbol al inspiraţiei mele, am atins culmile faimei cu „Oraşul Mort", „Francesca da Rimini" şi „Triumful Morţei" pe care le-am scris special pentru ea.

„Ea mi-a exaltat dragostea. Frumosu-i devotament pe care mi l-a dovedit, a fost un factor principal în succesele mele.

Cititi continuarea articolului în pagina 29 [illegible]

La Istambul s'a ţinut în săptămâna trecută, congresul interparlamentar, la care au participat delegaţi din cele mai de seamă state membre la Liga Naţiunilor. Delegaţia română s'a ilustrat luând cuvântul la toate chestiunile importante şi participând în toate comisiunile. In fotografia noastră una din şedinţele congresului, care s'a ţinut în palatul Ildiskiosk, special amenajat.

Un film de mare răsunet:

„Mândrie şi Amor"

Actualitatea cinematografică e stăpânită de apariţia unui film francez sortit nu numai să reabiliteze o producţie dar să şi depăşească cele mai optimiste prevederi ale acelora cari nu se îndoiau niciodată de resursele geniului francez.

E vorba de filmul *„Mândrie şi Amor"*, realizat după celebrul roman al lui Georges Ohnet: *„Maître de Forges"*.

Se cuvine să stăruim asupra autorului ca şi asupra romanului şi transpunerii lui pe ecran.

AUTORUL CELOR MAI MARI TIRAJE

A fost, — după cum arătau statisticele, — Georges Ohnet tocmai cu romanul său care şi-a găsit, azi, o minunată tălmăcire, sub focurile studio-urilor. Intr'adevăr, „Mândrie şi Amor" („Maître de forges") a cunoscut un succes unic în analele literare. S'a citat, cu prilejul apariţiei acestui roman, cazul unic, când cel puţin 80 la sută din populaţia Franţei l-a citit. Georges Ohnet devine romancierul „en vogue" şi dincolo de hotarele Franţei. In Germania, mai ales, succesul lui sporeşte din clipa în care Kaiserul, într'un interview acordat unui ziarist, proclamă pe Georges Ohnet drept cel mai mare romancier al lumii şi opera sa, „Mândrie şi Amor", drept cartea sa de căpetenie.

INTRE UN ROMANCIER ŞI UN CRITIC

„Voga" lui Georges Ohnet se prelungea şi, fireşte, romanul „Mândrie şi Amor" cunoştea, implicit, un succes sporit cu fiecare zi ce trecea. Un critic, — e locul să-i spunem numele: Jules Lemaître, — a încercat să se răsvrătească împotriva acestei popularităţi. Pornirea sa critică a mers chiar până dincolo de pamflet. La început în ziare, apoi în pagini de volum Jules Lamaître şi-a închipuit că poate suprima — literariceşte vorbind, — pe romancierul aflat în graţia publicului.

Claire de Beaulieu (Gaby Morlay)

Fericire dobândită (Scenă din filmul „Mândrie şi Amor")

O scenă puternică din filmul „Mândrie şi Amor".

A fost un moment de uimire. Cum? Georges Ohnet să fie, într'adevăr, aşa cum îl zugrăveşte Jules Lemaître? Lumea a continuat, însă, să citească „Mândrie şi Amor", tirajele romanului au sporit şi mai vârtos, — şi acesta a fost răspunsul publicului la vehementele atacuri ale criticului... De-atunci, şi-au pus unii întrebarea dacă succesul obţinut de o carte, dacă promovarea acelei cărţi în favoarea marelui public nu-i cel mai sigur criteriu de judecată a unei opere.

O TRANSPUNERE PE ECRAN

Fireşte, un asemenea succes literar a iscat, fără întârziere, problema realizării lui cinematografice. Primele greutăţi ivite au fost, în primul rând, distribuţia ce poruncea prin cuprinsul fiecărui rol, adevăraţi „aşi". Apoi, montarea ce, la rândul ei necesită un fast pe care numai mari investiţii de capitaluri îl puteau realiza cu amploarea cuvenită. Intr'adevăr, în ce priveşte distribuţia, s'a făcut observaţia justă că fiecare rol în parte înfăţişează ceeace într'un vocabular al scenei se numeşte o piatră de încercare actoricească. S'au încercat toate posibilităţile până să se ajungă la formula mulţumitoare. Pentrucă, mai presus de orice, se impunea o interpretare strălucită celei mai pasionante intrigi şi a celei mai duioase poveşti de dragoste ce sunt cuprinse în „Mândrie şi Amor".

O POVESTE DE DRAGOSTE

Suntem ispitiţi să redăm această poveste ce a făcut înconjurul lumii:

Claire de Beaulieu iubeşte pe Ducele de Bligny. Sunt chiar logodiţi. Ducele, care-i stăpânit de patima jocului de cărţi, înregistrează, la masa verde, pierderi mari. Din fericire, un îmbogăţit, — Moulinet, — îi acoperă datoriile dar are, în acelaş timp, grija să-i prezinte pe fiica sa, Athénaïs care va deveni fără prea multă zăbavă Ducesă de Bligny. Şi'n vreme ce logodnicul îşi reface, în acest chip, o avere pierdută la joc, familia Beaulieu e ruinată. Ducele, la aflarea acestei veşti, nu şovăie. Işi retrage cuvântul dat logodnicei sale, Claire de Beaulieu. D-ra Moulinet, prietena acesteia, va fi aceea care va anunţa pe Claire de logodna ei cu ducele de Bligny. Claire va şti să înfrunte necazul şi-i anunţă, în acelaş timp, logodna ei cu destoincul conducător al unei uzini din regiune, Philippe Derblay. E un gest dictat de orgoliu, pe care-l va regreta apoi, în seara nunţei când îi va mărturisi lui Philippe adevărul... Acesta din urmă, cu demnitate, îi impune voinţa lui: nevoind scandalul, ei vor trăi unul alături de altul, — dar unul fără celalt...

Timpul trece. Admirabila atitudine a energicului şi corectului om care e Philippe Derblay provoacă o schimbare în spiritul lui Claire. Şi ea nu va cunoaşte cu adevărat pe soţul ei, decât atunci când îi va mărturisi că a luat-o în căsătorie fără zestre... E un minunat prilej de a cunoaşte caracterul soţului său şi, fireşte, îl va compara cu acela al fostului său logodnic... Gestul lui Claire precipitându-se spre Philippe va face să se rostească de pe buzele soţului său mărturisirea dragostei lui. Şi cei doi soţi vor cunoaşte, în sfârşit, adevărata fericire.

DISTRIBUŢIA A REZOLVAT PROBLEMA

Cum am spus, interpretarea a fost primul pas. Când s'a aflat că în fruntea ei se află marea artistă Gaby Morlay şi că rolul principal masculin e deţinut de Henry Rollan, — într'o superviziune datorită marelui Abel Gance, — s'a ştiut sigur că realizarea va fi măiastră. Punerea în scenă a lui Fernand Rivers cu colaborarea nepreţuită a lui Gance, cu Gaby Morlay şi Henry Rolland în fruntea uneia din cele mai strălucite distribuţii, toate acestea s'au adăugat unei montări cu adevărat unice.

De-aceea, sucesul filmului „Mândrie şi Amor" calcă glorios pe urmele celebrului roman inspirator şi el nu mai surprinde pe nimeni. Notăm că în toate ţările unde a fost reprezentat, filmul „Mândrie şi Amor" a înregistrat adevărate recorduri de reţetă. E suficient să urmărim cronicele ziarelor din America, Franţa, Anglia şi Germania.

„Mândrie şi Amor" va rula şi pe ecranele româneşti, — la cinema „Select".

E un lucru pentru care toţi cinefilii dela noi vor avea datoria să fie recunoscători şi casei importatoare şi sălii care se cinsteşte prin reprezentarea acestui film socotit pe bună dreptate epocal.

MIHAIL VALERIU

Urmarea la articolul din pagina 27-a

„Apoi, flăcările dragostei au început a păli. O vreme am luptat să le reaprind, dar fără de folos. Despărţirea a fost tristă..."

Dar în aceste aparente confesiuni, Gabriel D'Annunzio n'a spus tot adevărul. In cursul cât a convieţuit cu poetul, Eleonora Duse s'a confesat omului iubit. Ea i-a spus toată povestea greutăţilor dela început, a tristelor experienţe în jocul vieţei şi a groaznicelor mizerii pe care le suferise.

Vă puteţi închipui starea ei de spirit când a văzut că în romanul următor D'Annunzio întrebuinţase ca temă, povestea vieţei ei, pe care ea i-o încredinţase într'o clipă de uitare.

Istoria ne spune că Don Juan, după o viaţă de desfrâu şi plăceri s'a retras în cele din urmă din lume intrând în ordinul de călugări Caridad di Sevilla. El a renunţat definitiv la bucuriile sansoriale ale vieţei, îmbrăţişând ascetismul. Abstinenţele sale nu au fost o simplă mascaradă cum se întâmplă în cazul modernului ermit de pe malurile lacului Garda, care rivalizând cu Solomon în ceeace priveşte prieteniile feminine, se laudă cu „beta solitudo", „dolce riposo", pe care le-a găsit în sihăstria sa, practicând însă în secret rituri dionisiace care turbură mintea şi ucid sufletul.

P.

O fabrică model

„Hess” prima fabrică de bomboane şi ciocolată din Transilvania, Societate Anonimă, Braşov

ERA de aşteptat că oraşul în care au pătruns cele dintâi influenţe occidentale, în materie industrială — Braşovul — să ne ofere numai surprize cu prilejul recentei expoziţii dela Parcul Carol.

Vizitatorul grăbit ca să poată vedea totul se opreşte cu un zâmbet de surpriză în faţa unui mare stand din pavilionul regal.

Acelaş gest l-a făcut şi Regele nostru acum câteva zile, la inaugurare, când, sprinten, în fruntea suitei sale străbătea pe rând pavilioanele. S'a oprit pe loc, a privit în jur şi faţa i s'a luminat de un zâmbet cald, remarcând surpriza pe care i-a făcut-o fabrica, etalând în mijlocul standului o splendidă cutie de bomboane, îmbrăcată în mătase albă cu stema regală.

Cunoscuta fabrică de bomboane şi ciocolată „Hess”, societate anonimă din Braşov, ne-a dovedit cu prilejul expoziţiei că în orice domeniu se poate face artă. Căci nici nu poţi da alt nume frumuseţilor care ţi se oferă, în care îmbinarea culorilor are unica calitate de a fi egalată gustului. Lăsând la o parte stocurile de diferite bomboane, orânduite de o mână de maestru, fabrica „Hess” oferă ceva deosebit: figurile de ciocolată „Novitas”. Privindu-le oricât de aproape, îţi dau impresia unor preţioase bibelouri. Sunt mici statuete, delicat pictate, pe care le-ai putea confunda cu cele de Sèvres, dacă n'ai şti unde te afli. In realitate sunt din cea mai bună ciocolată cu un înveliş de ceară, care are proprietatea să conserve ciocolata timp îndelungat. Vizitatorii expoziţiei au luat cu asalt standul „Hess”, fiecare căutând să cumpere câte o figură „Novitas”, care într'adevăr este o noutate.

O VIZITĂ LA FABRICĂ

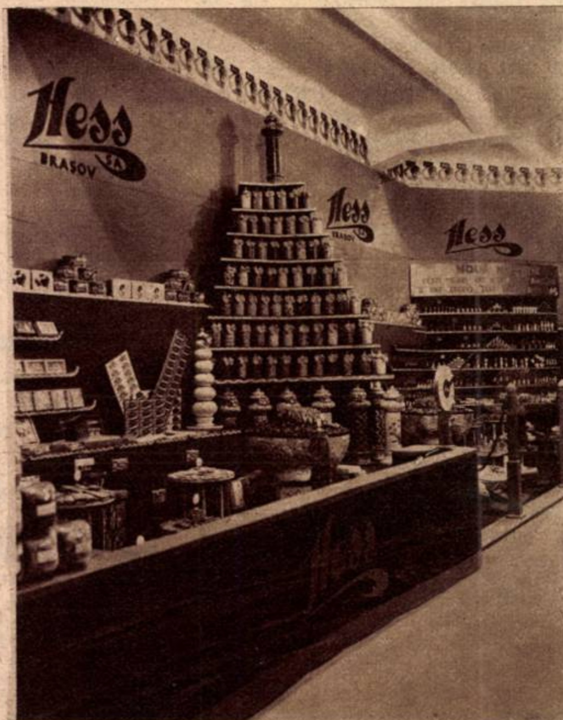
A doua zi după inaugurarea expoziţiei industriei noastre întâmplarea a făcut să poposesc pentru câteva ore la Braşov. Ce poate fi interesant aici de văzut — mi-am zis — pe lângă priveliştile minunate ale naturei? Deodată mi-am adus aminte de tot ce văzusem în ajun la Parcul Carol. Ah, fabrica de ciocolată Hess! Şi am pornit în căutarea ei, descoperind-o cu uşurinţă, acest laborator al muncii fiind arhicunoscut.

Pe strada Cuza Vodă un grup de clădiri monumentale mi-au răsărit deodată în faţă. E o fabrică în gen occidental. Chiar dela intrare m'au isbit încăperile largi, luminoase, în care curăţenia domneşte peste tot. Higiena aceasta atât de strict păzită, e cea care ajută într'o bună măsură la înfăţişarea plină de sănătate a lucrătorului.

Am parcurs fabrica dela un capăt la altul. In timp ce un domn director îmi dădea explicaţii. D-sa începu cu un mic istoric atât de necesar celui dornic de lămuriri mai ample:

— Fabrica a luat fiinţă în 1899. Cu toate că la început produsele fabricei în număr relativ restrâns, au fost destinate în primul rând populaţiei rurale, pentru conducătorii fabricei principiul de a pune în vânzare numai produse de calitate ireproşabilă a fost o permanentă grijă. Intreprinderea a luat cu încetul o frumoasă desvoltare. Mărită şi reorganizată în 1921 a luat actualul ei nume: *„Hess”, Soc. Anon., Prima fabrică de bomboane şi ciocolată din Transilvania.* După cum reese din noua denumire, pe lângă secţiunile existente pentru fabricarea diferitelor bomboane s'a înfiinţat şi secţia ciocolatei. In 1927 s'a ridicat o nouă fabrică, dublându-se astfel capacitatea de producţie. Numărul produselor a fost continuu sporit, ajungând astăzi la peste o mie de articole, începând dela cele mai eftine, până la cele mai luxoase.

Standul fabricei „Hess” dela Expoziţia-târg a industriei româneşti.

Asistam cu o vie curiozitate cum în faţa mea maşini înzestrate cu ultimile creaţiuni lucrau toate varietăţile de bomboane englezeşti, bomboane de mătase umplute, bomboane de ciocolată, fondante, drageuri, marmeladă, siropuri, fructe, confisate, praf de copt, zahăr cu vanilie, etc. Cea mai variată producţie dintre toate fabricile din întreaga ţară, produsele ei meritând faima pe care o au nu numai pe piaţa internă ci şi cea străină.

Rând pe rând am vizitat diferitele săli cu maşini, sala de ambalaje, sala în care se fabrică figurile de ciocolată „Novitas”. Am admirat dexteritatea şi fineţea cu care harnicele lucrătoare pictau statuetele.

Astfel ori unde îţi întorceai ochii domnia munca împletită cu voia bună, fabrica Hess dând permanent de lucru la peste patru sute de lucrători, dându-se o atenţie deosebită condiţiilor de muncă a acestor salariaţi. Maşinile sunt înzestrate cu ultimile invenţii pentru prevenirea accidentelor, iar pentru înlesnirea traiului, fabrica a pus la dispoziţia lucrătorilor o cantină unde se poate mânca eftin pe un preţ derizoriu. Ceeace însă nu stăruie în ochii celui venit în treacăt e de o covârşitoare importanţă. Intreprinderea aceasta joacă un rol în economia noastră naţională. Contribuind la desvoltarea tuturor păturilor sociale, mii de braţe sunt puse în mişcare şi trăesc depe urma muncii lor în această fabrică. Prin funcţionarea fabricei, ţăranul aici îşi valorifică recolta lui. Se prelucrează sute de vagoane de zahăr, — această fabrică fiind cel mai mare consumator de zahăr din întreaga ţară — precum şi o cantitate enormă de lapte proaspăt şi condensat.

Fiscul încasează anual milioane pentru diferite taxe şi impozite, iar întreaga populaţie are posibilitatea să-şi procure bomboanele şi ciocolata de o calitate excelentă pe preţuri eftine. Iată legătura strânsă care există între această fabrică şi economia noastră naţională, precum şi însemnătatea ce are o intreprindere sănătoasă pentru întreaga ţară. Seria de diplome de onoare şi medalii de aur primite la expoziţiile naţionale şi internaţionale, sunt cea mai bună dovadă a aprecierii de care se bucură.

Darul oferit de fabrica „Hess” Marelui Voevod Mihai.

Actualităţi sportive

Duminică s'a disputat în Capitală matchul pentru divizia naţională dintre Ripensia şi Unirea Tricolor. Matchul a fost câştigat cu 3—2 (1—0).
În fotografiile noastre vedem o fază a matchului şi echipa învingătoare Ripensia.
Jos: Echipa Macabi care a învins Duminică Braşovia cu 2-0. Matchul conta pentru campionatul Diviziei Naţionale B.

REALITATEA ILUSTRATĂ
Director: NIC. CONSTANTIN
Apare săptămânal în 32 pagini mari, cu un supliment gratuit de 48 pagini. Un exemplar 10 Lei

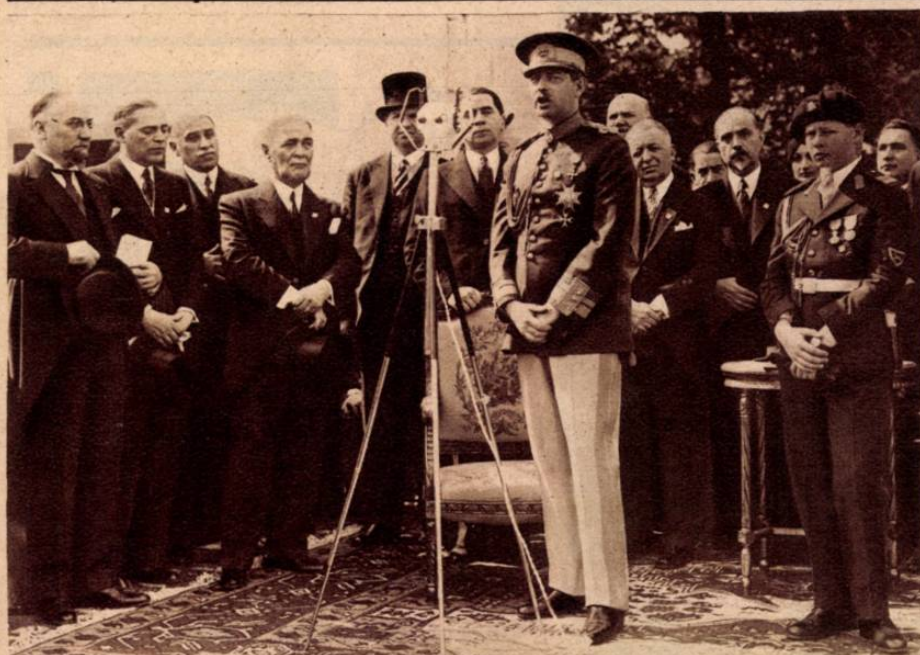
PREŢUL ABONAMENTULUI:
PE UN AN . . . . . 400 LEI
PE ŞASE LUNI . . . . . 200 „
PE TREI LUNI . . . . . 100 „
REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA
Bucureşti Str. CONST. MILLE 5-7-9
TELEFON 3-84-30
Imprimată la foto - rotogravură în atelierele „Adeverul" S. A

Săptămâna trecută, s'a inaugurat cu un fast deosebit expoziția târg a industriei românești. Fotografiile noastre — luate în ziua inaugurării — reprezintă: Intrarea principală a expoziției.

EXPOZIȚIA TÂRG a industriei românești

Discursul Regelui. (Suveranul este înconjurat de membrii guvernului și de autorități).
Regele vizitând expoziția.
Slujba religioasă oficiată cu prilejul inaugurării.
Jos: Cineva a spus o glumă... Regele și întreaga asistență râde...

(Foto Berman)

REALITATEA ilustrată

ANUL VIII No. 406
31 OCTOMBRIE 1934

10 LEI

Regele Carol II-lea trecând trupele în revistă la manevrele regale

Actualităţi

Funeraliile lui Poincaré s'au desfăşurat la Paris cu o deosebită solemnitate.
Fotografiile de mai sus reprezintă: Reprezentanţii statelor străine în cortegiu: Prinţul Arsen al Jugoslaviei, prinţul Nicolae al României, baronul Gaiffier d'Hestroy ambasadorul Belgiei, şi ambasadorul Poloniei.

Afetul de tun cu corpul neînsufleţit al fostului preşedinte Poincaré, pe străzile Parisului.

La manevrele regale şi-a găsit o moarte tragică locotenentul aviator Dumitrescu. In fotografia noastră vedem cortegiul funebru cu corpul neînsufleţit al locotenentului, pe străzile Capitalei.

REALITATEA ILUSTRATĂ

Director: NIC. CONSTANTIN

Apare săptămânal în 32 pagini mari, cu un supliment gratuit de 48 pagini. Un exemplar 10 Lei

PREŢUL ABONAMENTULUI:

PE UN AN . . . . . 400 LEI
PE ŞASE LUNI . . . . . 200 „
PE TREI LUNI . . . . . 100 „

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA
Bucureşti Str. CONST. MILLE 5-7-9
TELEFON 3-84-30

Imprimată la foto-rotogravură in atelierele „Adevărul" S. A

Manevrele de toamnă

Regele Carol primind defilarea trupelor.

MANEVRELE s'au sfârşit. De unde anul trecut, caracteristica acestor exerciţii, care revin odată cu toamna, era încercarea forţei aeriene a armatei, făcându-ne să asistăm la un bombardament nocturn al Craiovei — bineînţeles care n'a cauzat nici o pagubă reală oraşului — anul acesta manevrele au avut scopul de a verifica cum se comportă trupele în vreun răsboi de munte. Armata a trebuit, nici mai mult, nici mai puţin, decât să escaladeze un munte din Transilvania şi să se coboare prin partea cealaltă, transportându-şi tunurile, bucătăriile de campanie şi serviciul sanitar.

D-l prim-ministru G. Tătărescu, în uniformă de maior, la manevre.

A asistat Suveranul, s'a remarcat eleganta uniformă de maior a primului ministru, d. George Tătărescu, şi au fost invitaţi toţi ataşaţii militari, aşa că n'a rămas mare lucru secret, din tot ce s'a petrecut pe frontul de manevre.
Cartierul general stabilit la Alba Iulia, a primit o sumedenie de oaspeţi militari, generali în uniforme strălucite şi automobile de lux sau blindate. Oraşul însă e cam mic, încartiruirea s'a făcut foarte greu. Nu există decât vreo două hoteluri şi acelea nu prea sunt „Palace"-uri. Invitaţii şi gazetarii s'au plasat cum au putut, care pe la vreun negustor, care pe la vreo vădană.
Se spune că odată, în colonii, o armată engleză a refuzat să meargă la atac, fiindcă serviciul de aprovizionare, a întârziat cu o jumătate de oră să aducă ciocolata dimineaţa.

Ataşaţii militari străini trec trupele în revistă.

pentru soldaţi. Dealtfel, soldaţii acolo sunt tot atât de eleganţi ca şi generalii. Ei sunt obicinuiţi cu acel confort britanic, care cere masă la oră fixă şi nici o dificultate neprevăzută. Iată ceeace nu s'ar fi putut petrece la manevrele dela noi, unde soldatul ţăran, e obicinuit cu toate greutăţile, cu o totală lipsă de confort, care îl face să nu considere o tragedie dacă nu i s'a adus ceaiul de dimineaţă. El este astfel, ca

In această pagină:
Ataşaţii militari străini fotografiaţi în faţa porţii cetăţii istorice de la Alba Iulia.
Muzicile militare defilează având în frunte pe d. locot.-colonel Egizio Massini.
Infanteria defilează.
O temă de luptă: ostaşii înşiruiţi cu burta la pământ aşteaptă ordinul de tragere.
Defilarea cavaleriei.

Furgonul tras de şase cai la manevrele regale.

in toate ţările agricole de fapt, un soldat excelent, prin puterea sa de rezistenţă, in sobrietatea şi disciplina perfectă de care dă dovadă.
In fiecare an, aceste calităţi se verifică şi proba este concludentă.

A. B.

Mitralierele sunt transportate pe cai, în marş la manevre.
Tancul, având — ca fetiş! — asul de pică imprimat pe el, aşteaptă să pornească.

Un post telefonic: agentul primeşte ordine pe care le va transmite mai departe.
Ziariştii la manevre. Imbrăcămintea lor civilă, face notă discordantă cu restul participanţilor.

Raidul aviatic Londra-Melbourne

Fotografiile noastre reprezintă:
Sus: Black şi Scott în faţa avionului înainte de plecarea din Londra.

Jos: Inainte de plecarea din Londra Regele George strânge mâna lui Campbell Black. Strângerea de mână a fost de bun augur. Black a câştigat cursa.

Raidul aviatic Londra-Melbourne s'a desfăşurat în condiţiuni excelente. La Melbourne primii au sosit aviatorii Scott şi Black.
Ei au parcurs distanţa Londra-Melbourne, adică 18.000 kilometri în două zile şi 22 de ore şi 25 de minute.
Performanţa stabilită de cei doi aviatori este impresionantă, ei reuşind să stabilească un adevărat record faţă de raidurile anterioare.
Cei doi aviatori au câştigat premiul de 10 mii lire acordat echipagiului care va sosi primul la Melbourne.
Charles Scott care a câştigat cursa aeriană într'un timp care întrece toate prevederile, este un tânăr pilot, în vârstă de 31 ani. Fiul unui şef de orchestră cu renume, şi-a făcut studiile la un colegiu din Westminster. Scott a obţinut brevetul de pilot la 19 ani. A făcut apoi, timp de patru ani, serviciul ca pilot pe liniile din Australia. Parcursul Anglia-Australia îi era bine cunoscut, căci a câştigat în două rânduri recordul de viteză pe acest parcurs, odată în 1931, străbătându-l în nouă zile şi patru ore, altădată în 1932, în opt zile şi 20 ore. De data aceasta a realizat un record la care nici cei mai îndrăzneţi nu se puteau aştepta, străbătând aceeaşi distanţă în două zile şi 23 ore.
Insoţitorul său, Campbell Black este deasemenea un pilot excelent, format prin mai mulţi ani de sbor în Africa de est şi deţinător al unui mare număr de trofee.

Congresul bisericesc dela Buenos-Aires

Trimisul Papei, cardinalul Pacelli, a fost primit la sosirea sa la Buenos Aires de preşedintele Argentinei, generalul Jurto. Sute de mii de oameni au ovaţionat pe oaspete la trecerea cortegiului.

PARCUL PALERMO
din Buenos Aires, a fost locul unde s'a întrunit congresul bisericesc. Fotografia noastră a fost luată în parcul Palermo în ziua deschiderii congresului. In mijlocul parcului, o cruce uriaşă.

PROECT PENTRU UN MONUMENT AL AVIAŢIEI
Acest proect pentru un monument al aviaţiei este opera sculptorului Oscar Spätte.

Ultimele clipe şi ultimul drum

Publicăm alăturat o fotografie de un impresionant dramatism: ultimele clipe ale Regelui Alexandru al Jugoslaviei. Ministrul de externe al Jugoslaviei, d-l Jeftici, îi mângâie chipul suferind.

Pe străzie Belgradului, femeile plâng îngenunchiate la trecerea cortegiului.

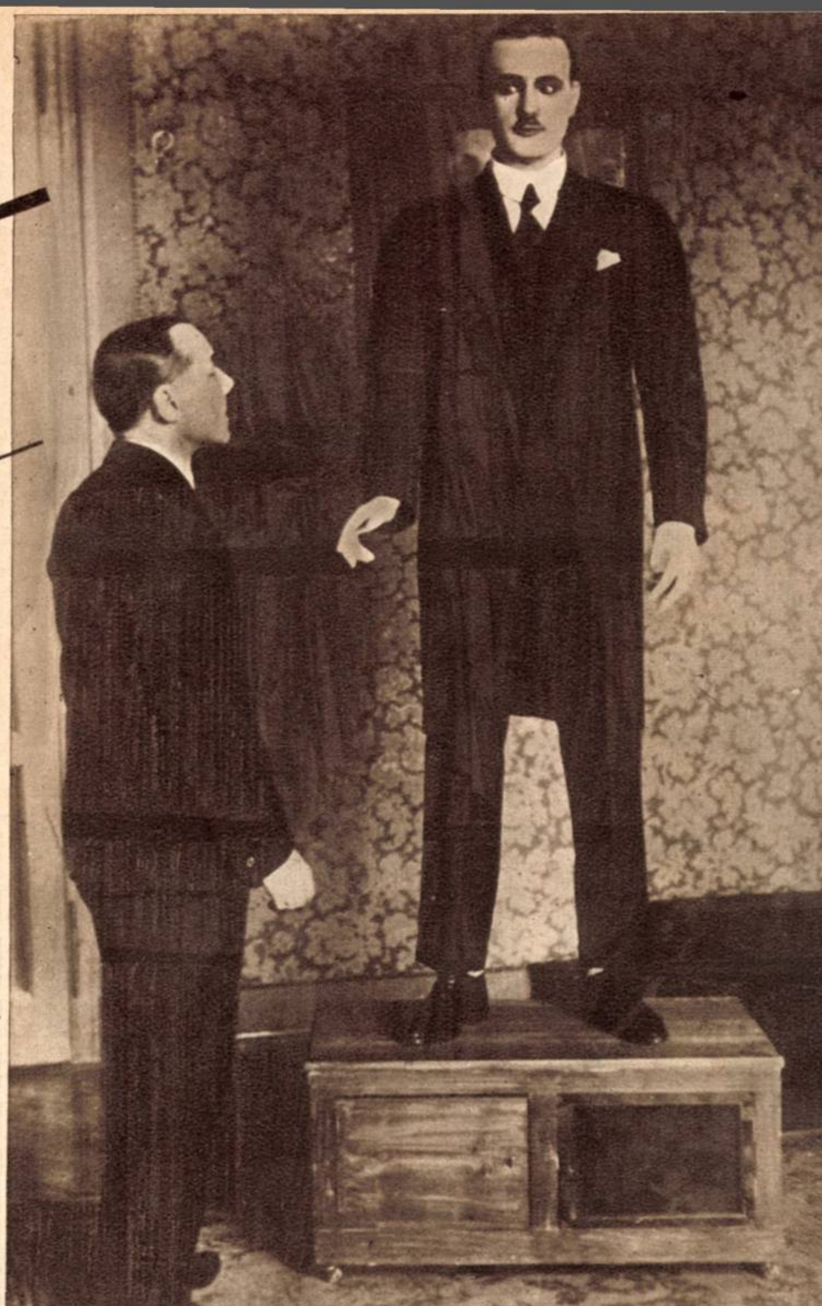

15.000 de coroane de flori din toată lumea, au fost depuse ca ultim omagiu pe sicriul Regelui Alexandru al Jugoslaviei. In fotografia noastră, vedem carele cu coroane pe străzile Belgradului.

Afetul de tun cu corpul neinsufleţit al Regelui Alexandru la Topola. Stânga: Regina Marioara, Regele Petru II, Prinţul regent Paul, şi Regele Carol II-lea.

ROBOTUL ŞI CREERUL MECANIC

TECHNICA a produs până în zilele noastre, o mulţime de nenorociri. Se pare însă că nu vrea să se oprească în drum şi că va continua — spre desnădejdea omenirii — să păşească mai departe, cu pasul ei greu de oţel, silind pe muncitori să se strângă în unghere tot mai strâmte. Domnii inventatori ai omului mecanic ne pregătesc sfârşitul. Ei — mai toţi ingineri de seamă, sau oameni cu vaste cunoştinţe technice — şi-au pus în gând să ne distrugă, cu tot dinadinsul.
După ce, de câteva decenii au tot perfecţionat maşinile, reducând mereu numărul de muncitori necesari, în serviciul acestor maşini, acum creează roboţi, oameni mecanici. Roboţi pentru toate nevoile, roboţi cari să îndeplinească orice muncă. .

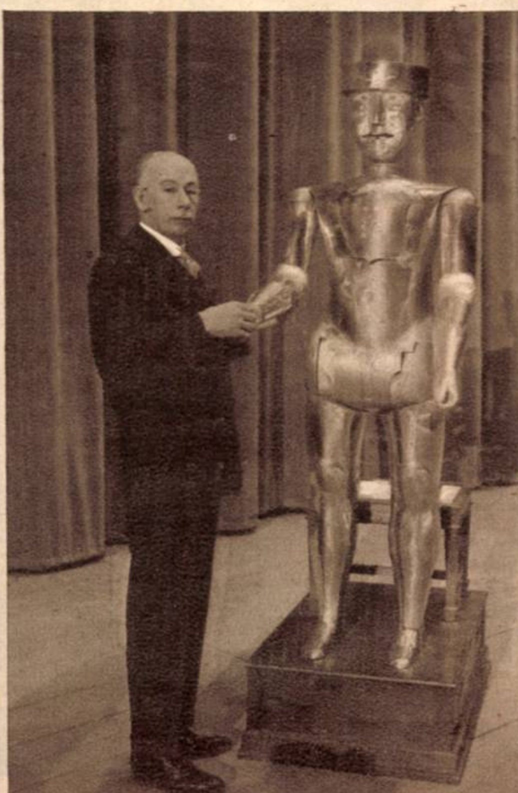
Aceşti oameni mecanici au fost posibili de îndată ce s'au descoperit proprietăţile radiaţiunilor electrice şi lampa cu trei electrozi. Aceste descoperiri au dat posibilitate născocitorilor ingineri să creeze mecanisme care să se impresioneze de vibraţiunile sonore ale vocii omeneşti, de lumină sau de comenzi electrice. Astfel au realizat roboţi de tot felul, roboţi a căror întrebuinţare e multilaterală şi cari au superioritatea asupra oamenilor, că lucrul lor e perfect, întotdeauna identic, egal. Deasemenea, oamenii mecanici prezintă superioritatea că sunt indestructibili şi întreţinerea lor extrem de eftină. In acest fel, roboţii sunt meniţi, ca încetul cu încetul, să ne învingă, să ne dea la o parte, de pretutindeni.

In ţara tuturor posibilităţilor, în Statele Unite, există un oare-

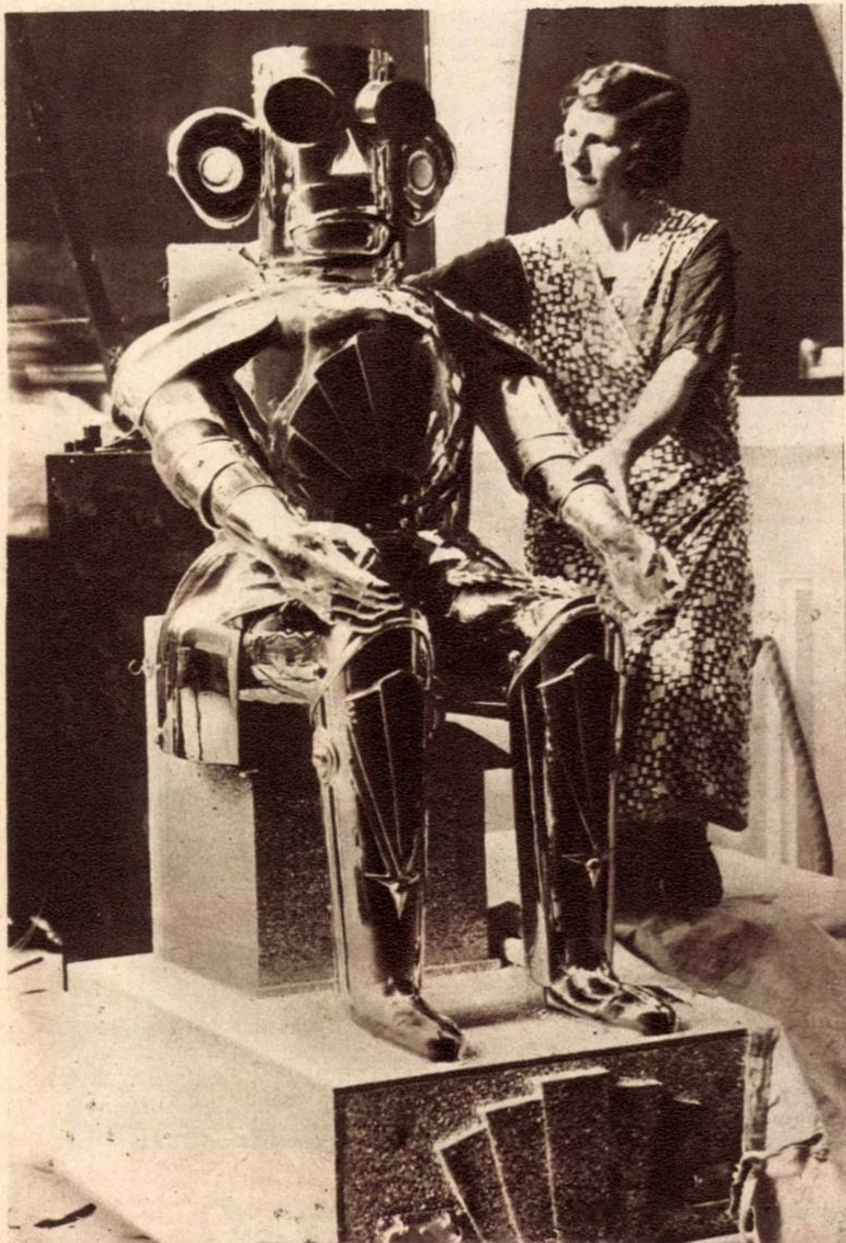
Robotul are succes la femei. Iată o dudue care este foarte veselă şi mişcată, în clipa când omul mecanic o îmbrăţişează.
Omul mecanic dă mâna inventatorului său.
Apoi, se interesează de ultimele veşti politice.
Sus: *Omul mecanic, îmbrăcat după ultima modă.*

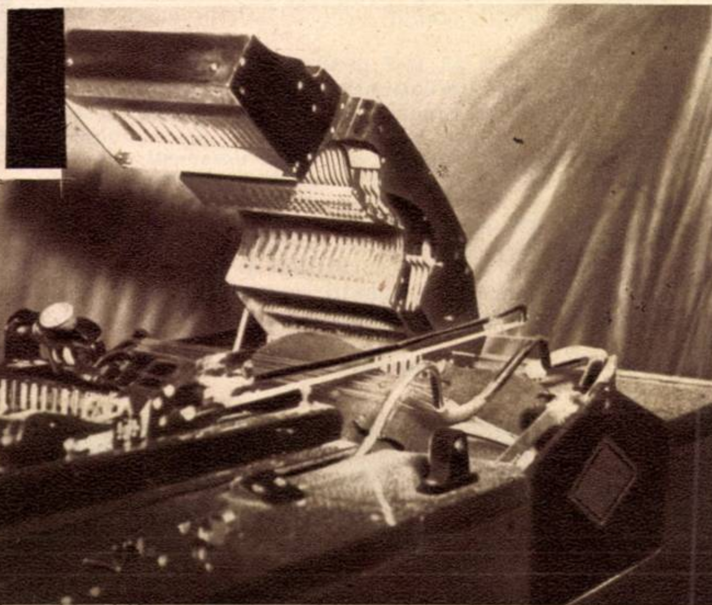

Robotul este spălat în fiecare dimineaţă de îngrijitoarea lui, care-şi dă toată silinţa să-l facă cât mai atrăgător.

„Vă rog luaţi loc domnule Robot" — şi omul mecanic se execută şi se pregăteşte să se aşeze.

O vioară mecanică inventată de doi francezi. Ea cântă bucăţi de Beethoven şi de alţi compozitori celebri.

care *Mister Brown*. Acesta inventează tot felul de oameni mecanici, pe cari îi obligă, pe unii să lucreze la strung, pe alţii să dea cu ciocanul, pe alţii să construiască automobile. In America, unde Ford îşi construeşte automobilele în serie pe banda turnantă, muncitorii din totdeauna au avut să se plângă de dificultatea gestului monoton. Este mult mai obositor să faci încontinuu aceeaş mişcare, vreme de opt ore. Pentru un european, adesea, munca aceasta era insuportabilă. Robotul nu se plânge. El poate face zeci de ore, şi săptămâni întregi, încontinuu aceeaş mişcare, cu mai multă precizie şi fără nici un pic de şovăire.

Mister Brown a construit un om mecanic, atât de dibaci, încât rezolvă şi lucrările de birou : el clasează corespondenţa, face înregistrări şi calcule dificile. Inventatorul garantează perfecta îndeplinire a obligaţiunilor roboţilor săi. Robotul-biurocrat nu se face vinovat de nici o neglijenţă.

Să nu credeţi cumva că inginerii cari prezintă aceşti roboţi sunt nişte farsori sau nişte nebuni cari suferă de vreun complex al grandoarei, care-i face să se asemene cu Dumnezeu. Roboţii lor există şi invenţiile lor sunt reale. Deaceea poate mulţi se vor întrista când vor afla despre aceste invenţiuni. Dar chiar faptul de a ne întrista înseamnă o inferioritate faţă de robot. Intristarea este o stare sufletească. Robotul nu se întristează, el nu cunoaşte nici un fel de afecţiune. Nici unul dintre roboţii construiţi de Mister Brown n'are suflet. Deaceea, roboţii sunt indiferenţi, ei n'au preferinţe şi — până nu li se strică mecanismul — îndură orice. Robotul e — deocamdată — docil şi nu se simte jignit nici chiar atunci când i s'ar defecta vreo parte. Şi totuş, omul mecanic are un defect grav. El lasă de dorit într'o singură privinţă: robotul n'are nici un fel de necesitate. Lui nu-i trebue casă, nu-i trebue gospodărie, nu-i trebuesc haine şi nici încălţăminte. El n'are nevoe de mobilă, nici de hrana de toate zilele, el nu fumează, nu se duce la teatru şi nici la cinematograf. Vara şi iarna rămâne în acelaş loc şi nici nu-l interesează alte orizonturi, marea sau munţii, tablouri frumoase şi obiecte de artă. Acest defect l-au neglijat domnii ingineri, şi în acest defect stă salvarea noastră. Pentrucă un robot fără necesităţi nu ne poate produce nici o pagubă. Numai atunci când Mister Brown, din ţara posibilităţilor nemărginite, va isbuti să construiască un om mecanic cu pretenţii, un om mecanic căruia să-i trebuiască un apartament, care să-şi schimbe lingeria, să citească ziare şi să meargă de două ori pe săptămână la cinema, numai atunci ne vom putea considera cu adevărat pierduţi.

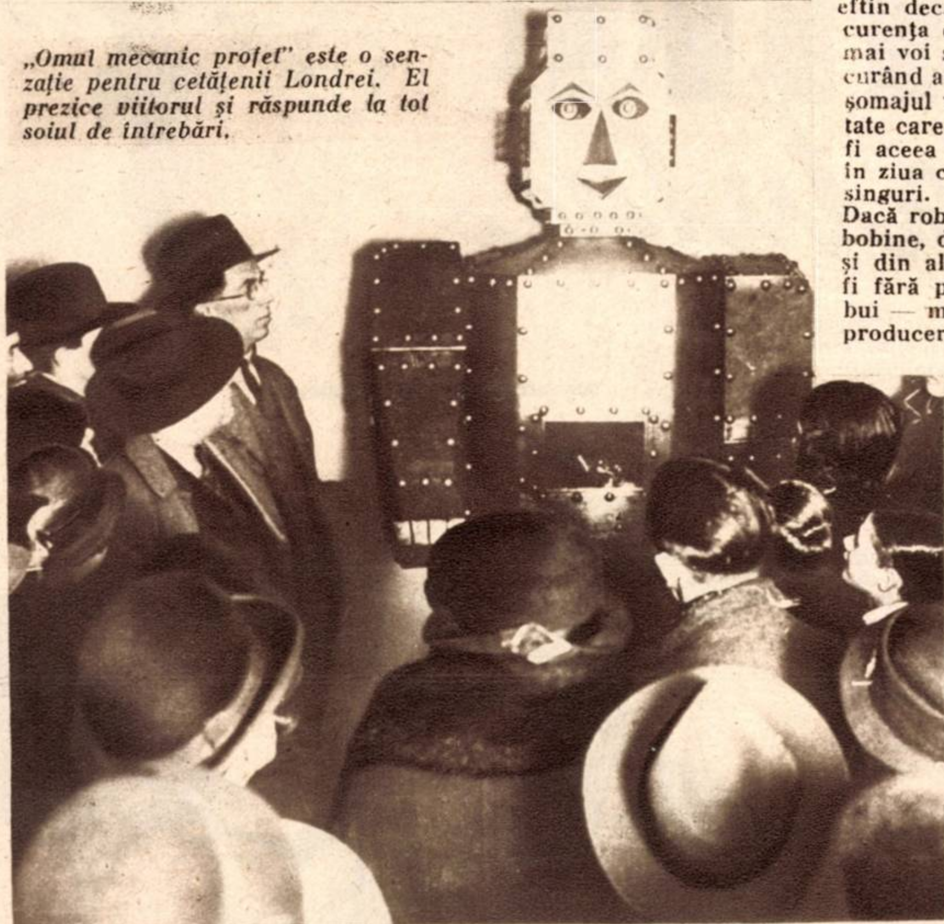

„Cassa automată" pe care o vedem alăturat, constitue o mare uşurare pentru neguţtori, care nu mai trebue să socotească singuri. Automatul le spune cât au totalizat într'o zi.

Roboţi vor lucra mai precis şi mai eftin decât oamenii, şi atunci concurenţa e neloială. Nimeni nu va mai voi să angajeze oameni, ci mai curând angajează roboţi. Desigur că şomajul va creşte şi singura activitate care va rămânea oamenilor, va fi aceea de a fabrica roboţi, până în ziua când roboţii se vor fabrica singuri.

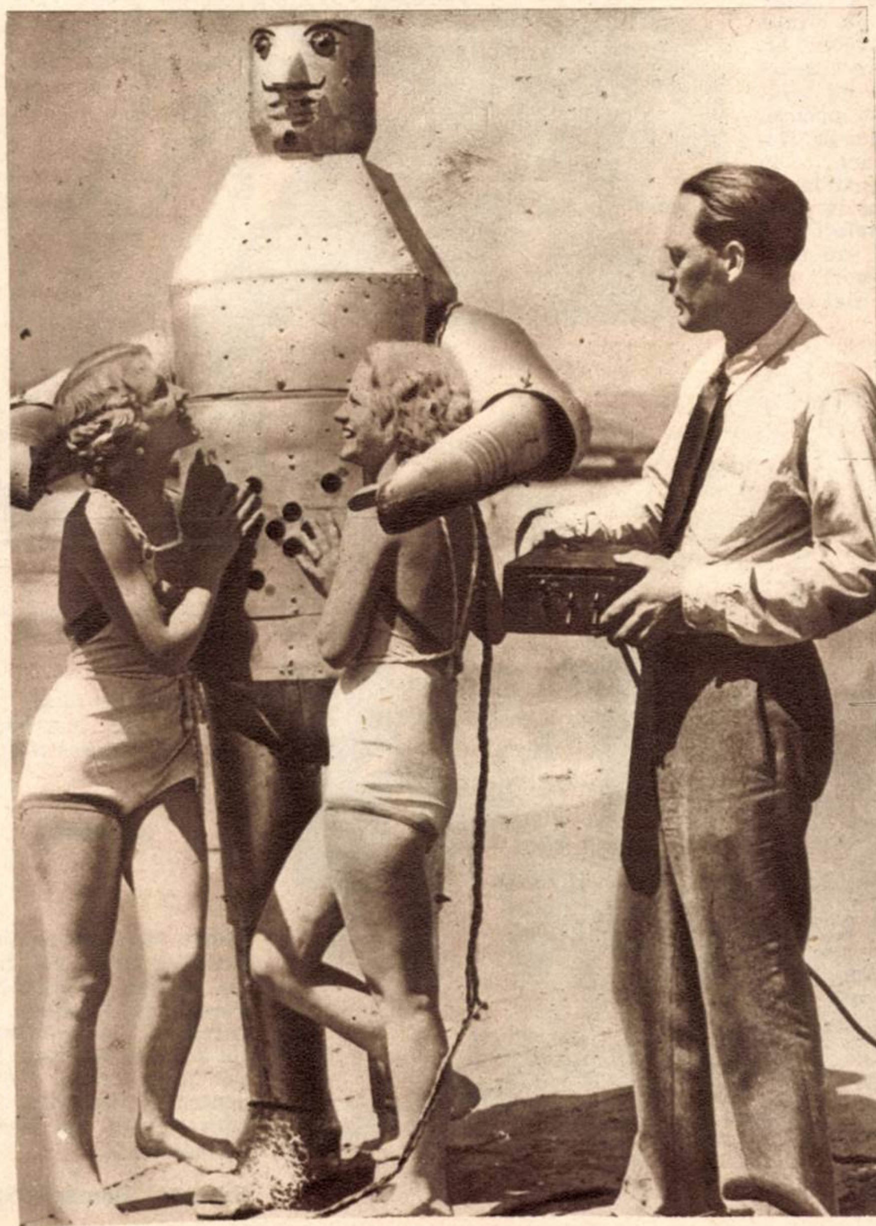
Dacă roboţii — făcuţi din oţel, din bobine, din lămpi cu trei electrozi, şi din alte materiale inerte — vor fi fără pretenţii, omenirea va trebui — mai înainte de a purcede la producerea lor în serie — să apeleze la sociologi, ca să schimbe întreaga alcătuire socială, pentru că dela data când roboţii vor lucra în locul oamenilor, va trebui găsită modalitatea de a repartiza echitabil produsul muncii oamenilor mecanici.

Socotim însă că va mai trece multă vreme, mai înainte ca roboţii să înlocuiască definitiv pe om, în activitatea lui, şi că deocamdată vom mai avea de deplâns soarta roboţilor cu familie şi copii, cari lucrează în mine şi în fabrici, din greu, pentru bucata de pâine.

„Omul mecanic profet" este o senzaţie pentru cetăţenii Londrei. El prezice viitorul şi răspunde la tot soiul de întrebări.

Omul mecanic face plajă şi flirtează cu două tinere şi drăgălaşe blondine.

Un automat de ţigarete la Londra. După ce cumpărătorul a introdus moneda, automatul spune: „Thank you Sir" (Mulţumesc domnule).

Robotul a fost prezentat pe scena Teatrului Markolyn din Londra. El a ţinut un discurs spectatorilor.

Sf. Dumitru al mutatului

De ce se mută oamenii în anotimpurile cele mai neprielnice scoaterii mobilelor și boarfelor familiei în stradă, n'am priceput bine niciodată; de *Sf. Dumitru* și de *Sf. Gheorghe*, termene mai fatale în contracte, decât în calendarul bisericesc, de obicei e vreme rea, vifornița sau numai ploaie neagră, vânt de toamnă sau de primăvară, când cerul disperat își mână nourii ca niște herghelii turbate, iar destinul viețuitoarelor e atât de mâhnit și fără speranță. Parcă anume au ales proprietarii cele două amărâte zile ale mutatului, ca să-și pedepsească chiriașii revoltați, sau chiriașii neplatnici, iar oamenii cari n'au casa lor să-și dea bine seama că sunt niște nomazi meniți etern pribegiei, în orașele și orășelele țării.

Cel mai bun anotimp n'ar fi vara?... De ce nu s'or fi mutând oamenii în luna Iunie, când se coc cireșile și teiul dă parfum duios, puternic și aristocrat ulițelor celor mai zmerite?... In Iulie și August se coc toate fructele, iar alegerea și mutarea într'o nouă locuință se poate face pe'ndelete, cu ajutorul soarelui, care luminează viața cea mai săracă. Un mutat în luna lui Cuptor ar semăna cu o excursie în munți sau la mare, cu o schimbare de zare intelectuală, cu o înviorare a obiceiurilor casei și cu o împrospețire a relațiilor familiare. Oameni noui, vecini noui, lucruri noui — nu dușmani noui și lucruri vechi, mizerii eterne, ca cele din toamna și primăvara mutatului.

Nu bănuim cine a ales pe Sf. Dumitru, sfânt al chiriașilor nomazi; nu știm dacă sfântul, oricât de balcanică i-ar fi originea, se simte măgulit că'n numele lui se încrucișează, pe ulițele desfundate, camioanele care vin și care se duc, trase de câte o mârțoagă deșălată, cu paturile răsturnate, saltelele desfundate, lighenele sparte, în vreme ce tatăl duce înainte, ca un patrafir, *„galaria"* cu perdele, iar în urmă, cu cinci copii, mama poartă în brațe ornicul, cu limba ruginită și o lampă de petrol, fără sticlă... Tradiția Sfântului Dumitru se vădește atât de amarnică, încât n'a putut fi desrădăcinată nici de războiul lumii, care-a răsturnat calendarul, de s'au iscat atâtea răsmerițe, dar nu s'a clintit obiceiul mutatului, la ziua cea străveche. Sf. Dumitru e pomenit de bunăseamă în biserici pentru mucenicia lui, dar numele lui a biruit pe-al tuturor celorlalți sfinți părinți, chiar dac'au pătimit mai crunt, căci Sf. Dumitru e pomenit mai des în contracte — în sutele de mii de contracte! — decât în zecile de mii de biserici. E un sfânt în jurul căruia ne-am înțeles toți, credincioși sau nu, creștini sau schismatici, atei sau baptiști! Cele câteva palate „zgârie-nori" din Capitală, care nu mai au de mult nici o înrudire cu biserica, țin la Sf. Dumitru cu un zel, în favoarea căruia au mobilizat tot Palatul de Justiție, inclusiv parchetul și jandarmeria!... Cu privire la Iisus, locatarii pot avea orice simțiminte; pentru Sf. Dumitru adorația, adorația cea mai fierbinte, e obligatorie!...

★

Gheorghe Lazăr în lanțuri, înainte de a fi coborit.

Gheorghe Lazăr a pornit-o la plimbare în Piața Universității.

Capitala României-Mari, în

deosebi, face exces de Sf. Dumitru.

Cunoaştem o epigramă a maestrului cu mască de Horaţiu, Cincinat Pavelescu. Acesta, cu prilejul lecturii, în comitetul Teatrului Naţional, de către poetul Mircea Rădulescu a unei piese, scrisese:

Pe când citeşte Mircea piesa,
Făcând să dârdâe dulapul,
Alecsandri, ca să n'audă,
Deşi statue, întoarce capul!

Statuia bietului învăţător ardelean, Lazăr, din faţa Universităţii poate fi văzută scoborîtă de pe soclu, strânsă în odgoane ca fiinţa unui criminal fioros, gata să fie mutată şi ea, nemuritoarea, cu prilejul acestui Sf. Dumitru...

★

N'am putea să ne plângem prea mult de acest amestec de oameni, prilejuit de sfântul balcanic, mai cu seamă noi care ne dăm seama de superioritatea vieţii sociale asupra celei individuale. Oricum, mutatul prilejueşte unele conflicte de intimităţi, care jignesc mai cu seamă sufletele sensibile la formele evoluate ale vieţii sociale.

Pe vremea când, în buzunar cu un volum de versuri de Baudelaire şi în altul cu un avans de la Banca Generală, unde înregistram cheltuelile de la Paris ale moşierilor şi arendaşilor, cu dudui educate, îmi căutam o „cameră mobilată", am fost introdus fără voia mea, în unele gingăşii de familie, de care şi acum după mai bine de douăzeci de ani, mă ruşinez. Două tinere cucoane, surori, care nu s'au despărţit spre a nu-şi vinde casele moştenite, m'au introdus pe rând în „camera mobilată" pe care o aveau de închiriat, mi-au arătat, desfăcând patul, cearceaful pe care-mi voi întinde făptura, m'au dus la baia, unde aveam să-mi răcoresc trupul (înainte sau după ele) şi mi-au arătat cu un gest graţios şi repede, săliţa, luminată noaptea de un bec, care ducea spre closet...

Am dat arvună, dar n'am mai trecut pe-acolo. M'am mutat cu un camarad într'un fund de magazie.

Când tovarăşul s'a logodit şi a primit odată cu mâna îngerească a viitoarei mirese, actul de proprietate al unei fabrici de tricotaje, am umblat toţi trei în căutarea unui apartament, care să le adăpostească fericirea.

Pe vremea aceea chiar casele cu etaj de pe Pod — Calea Victoriei — aveau câini în lanţ. Intram întâi eu, cu un băţ şi înlăturam javra, care ne arăta colţii.

Odată ne-a ieşit înainte o cucoană scundă cu păr alb şi lorgnon de aur. Ne-a măsurat pe toţi trei şi când a aflat că doriam să plătim chiria pe un an înainte pentru apartamentul liber, ne-a întrebat de unde suntem, ce meserii avem, cine e „aia" (logodnica) şi dacă ne mai cunoaşte cineva prin Bucureşti. Pe urmă s'a mulţumit să-i arătăm, pentru a dovedi onorabilitatea noastră, actele de naştere, livretul militar şi recipisele de plata impozitelor.

— Bine maică, să vă dau apartamentele („apartamentele" erau două odăi şi o latrină de lemn, în fundul curţii, unde fuseseră pe vremuri grajdurile boereşti). Dar să vă spun un lucru: Mie copiii nu-mi plac. Chirăe, fac murdărie, sparg geamuri, aţâţă câinele...

Am rămas muţi. Logodnica a prins glas şi a strigat în urechea proprietăresei.

— Nu, maică, n'avem copii, că abia suntem logodiţi.

— Bine atunci...

— Dar dacă om face în timpul contractului?... Că Buţă, logodnicul meu, vrea doi odată, un băiat şi o fată...

★

Sfinte Dumitre, tu care-ai văzut atâtea mutări, pune odată capăt acestor nelegiuiri. Ele nu folosesc nimănui: Nici proprietarului care exploatează până la mucigai nişte ruine, nici chiriaşului care stă spânzurat pe la etaje, ca o nouă pedeapsă, a Occidentului în Orient, nici măcar viitoarelor generaţii, lipsite de amintirile copilăriei, de unde purced toate virtuţile, începând cu iubirea de patrie.

Pune stăpânire pe casele de locuit şi îngădue să le aibe în păstrarea lor numai proprietarii. Şopteşte la urechea celor cari au în grija lor marea noastră familie colectivă, să pue la cale construcţii de case largi, cu grădiniţă şi un căţel, în cartiere de grădini — şi toate să fie ale fetelor. Numai ale fetelor! Ele sunt păstrătoarele vieţii, zămislitoarele celorlalte fete şi băeţi, duşmanele mutatului şi ale petrecerilor întâmplătoare, depe drumuri. Apare pe lume o virginitate?... Să i se înscrie la primărie, odată cu numele ei de floare sau de pasăre cântătoare, şi o căsuţă, pentru mai târziu, când va fi mamă.

Bărbaţii n'au nevoe de casă; ei sunt nişte haimanale. Lor să nu li se îngădue, nici pe bani, să aibe ziduri şi acoperiş. Băiatul de douăzeci de ani, care nu vrea să mai adeste în ploaie dinaintea bordelelor, să intre în casa unei fete, unde va găsi un pat curat, o inimă curată şi o masă curată, pe care va trebui să aducă belşugul. Nu va voi sau nu va putea să-şi ia această grijă?... Să rămâe mai departe în stradă sau în câmp, cu câinii vagabonzi şi cu pisicile râioase.

Incepe, sfinte Dumitre, şi pune odată o sământă de judecată bună şi în mintea rânduitorilor de popoare, şi învaţă-i să se gândească întâi şi întâi la căsuţa fetei — acum, de sfântă ziua ta! Şi poate că, deodată, cugetând la viaţă şi la frumuseţea ei, vor uita să mai pregătească răsboaie...

Ascultă prin condeiul meu, sfinte Dumitre, glasul tuturor fetelor curate, amin!...

F. ADERCA

MONUMENTUL LUI MIHAIL VELICIU.
La Chişinău Criş (în jud. Arad) i s'a ridicat un monument luptătorului memorandist Mihail Veliciu. Fotografiile noastre au fost luate în timpul solemnităţii desfăşurate cu prilejul inaugurării monumentului.

Cele 7 puncte care creează o personalitate

D-rul Casselberry ne arată mai jos ce ne face simpatici sau antipatici în ochii semenilor noştri.

S'A constatat că personalitatea, această însuşire misterioasă dar puternică, care face pe oameni să se strângă surâzători în jurul unora şi să se retragă plictisiţi dinaintea altora, nu e câtuş de puţin tainică ci depinde de şapte calităţi bine definite ce influenţează oamenii pe calea simţurilor lor şi sunt foarte uşor de înţeles.

Doctorul *William Casselberry* directorul centrului de cercetări psihologice, din Los Angeles, a constituit, din îndelunga-i experienţă, un tablou de şapte însuşiri care pot fi pentru ceilalţi, şapte vârfuri de baionetă sau şapte magnete. Dar nu există om care să aibe toate aceste şapte calităţi în întregime desvoltate.

Simpatia sau antipatia pe care o răspândeşte o persoană depinde deci de felul cum apar de evidente următoarele calităţi:

1) Vitalitatea sau quantumul de energie; 2) înfăţişarea (în care îmbrăcămintea joacă un rol foarte important), fizionomie, mişcări şi siluetă; 3) vocea; 4) echilibrul; 5) felul cum vorbiţi şi interesul pe care-l comportă conversaţia dv.; 6) succesul în cariera dv.; 7) existenţa sau inexistenţa conflictelor cu semenii dv.

Se vede dela prima ochire că s'ar putea face mult pentru desvoltarea câtorva din aceste însuşiri şi mulţi vor spune că au cheltuit bani grei şi că au consacrat timp preţios în direcţia aceasta. Dar se poate totuş ca eforturile lor să aibe o îndrumare greşită şi efectele să fie cu totul contrare aşteptărilor.

Să luăm astfel punctul 2: puţine femei ar putea fi acuzate că nu se ocupă de îmbrăcămintea şi de înfăţişarea lor; dar vestmântul care în ochii unora dă femeei personalitate, poate părea altora respingător. Majoritatea femeilor când văd o persoană de sexul lor, îmbrăcată bărbăteşte, găsesc atitudinea foarte de gust; în ochii bărbaţilor însă, aceeaş persoană, face o impresie exact opusă.

Punctul 5 este un altul, la realizarea căruia lucrează neîncetat ambele sexe, dar nu întotdeauna cu rezultate fericite. Fiecare individ simte nevoia să pară inteligent şi bine informat şi impresia aceasta o face vorbind, aşa că fiecare vorbeşte şi mai toată lumea vorbeşte prea mult — asta din punctul de vedere al personalităţii. Atât bărbatul cât şi femeea ale căror capete sunt goale, trădează astfel această slăbiciune şi resping persoana pe care voiau s'o impresioneze. Dar chiar o persoană inteligentă, spirituală şi bine informată îşi pierde mult din valoare atunci când cade în păcatul vorbăriei.

Lady Astor e admirabil înzestrată din toate punctele de vedere ale personalităţei şi ar fi cea mai influentă femee din Anglia, dar are un cusur: vorbeşte prea mult. Plină de vitalitate, frumoasă, cheltuind o avere pe îmbrăcăminte, are o voce puternică dar plăcută pe care ştie s'o moduleze; se bucură de o înaltă poziţie socială şi pe lângă toate acestea, e una dintre cele mai citite şi mai bine informate femei din lume; spirituală şi promptă în replică reuşeşte întotdeauna să-şi ridiculizeze adversarii, în parlament. Şi totuş, această încântătoare şi înzestrată persoană, nu are aproape nici o influenţă. Bărbaţii râd şi-i aplaudă spiritele, dar nu-i adoptă niciodată punctul de vedere. Femeile îi copiază pălăriile şi rochiile, dar nu şi părerile. Oricât ar fi ea de inteligentă, femeea care sare mereu să enunţe în public păreri asupra tuturor chestiunilor, e expusă unei sumedenii de triste erori. Doamna care vorbeşte fără încetare şi pare a fi sufletul unei reuniuni, poate fi în realitate o mare plictiseală pentru celelalte femei, care-ar vrea poate şi ele să-şi manifeste inteligenţa.

Lady Astor are mulţi inamici. Dar există o altă fiică a Albionului anume *Ivy Lilian Close*, care e atât de frumoasă, încât e firesc ca bărbaţii să se simtă atraşi de ea, dar care într'un concurs instituit pentru alegerea celui mai reprezentativ tip de frumuseţe englezească, a ieşit învingătoare datorită unui plus de 500.000 de voturi, ce veniau dela membre ale sexului ei. Această frumuseţe lasă pe celelalte femei să vorbească şi pare să nu aibe nici un duşman

Vitalitatea sau abundenţa de energie este o calitate cu care te naşt şi care dă ochilor strălucire, pune un timbru cald în voce şi dă ceva ferm întregei înfăţişări. Se ştie acum că aceasta depinde de felul cum funcţionează glandele cu secreţiune internă, domeniu în care se pot aduce oarecari îmbunătăţiri, observând cunoscutele legi ale sănătăţei şi endocrinologiei.

S'a observat adesea că persoanele corpolente, de o înfăţişare dominantă, au deobicei o voce dulce şi apucături blajine. Din punctul de vedere al personalităţei ,nu există îmbinare mai fericită.

Puternica personalitate a lui Mussolini constă în mare parte în punctul 1, 5 şi 7 — dar această combinaţie ar suferi dacă ar lipsi punctul 6.

Lady Astor e o femee foarte inteligentă, cu multe avantagii fizice, care-şi reduce însă valoarea prin obiceiul de a da răspunsuri muşcătoare şi de a face remarce acide.

Dacă persoana cu fizicul dominant ar fi avut şi apucături brutale şi tiranice, instinctiv, fiecare s'ar fi retras, s'ar fi pus în gardă, ceeace-ar fi însemnat pentru ea, să-şi atragă antipatia.
Dimpotrivă, uriaşul cu aerul blând dă impresia unui sprijin, a unui bun prieten la nevoe, pe care fiecare se simte îndemnat să-l cultive.
Acest principiu se aplică şi femeilor, deşi ele nu prea par a-şi da tot atât de bine seama de aceasta. Femeea înaltă şi impunătoare îşi creează o atmosferă defavorabilă, adoptând un fel de-a fi dominant, care poate avea efecte bune într'o clasă, dar nu în societate. In acelaş timp, femeiuşca iute şi guralivă, tiranizează pe cei din jurul său şi toată lumea se amuză, dar îi face pe plac.
„Tot ceeace emană dela un individ şi afectează simţurile celorlalţi, este un factor ce contribue la desemnarea personalităţei sale", spune doctorul Casselberry. *„Poate că mă exprim cam prea popular când spun că o persoană îţi place sau îţi displace prin ceeace vezi, auzi, simţi sau miroşi la ea, dar să vedem cum se creează această dispoziţie.*
„Prima impresie pe care ne-o face cineva e vizuală.
„Persoana care are o figură armonioasă, un păr îngrijit, un corp bine proporţionat, o ţinută corectă şi mişcări graţioase, e natural să pornească într'o competiţie a personalităţii, cu un mare avantagiu asupra unei alte persoane, mai puţin dăruită fiziceşte.
Impresia tactilă se poate produce printr'o strângere de mână, şi e agreabilă sau desagreabilă, după cum mâna pe care o strângem e caldă şi fermă sau rece şi umedă.
„Impresia pe care o persoană o face asupra auzului nostru joacă unul dintre cele mai importante roluri. Oricât de plăcută ar fi înfăţişarea cuiva şi oricâtă prestanţă ar avea, dacă posedă o voce stridentă şi aspră, va sfârşi curând prin a-şi irita semenii; acelaş efect îl poate avea obiceiul de-a întrerupe pe cei cari vorbesc.

George Bernhard Shaw a cărui marcantă personalitate se bazează aproape în întregime pe punctul 1, 5 şi 6, e lipsit cu desăvârşire de 2, 3, 4 şi 7 şi actualmente a pierdut o mare parte din 1, 5 şi 6.

In Sudul Africei, femeea câştigă în atracţie prin nişte cercuri de aramă de toate mărimile.

„Nimeni n'ar putea spune pentruce femeile neglijează atât de adesea punctul 3. Ele îşi dau multă osteneală pentru a impresiona cât mai plăcut toate celelalte simţuri, dar par a nu şti că o voce stridentă respinge pe bărbat.
„Simţul gustului intră aci prea puţin în joc" spune mai departe doctorul Casselberry. *„Dar mi s'a spus totuş adesea că rouge-urile de buze au diferite parfumuri. Bărbatul care sărută o femee poate primi o impresie desagreabilă dacă buzele ei au fost creionate cu un rouge al cărui parfum îi displace. Pe de altă parte femeea sărutată de bărbat poate încerca la rândul ei o senzaţie neplăcută, dacă acesta a fumat cu puţin înainte o ţigară proastă.*
„Se vor găsi desigur mulţi care să obiecteze, că acest sistem e cu totul fals, că personalitatea este un ce spiritual, emotiv, imaterial, ceva care se exercită ca o vrajă asupra tuturor celorlalţi şi nu are nici o legătură cu atributele fizice. Spre a-şi ilustra punctul lor de vedere, aceşti critici ar putea spune: „Iată, d. X. e extrem de urât, are mătreaţă, picioarele strâmbe şi-şi suge dinţii — dare are o personalitate magnetică". Un astfel de individ nu este deobicei decât o excepţie, care confirmă regula, deşi omul astfel handicapat ar putea obţine o notă mare în examenul mare datorită vocii sale, elocinţei şi succesului realizat în cariera sa.
Punctul 6, succesul de carieră, ne dă poate un indiciu de bază asupra personalităţii, care este probabil o impresie generală creeată de cele şapte puncte, enumerate şi analizate până acum şi această impresie determină dorinţa de-a cultiva prietenia unei persoane, sau de-a o evita.
Edison, surd şi mult prea adâncit în preocupările de inventator, spre a face cel mai mic efort de aparenţă, sau de manieră, pentru a plăcea cuiva, atrăgea totuş ca un magnet, pe toţi cei cari-l cunoşteau.
„Ce inteligenţă!" se minunau ei şi toţi îi doriau prietenia. La fel se întâmplă cu un mare avocat, sau chirurg, indiferent de e frumos sau nu. Astfel de fiinţe superioare prezintă întotdeauna perspectiva unei preţioase prietenii şi instinctul ce atrage pe ceilalţi oameni, în jurul lor, se bazează pe bun simţ.
George Bernard Shaw a avut parte de o uriaşă reclamă gratuită şi a câştigat o avere, îmbrăţişând absurdul, în chestiuni de cea mai mare importanţă. El a contestat astfel eficacitatea vaccinului, care îndepărta una din cele mai fatale şi mai frecvente boale, şi a continuat această cale atacând cele mai sănătoase principii, iar la bătrâneţe a început a se lua în serios. Nu de mult, a ţinut la New-York o conferinţă asupra unei reţele radiofonice naţionale, şi a reuşit a da auditoriului cea mai plicticoasă jumătate de oră din câte s'au pomenit, dela începuturile radiofoniei şi până acum.
Punctul 7, prezenţa sau absenţa conflictelor personale, cu cei din jurul dvs. este tocmai opusul punctului 6. Problema vecinului ca şi problema copilului dă întotdeauna loc la fricţiuni. E cam greu să-ţi fie simpatic un vecin, a cărui maşină de gaz împrăştie un miros urât, care nu te lasă noaptea să dormi, sau îţi aruncă gunoaie înaintea casei. Protestele dvs. vă poate creea în ochii lui imaginea unui spirit obtuz, maniac, etc.
Oricât de ciudat vi s'ar părea, există totuş persoane care cultivă voit o personalitate distantă. Atitudinea monarhilor din trecut şi a unora dintre bogătaşii de astăzi este un fel de *„sperietoare"* fără de care ar fi mereu îmbulziţi în public de către cerşetori şi de către alţi solicitatori de favoruri.
Politicienii moderni au aceeaş nevoe dar nu îndrăsnesc să arate publicului o figură glacială, pentrucă situaţia lor depinde în mare parte de impresia pe care o fac votanţilor, aşa că poartă mereu pe faţă o mască zâmbitoare, dar transferă figura de granit secretarilor lor, cari au grija să trimită la plimbare pe inoportuni.

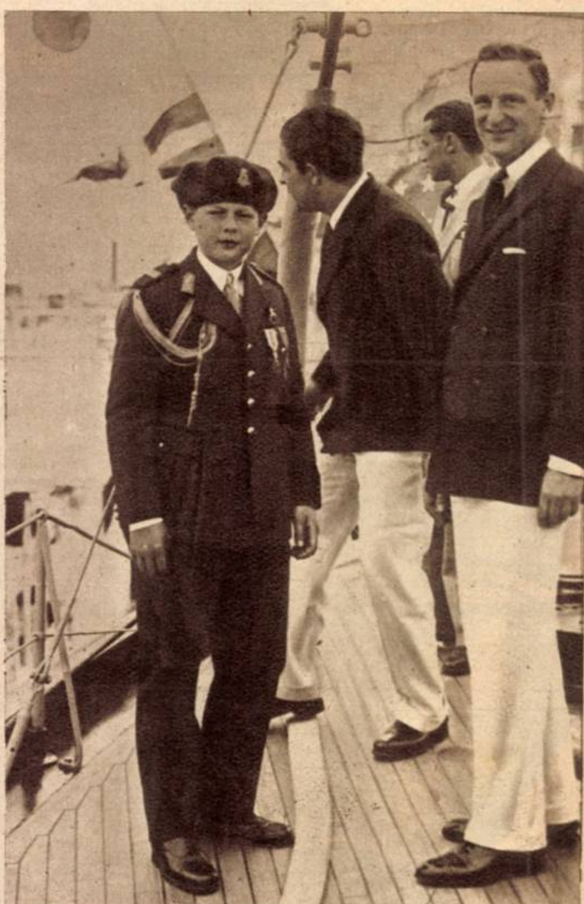
Cei 13 a[...]
AI VOEV[...]

La 25 Octombrie, Voevodul Mihai a împlinit 13 ani. Sărbătoarea n'a fost numai a lui, a fost a ţării întregi.
Oamenii au privit întotdeauna pe copii cu duioşie şi dragoste, pentrucă văd în ei — neprihăniţii — posibilitatea împlinirii nădejdilor şi realizărilor idealurilor.
Voevodul Mihai înseamnă pentru noi viitorul şi acest viitor nu poate avea decât culori trandafirii. Voevodul Mihai înseamnă speranţa curmării tuturor necazurilor, înseamnă asigurarea păcii, a liniştei, a belşugului. Voevodul Mihai e regele copiilor noştri cari trăesc odată cu

**la cele 13 fotografii [...]
Voevodul Mihai e î[...]
vârste diferite, fieca[...]
an, dela vremea câ[...]
până la începutul a[...]
preună cu colegii să[...]
ne la Peştera Ialomi[...]**